



## HAKİKAT'te Bu Ay:

---

### TAKDİM

---

### **BAŞYAZI**

"Resul'üm! Sen Atmadın Allah Attı." (Enfâl: 17)

"Allah'tan Korkar, Takvâ Sahibi Olursanız Mualliminiz Allah Olur" (Bakara: 282)

"Bunu Bir Bilene Sor!" (Furkân: 59)

"İnananların Allah'ı Zikir İçin Kalplerinin Saygı İle Yumuşaması Zamanı Hâlâ Gelmedi mi?" (Hadîd: 16)

"İlimde Derinleşmiş Olanlar 'O'na İmandık, Hepsi Rabb'imizin Katındandır.' Derler. Bunu Ancak Akıl-Selim Sahipleri Düşünüp Anlar." (Âl-i imrân: 7)

### HAKİKATİ KAVRAMA NOKTASI

Hakikat Nedir?

Hakikat İle Hayır Karşısında İnsanlar

1. HAKİKATİ VE HAYRI YAYANLAR

2. HAKİKATİ VE HAYRI YALANLAYANLAR

3. HAKK'A VE HAKİKAT'E UYANLAR VE İLÂHÎ HÜKME MAZHAR OLUŞLARI

Hidayet:

O Yaratıyor, O Gösteriyor

Serf'ül-hisab:

"Bir Bilene Sor!"

Faydalı İlim

Öğüt ve Uyarılar

Derin Bir Süzgeç Olan Hadis-i Şerif:

BU YOLDA İLİM PERDEDİR

ALLAH-U TEALÂ'NIN ÂLEMLERDE TASARRUF ETTİRDİĞİ KİMSELER

[Derinleşenler Kimdir?](#)  
[Öğretilen İlim](#)  
[Râsih Ulemâ](#)  
[Dünya Mutasarrıfı](#)  
[Âlemlerin Tasarruf Memuru](#)

/ İsmail Yavuz

## Kadir Sûre-i Şerif'inin Tefsiri (2)

### [Kadir Gecesi \(2\)](#)

## Hazret-i Muhammed Aleyhisselâm



### ["İlk Gazâlar"](#)

Kureyşliler Mekke'de söndüremedikleri İlahî nûr'u, akıllarınca Medine'de söndürme çabası içine girmişlerdi. Medine'nin yahudi ve münâfıklarını, hatta Medine civarındaki kabileleri devamlı tahrik etmeye çalışıyorlardı. Medine'ye baskın yapabilmek için her türlü hazırlıkları tamamlamışlardı. Resulullah Aleyhisselâm bütün bu olanları yakından takip ediyor, uykusuz geçirdiği geceler bile oluyordu. Hatta bir defasında: **"Bu gece birkaç kuvvetli adam nöbet tutsa!"** buyurdu. Sa'd bin Ebi Vakkas -radiyallahu anh- silâhlarını alarak ilk gece nöbetini tuttu.

## EVLİYÂ-İ KİRAM -kaddesallahu Esrârehüm- Hazerâtı'nın "Hâtemü'l-Evliyâ" Hakkındaki Beyan ve İfşaatları (119)

### [Bandırmalı-zâde Hâşim Mustafa el-Üsküdârî -kuddise sirruh-](#)



## Allah-u Teâlâ'nın Sevgililerinin İfşaatlarına İzah ve Açıklamalar (54)



### [Sadreddîn el-Konevî -kuddise sirruh- \(2\)](#)

Hazret-i Ali -kerremallâhu veçhe- Efendimiz bir beyanlarında şöyle buyurmaktadır:  
**"Yeryüzü Allah'ın hüccetini kâim kılandan hâlî kalmaz. O ya açıktır, ya da gizlidir."** (Ebû Talîb el-Mekkî, "Kûtu'l-Kulûb")

## Tasavvuf'un Aslı Hakikat ve Marifetullah İncileri

### [Zikrullah'ın Kısımları](#)

- Zikrullah beş kısma ayrılır:
1. Umum müslümanların zikri.
  2. Tarikat ehlinin zikri.
  3. Hakikat ehlinin zikri.
  4. Marifetullah ehlinin zikri.
  5. Hass'ül-has olanların zikri.



## İSLÂM İLMİHALİ



## [İslâm](#)

İslâm dini ilk insan ve ilk peygamber Hazret-i Âdem Aleyhisselâm ile başlamış, zamanın akışı içerisinde ve her peygamber gelişinde en mükemmele doğru daima bir gelişme kaydetmiştir. Hazret-i Musâ Aleyhisselâm'a indirilen İslâm, Hazret-i Nuh Aleyhisselâm'a indirilen İslâm'dan daha geniş ve daha mükemmeldi. Hazret-i İsâ Aleyhisselâm'a gönderilen İslâm, Hazret-i Musa Aleyhisselâm'a indirilen İslâm'dan daha şümulü ve daha mükemmeldi. Muhammed Aleyhisselâm gelince de kemâlini buldu ve son şeklini aldı.

---

## [İbtilâ ve İmtihan \(3\)](#)

**"Allah tuzak kuranlara mukabele edenlerin en hayırlısıdır."** (Enfâl: 30)

Allah-u Teâlâ hadd-i zâtında hile ve tuzak kurmaktan münezzehtir. O'nun tuzağı Peygamber'ine ve müminlere kurulan tuzağı savuşturmak ve geçersiz kılmak içindir. Tuzak kuranların tuzağını önlemede müminlere hayır olduğu gibi, tuzak kuranlara haddini bildirmek, bazılarının tevbe edip o işten vazgeçmesine sebep olmak bakımından o işi yapanlar için hayırdan başka birşey değildir. İşte bundan dolayı Allah-u Teâlâ "Hayrül-mâkirîn"dir.

---

## GÜNDEM

["İyi Günde Değiliz!"](#) / Uğur Kara

"Kapitalizm" denilen fâiz düzeninde küresel sermayeyi kontrol eden küresel şebeke, çarka çomak sokan, yahut potansiyel tehlike arzeden her şeyi yutup yok etmek istiyor. Bu uğurda dünyayı ateşe vermek dahil her türlü karanlık icraatı bunlardan beklemek gerekiyor.

---

## TARİHTEN SAYFALAR



[Murâd Hüdâvendigâr Adına Yazılmış Bir Eser:](#)  
["Tuhfetü'l-Guzât fi Fezâ'ilü'l-Cihâd"](#) / Hakan Yılmaz

"Tahrifçi"lerin "yok" zannedip büyük bir iştahla saldırdıkları ve ipe-sapa gelmez kulplar taktıkları Osmanlı medeniyetinin bu döneme âit kaynakları yavaş yavaş gün yüzüne çıkmakta; "tahrifçi"lerin tüm yalanlarını yüzlerine vurarak asılsız iddialarını birer birer ortadan kaldırmaktadır.

---

## EĞİTİM

["O Nur Hürmetine!"](#) / Canan Büşra Kara

---

## ŞİİR

[Canakkale Şehidlerine!..](#) / Mehmed Akif Ersoy

**Ey şehid oğlu şehid, isteme benden makber,  
Sana âgûşunu açmış duruyor PEYGAMBER**

## **Bismillahirrahmanirrahim**

*"Allah-u zül-celâl vel-kemâl Hazretleri'ne; O'nun sevdiği ve beğendiği şekilde bitmez-tükenmez hamd-ü senâlar olsun.*

*Peygamberimiz Efendimiz'e, onun diğer peygamber kardeşlerine, hepsinin Âl ve Ashâb-ı kiram'ına, etbâına, ihsan duygusuyla kıyamete kadar onlara tâbi olup izinden gidenlere; sonsuzların sonsuzuna kadar salât-ü selâmlar olsun."*

Muhterem Okuyucularımız;

Hidayet Allah-u Teâlâ'nın kendi zâtını bulmak için lütuf ve keremi ile kullarında halkettiği muvaffakiyettir.

İnanan bir mümin için hidayete ererek dünya saâdetine ve ahiret selâmetine nâil olmaktan daha büyük bir lütuf tasavvur edilemez.

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'lerinde şöyle buyurmaktadır:

**"Peygamber'e indirilene dinledikleri zaman; Hakk'ı tanıdıklarından ötürü gözlerinin yaşla dolup taşıtığını görürsün."** (Mâide: 83)

Bu da bu gibi kimselerin Hakk'tan yüz çevirmediklerini, hakikatlere tam bir teslimiyetle teslim olduklarını göstermektedir.

Kendilerine okunan âyetleri dinledikçe, gönülleri o imanın verdiği huzur ve sükunla doldukça;

**"Derler ki: Rabb'imiz! Biz iman ettik, bizi de şahit olanlarla beraber yaz!"** (Mâide: 83)

İnanmaları, tasdik etmeleri, hakkı ve hakikati kabul etmeleri sebebiyle de, bu gibi kimseler en büyük mükâfata kavuşacaklardır.

Kelime mânâsı olarak **"Hakikat"**; **"Gerçek"**, **"Sâbit ve doğru olmak"**, **"Bir şeyi gerçekleştirmek"**, mânâlarına gelen **"Hak"** kelimesinden türetilmiştir ve **"En doğru, en mükemmel olan"** mânâsında kullanılmıştır. Ayrıca **"Gerçek ve var olan, var olduğu kesin ve açık olarak bilinen şey, mahiyet, doğru inanç, riyâdan arınmış amel ve tam olarak maksada uygun düşen söz"** mânâlarını da içine alır.

Âdem Aleyhisselâm'dan kıyamete kadar değişmeyen hükümlere de hakikat denir.

Bâtınî olarak ise; **"Zâhirin ardındaki örtülü ve gizli mânâ, dini hayatın en yüksek seviyede yaşanarak ilâhî sirlara âşinâ olunması"** demektir.

**"Hakk"** Allah-u Teâlâ'nın güzel isimlerinden birisidir. Var olan yalnız O'dur, var gibi görünen her şey O'nun yaratması ile var olmuşlardır. Hak ile hakikatin bütün mertebeleri O'nundur.

Hakikat ile hayır karşısında insanların durumlarını üç kısımda incelenerek, her biri kendi aralarında bölümlere ayrılarak izâhları yapılmıştır.

Kendisinin ve kâinatın bir maske olduğunu gören de var, bilen de var.

Kim bilir, kim görür?

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'sinde:

**"İçinizde... Görmüyor musunuz?"** buyuruyor. (Zâriyât: 21)

Sen görmüyorsan, iyi bil ki gören de var, bilen de var.

Bu tecelliyat içinde olduğunu görene mahsustur, başkasına değil. Başkası sadece işitir, duyar, kabul eder veya etmez. Fakat o, O'nu görüyor, kendisinin bir maskeden ibaret olduğunu çoktan öğrenmiş.

Bu ledünî bir durumdur.

Nitekim Allah-u Teâlâ bir Hadis-i kudsî'de şöyle buyurmaktadır:

**"Duyan kulağı olurum, o benimle işitir. Gören gözü olurum, o benimle görür. Eli olurum, o benimle dokunur. Ayağı olurum, o benimle yürür, (Kalbi olurum, o benimle anlar. Söyleyen dili olurum, o benimle konuşur)." (Buhârî. Tecrîd-i sarîh: 2042)**

Bu kulları için açığa çıkmış. Onlar Cenâb-ı Hakk'ı görüyor, kendini görmüyor. O'ndan O'na yakın olduğunu hem görüyor, hem biliyor ve bildirdiği kadarını bildiriyor.

Bunlar muhsinlerdir, Cenâb-ı Hakk'ın has kullarıdır. "Nurun alâ Nur" olanlardır.

Nitekim:

**"Resul'üm! Sen atmadın Allah attı."** (Enfâl: 17)

Âyet-i kerime'si bunlara delâlet etmektedir.

Bu Âyet-i kerime ve Hadis-i şerif'ler bu beyanlarımızı teyid ediyor. İnce mevzular Âyet-i kerime'lerin ve Hadis-i şerif'lerin nûr ışığı altında izahları yapılarak Ümmet-i Muhammed'in istifadesine arz edilmiştir.

Bâki esselamü aleyküm ve rahmetullah...

---

[| Hakikat'te Bu Ay](#) | [Diğer Sayılar](#) | [Ana Sayfa](#) |

**"Resul'üm! Sen Atmadın Allah Attı."** (Enfâl: 17)

**"Allah'tan Korkar, Takvâ Sahibi Olursanız Mualliminiz Allah Olur"**  
(Bakara: 282)

**"Bunu Bir Bilene Sor!"** (Furkân: 59)

## "İnananların Allah'ı Zikir İçin Kalplerinin Saygı İle Yumuşaması Zamanı Hâlâ Gelmedi mi?" (Hadîd: 16)

"İlimde Derinleşmiş Olanlar 'O'na İmandık, Hepsi Rabb'imizin  
Katındandır.' Derler. Bunu Ancak Akl-ı Selim Sahipleri Düşünüp  
Anlar." (Âl-i imrân: 7)

# HAKİKATİ KAVRAMA NOKTASI

*Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'sinde buyurur ki:  
"Size ilimden az bir şey verilmiştir." (İsrâ: 85)  
Nitekim Hızır Aleyhisselâm ile Musa Aleyhisselâm'ın kıssasını bir düşün!  
Gemide yolculukları esnasında bir serçe kuşu gelip geminin kenarına  
kondu. Denizden bir-iki damla su aldı.  
Hızır Aleyhisselâm şöyle buyurdu:  
"Yâ Musâ! Benim ilmimle senin ilmin, Allah-u Teâlâ'nın ilminden şu  
serçenin denizden eksilttiği kadar eksildir." (Buhârî. İlim 16)  
Oysa o iki damla da Hazret-i Allah'ındır, senin neyin var? Hiç!  
Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz bir Hadis-i şerif'lerinde  
buyururlar ki:  
"İlim ikidir. Biri dilde olup (ki bu zâhiri ilimdir) Allah-u Teâlâ'nın kulları  
üzerine hüccetidir. Bir de kalpte olan (mârifet ilmi) vardır.  
Asıl gayeye ulaşmak için faydalı olan da budur." (Tirmizî)  
Bu mevzular bâtinî ilim erbabına mahsustur. Bu hakikatler onlar için  
arzediliyor. Bu hakikatlerden ve bu ilimden haberdar olmayanlara da  
duyurmaya çalışılıyor.  
Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz'in "Faydalı ilim" olarak  
tarif ettiği ilim bâtinî ilimdir.*

### Hakikat Nedir?

Kelime mânâsı olarak; "**Gerçek**", "**Sâbit ve doğru olmak**", "**Bir şeyi gerçekleştirmek**", mânâlarına gelen "**Hak**" kelimesinden türetilmiştir ve "**En doğru, en mükemmel olan**" mânâsında kullanılmıştır. Ayrıca "**Gerçek ve var olan, var olduğu kesin ve açık olarak bilinen şey, mahiyet, doğru inanç, riyâdan arınmış amel ve tam olarak maksada uygun düşen söz**" mânâlarını da içine alır.

Âdem Aleyhisselâm'dan kıyamete kadar değişmeyen hükümlere de hakikat denir.

Bâtinî olarak ise; "**Zâhirin ardındaki örtülü ve gizli mânâ, dini hayatın en yüksek seviyede yaşanarak ilâhî sırlara âşinâ olunması**" demektir.

"**Hakk**" Allah-u Teâlâ'nın güzel isimlerinden birisidir. Var olan yalnız O'dur, var gibi görünen her şey O'nun yaratması ile var olmuşlardır. Hak ile hakikatin bütün mertebeleri O'nundur.

Kur'an-ı kerim'in 77. sûre-i şerifi, "**Gönderilenler**" mânâsına gelen "**Mürselât**" sûre-i şerifidir ve:

**"Birbiri peşinden gönderilenlere andolsun ki!"** Âyet-i kerime'si ile başlamaktadır. (Mürselât: 1)

Allah-u Teâlâ bu gönderilenlerin her türlü hayırlarla, iyiliklerle gönderildiğini beyan buyurmaktadır.

## **Hakikat ile Hayır Karşısında İnsanlar:**

Hakikat ile hayır karşısında insanların durumlarını üç kısımda inceleyeceğiz:

**Hakikati ve hayrı yayanlar.**

**Hakikati ve hayrı yalanlayanlar ve âkıbetleri.**

**Hakk'a ve hakikata uyanlar ve ilâhî hükme mazhar oluşları.**

## **1. HAKİKATİ VE HAYRI YAYANLAR**

Bunlar kimlerdir?

### **a. Hayır ile müjdecî peşpeşe gönderilen melekler.**

Bu meleklerin kimi emir ve nehiy yani vahiy getirirler. Kimileri bir takım durumlarda ardarda devamlı gönderilirler.

Kimisi rüzgârların sevkine memurdur. Emrolunduğu yerde bulutları hareket ettirerek, Allah-u Teâlâ'nın dilediği yöne doğru sevkederler.

Rahmet melekleri yağmuru yağdırır, yağın yerleri sular, ilâhî lütfâ mazhar eder.

### **b. Nur Saçan Peygamberler.**

**"Lâ ilâhe illâllah"** ile gönderilen peygamberler de birbirini izlemişlerdir.

İnsanlar hak din üzerinde idiler. Sonradan ihtilâf ve tefrikaya düşerek doğru yoldan saptılar. Bunun üzerine Allah-u Teâlâ onlara azabı ile korkutan ve rahmetini müjdeleyen peygamberler gönderdi.

İlk peygamber Âdem Aleyhisselâm'dır. Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz ise yaratılış itibarı ile ilk, peygamber olarak da son peygamberdir.

Bu arada birçok peygamberler gelip geçmiştir. Kur'an-ı kerim'de isimleri geçen ve kıssaları az veya çok anlatılan peygamberler olduğu gibi, isimleri anılmayan ve kıssaları anlatılmayan peygamberler de vardır.

Allah-u Teâlâ bir Âyet-i kerime'sinde şöyle buyuruyor:

**"Resul'üm! Andolsun ki, senden evvel de peygamberler gönderdik. Sana onların kimini anlattık, kimini de anlatmadık."** (Mümin: 78)

Sayıları yüz yirmi dört bini bulan bu seçkin rehberler, Rahmet-i ilâhî'nin birer tecellileridirler. Hâlik-ı Azimüşân'ı en iyi bilenler onlardır.

Acziyetlerini her zaman için itiraf eden, azamet-i ilâhî karşısında korkan ve titreyen, nur saçan bu peygamberler Kelâmullah'ı tebliğ ve telkin ettiler. İnsanları Allah'ın birliğine davet ve kul olmaya teşvik ettiler. Onlara **"Sirâc-ı münir"** denilmiştir. Allah'ın nurunu yayan ve saçanlar onlardır.

Allah-u Teâlâ onları yol gösterici ve öğüt verici olmaları için bizzat kendisi terbiye etmiş, din ve dünya işlerinde önder kılmıştır. Onlar beşeriyetin ilk mürebbileridirler. Her biri birer numunedirler.

İnsanları Allah yoluna çağırdılar. O'nun emir ve yasaklarını dinlemeye ve itaat etmeye teşvik ettiler. Yoldan sapanların âkıbetlerinin kötü olacağını, dünya saâdetinden ve ahiret selâmetinden mahrum olacaklarını haber verdiler. **"İşittik, itaat ettik!"** diyenleri âlâ-yı illiyyîne çıkardılar, söz dinlemeyenleri kendi hallerine bıraktılar.

### c. Peygamber Vekili Âlimler.

Allah-u Teâlâ lütfundan, ikram ve ihsanından olarak, Peygamber Aleyhimüsselâm Efendilerimiz'den sonra da vekillerini gönderdi ve onları da peşpeşe gönderdi.

Resul-i Ekrem -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz Hadis-i şeriflerinde buyururlar ki:

**"Allah-u Teâlâ bu ümmete, her yüz yıl başında dinini yenileyecek bir müceddid gönderir."** (Ebu Dâvud)

Dünya bozulmaya yüz tuttuğu, fitne ve fesadın arttığı bir zamanda Allah-u Teâlâ sevdiği ve seçtiği bu kullarından birini gönderir, o ifsadı kaldırır.

Hepsi de ayrı ayrı gönderilmişlerdir.

Resul-i Ekrem -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz diğer bir Hadis-i şeriflerinde buyururlar ki:

**"Ümmetimin âlimleri benî İsrail'in peygamberleri gibidir."** (K. Hafâ)

Onların vekillerinden murad, kibâr-ı evliyâullahtan olan mürşid-i kâmillerdir. Başkasına şamil değildir.

Enbiyâ-i izam Hazerâtı ümmetlerini kati delillerle Allah yoluna dâvet ettikleri gibi, Vâris-i enbiyâ olan ümmetin seçkinleri de halkı Hakk'a dâvet ederler.

Bir Hadis-i şerifte şöyle buyurulmaktadır:

**"Âlimler peygamberlerin varisleridir."** (Buhârî)

Nübüvvetin üstünde hiçbir rütbe olmayacağına göre, bu rütbeye vâris olmaktan daha büyük şeref tasavvur edilemez.

Allah-u Teâlâ kimi sevip seçmişse, onu dilediği vazifede memur kılar. Her birisini ayrı vazifelerle, ayrı bilgilerle, ayrı tecelliyatlarla ayrı ayrı göndermiştir. Birine verdiği diğerine vermemiştir.

Sevdiği ve seçtiği kulunu kendisine çeker, yüzüne yüzü ile tecelli eder, dilediğini lütfeder.

Bir Hadis-i kudsî'de şöyle buyurmaktadır:

**"Sonra ben yüzümle onlara yönelirim. Yüzümle yöneldiğim bir kimseye neyi vermek istediğimi, herhangi bir kimsenin bileceğini mi sanırsınız?"**

(Allah-u Teâlâ devamla şöyle buyurdu:)



**"Onlara ilk vereceğim şey, nuru kalplerine akıtmaktır. İşte o zaman ben onlardan haber verdiğim gibi, onlar da benden haber verirler."** (Hâkim)

Onların tebliği daima kati delillere dayandırıldığından, onları yıkmak ve çürütmek imkânsızdır. Zanlarıyla karşı çıkanlar her zaman için zelil düşmüşlerdir.

Bir Hadis-i kudsî'de şöyle buyuruluyor:

**"Böylelerinin sözleri peygamberlerin sözleri gibidir."** (Ebû Nuaym, Hilye)

Onlar şu Âyet-i kerime'nin lütuf tecelliyatına mazhardırlar:

**"Yarattıklarımızdan öyle bir topluluk da vardır ki, onlar Hakk'a iletirler ve Hakk ile hüküm verirler."** (A'râf: 181)

Onlar Resulullah Aleyhisselâm'ın nurunu taşıyanlar ve Allah-u Teâlâ'nın kudsî ruh ile desteklediği kimselerdir.

Onlar hem ahkâm-ı ilâhiyi tebliğ ederler, hem de Allah-u Teâlâ'nın onlara hususi duyurduğu ilmi yayarlar.

•

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'lerinde şöyle buyurmaktadır:

**"Estikçe eserek (zararlıları) savurup atanlara andolsun ki!**

**(Hakikat) tohumlarını yaydıkça yayanlara andolsun ki!**

**(Hak ile bâtılın, hakikat ile dalâletin, doğru ile eğrinin) arasını ayırdıkça ayıranlara andolsun ki!**

**(Kalplerde) Allah'ın zikrini uyandıranlara andolsun ki!**

**Gerek (Allah'a yönelenleri) arıtmak, gerek (kötüleri) sakındırmak için olsun."** (Mürselât: 2-6)

## **2. HAKİKATİ VE HAYRİ YALANLAYANLAR**

Allah-u Teâlâ hangi kavme ne zaman bir peygamber göndermişse, oranın halkı her defasında mutlaka iki gruba ayrılmıştır:

**-Dâveti kabul edenler.**

**-Dâveti reddeden ve yalanlayanlar.**

Nitekim bir Âyet-i kerime'de şöyle buyurulmaktadır:

**"Andolsun ki biz Semud kavmine: 'Allah'a kulluk edin!' desin diye kardeşleri Salih'i gönderdik.**

**Hemen birbirleriyle çekişen iki zümre oluverdiler."** (Neml: 45)

Bir fırkası Salih Aleyhisselâm'a icabet ederek iman şerefi ile müşerref olurken, diğer bir fırkası ise şirk ve küfürlerinde ısrar edip Salih Aleyhisselâm'a cephe aldılar, muhalefet ettiler. Aralarında çetin bir çekişme ve mücadele başladı.

Nitekim Resulullah Aleyhisselâm'ın da zaman-ı saâdetlerinde halk iki fırkaya ayrılmış ve aralarında mücadele başlamıştı.

Hak-bâtıl mücadelesi insanlık tarihi boyunca sürüp gelmiş ve kıyamete kadar da devam edeceği muhakkaktır.

Salih Aleyhisselâm'a pek az kimse iman etmişti. Çoğunluk onu yalanladılar, inanmayı reddettiler, bozguncuların peşine takıldılar.

Allah-u Teâlâ bir Âyet-i kerime'sinde şöyle buyurmaktadır:

**"Sonra biz birbiri ardı sıra peygamberlerimizi gönderdik. Her ümmete peygamberi geldikçe onu yalanladılar."** (Müminûn: 44)

Onlar peygamberleri ve getirdikleri hükümleri yalanlama hususunda, kendilerinden önceki yalanlayıcı sapıkların girdikleri yolu takip ettiler.

Böyle yaptıkları için Allah-u Teâlâ şöyle buyurdu:

**"Biz de onları birbiri ardından yok ettik ve hepsini efsane yaptık."** (Müminûn: 44)

Tâ ki onların başlarına gelmiş olan felâketleri işitip duranlar, onlardan öğüt ve ibret almış olsunlar.

**"Uzak olsun iman etmeyen kavim!"** (Müminûn: 44)

Yalanlayanlar şüphesiz ki felâh bulmazlar, er geç cezalarını görürler. İnanan ve uyanlar ise, hikmet gereği geçici olarak bir takım sıkıntılara uğrasalar bile âkıbetleri saâdet ve selâmettir.

Allah-u Teâlâ her ümmete bir elçi göndererek kendilerine lâzım gelen tebliğâtın yapılmış olduğunu bir Âyet-i kerime'sinde şöyle haber vermektedir:

**"Andolsun ki biz her ümmete: 'Allah'a ibadet edin, Tâğüt'tan sakının!' diye bir peygamber gönderdik."** (Nahl: 36)

Allah'a kulluk edin ve O'nu birleyin. Allah'tan başkasına, şeytana, putlara ve sapıklığa çağıran önderlere uymayın.

**"İçlerinden kimine Allah hidayet etti, kimine de sapıklık hak oldu."** (Nahl: 36)

Yani sapıklığı tercih ettiği ve bunu hak ettiği için, sapıklık ondan ayrılmaz bir parça oldu.

**"Yeryüzünde gezin de, yalanlayanların sonunun nasıl olduğunu görün!"** (Nahl: 36)

Belki onların uğradıkları azabı düşünürsünüz de ibret alırsınız.

**"Sen onların hidayete ermelerini ne kadar istesen de şüphesiz ki Allah, saptırdığı kimseleri hidayete erdirmez ve onların yardımcıları da yoktur."** (Nahl: 37)

Kötü tercihi sebebiyle dalâlete sapanları Allah-u Teâlâ zorla hidayete erdirmez. Hükümünün onlara uygulanmasını önleyecek, azabından kurtarabilecek hiç kimseleri de yoktur.

Âyet-i kerime'lerde şöyle buyurulmaktadır:

**"Onlardan öncekiler de (peygamberlerini) yalanladılar da, hiç ummadıkları yerden onlara azap geldi."** (Zümer: 25)

Kendilerini emniyet içinde hissederlerken, azabın gelip çatacağından gaflet halinde bulunurken azap kendilerine gelip çattı.

**"Bak! O uyarılanların sonu nasıl oldu?"** (Sâffât: 73)

Hiçbir uyarıya kulak asmadılar, uyarıcılara dönüp bakmadılar. Sonra da ne müthiş felâketlere uğradılar.

**"Biz de onlardan intikam aldık. Bak! Yalanlayanların sonu nasıl oldu?"** (Zuhruf: 25)

Nasıl helâk olup yok olduklarını ve Allah-u Teâlâ'nın müminleri nasıl kurtardığını gör!

**"Hak onlara geldiğinde onu yalanladılar. Fakat alaya aldıkları şeyin haberleri yakında kendilerine gelecektir."** (En'âm: 5)

Allah'ın âyetleri ile alay etmenin, kendilerine neye mâl olduğunu pek yakında anlayacaklardır.

Bu yalanlayıcılar peygamberlerin ilimlerini küçük gördüler, akıllarına güvenerek doğru yolu bulduklarını zannettiler.

**"Peygamberleri onlara apaçık delilleri getirince, kendilerinde olan ilim ile gururlandılar. Alaya aldıkları şey onları kuşatıverdi."** (Mümin: 83)

Hakikate uymamalarının cezası başlarına indi, kendi cehalet ve hamakatlarına ancak o zaman anlamış oldular.

**"Bütün bunlar peygamberlerini yalanladılar, azabım da onlara hak oldu."** (Kâff: 14)

Hepsi de lâıyk oldukları azaplara kavuştular.

**"Hayır! Onlar hak kendilerine gelince onu yalanladılar. Şimdi onlar karışık bir durum içindedirler."** (Kâff: 5)

Kararsız ve şaşkıncırlar, hak ve hakikati bulamazlar.

**"Bâtılı hakkın yerine koymak için mücadele etmişlerdi."** (Mümin: 5)

Aslı esası olmayan, kendi kafalarına göre uydurmuş oldukları zan ve vehimlere uyarak münakaşalara atılmışlardı.

**"İşte onlar, kendilerinden önce cinlerden ve insanlardan gelip geçmiş ümmetlerin içinde, aleyhlerinde söz hak olmuş (azap gerçekleşmiş) kimselerdir. Doğrusu onlar hüsrana uğrayanlardır."** (Ahkâf: 18)

Şeytana uymak suretiyle aslî fitratlarını kaybetmişler, ilâhî hükümleri inkâr ederek ebedî felâkete düşmüşlerdir.

**"İslâm'a dâvet edilirken Allah'a karşı yalan uydurandan daha zâlim kim olabilir? Allah zâlimler güruhunu hidayete erdirmez."** (Sâf: 7)

Böyle birisinden daha zâlim hiç kimse elbette ki olamaz.

**"Böylece Rabb'lerinin peygamberlerine isyan ettiler. O da onları şiddeti gittikçe artan bir yakalayışla yakalayiverdi."** (Hâkka: 10)

### 3. HAKK'A VE HAKİKAT'E UYANLAR VE İLÂHÎ HÜKME MAZHAR OLUŞLARI

#### Hidayet:

Hidayet Allah-u Teâlâ'nın kendi zâtını bulmak için lütuf ve keremi ile kullarında halkettiği muvaffakiyettir.

İnanan bir mümin için hidayete ererek dünya saâdetine ve ahiret selâmetine nâil olmaktan daha büyük bir lütuf tasavvur edilemez.

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'lerinde şöyle buyurmaktadır:

**"Peygamber'e indirileni dinledikleri zaman; Hakk'ı tanıdıklarından ötürü gözlerinin yaşla dolup taşığını görürsün."** (Mâide: 83)

Bu da bu gibi kimselerin Hakk'tan yüz çevirmediklerini, hakikatlere tam bir teslimiyetle teslim olduklarını göstermektedir.

Kendilerine okunan âyetleri dinledikçe, gönülleri o imanın verdiği huzur ve sükunla doldukça;

**"Derler ki: Rabb'imiz! Biz iman ettik, bizi de şâhit olanlarla beraber yaz!"** (Mâide: 83)

İman etmemenin düşünülemeyeceğini açıkça ifade ederek iç duygularını şöyle dile getirirler:

**"Rabb'imizin bizi sâlihler zümresi arasına katmasını umarken, neden Allah'a ve bize gelen hakikate inanmayalım?"** (Mâide: 84)

İnanmaları, tasdik etmeleri, hakkı ve hakikati kabul etmeleri sebebiyle de, bu gibi kimseler en büyük mükâfatlara kavuşacaklardır.

**"Bu sözlerinden dolayı Allah onlara altlarından ırmaklar akan, içinde temelli kalacakları cennetler verdi. Güzel hareket edenlerin mükâfatı işte budur."** (Mâide: 85)

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'lerinde hak ve hakikate çağırıldıkları zaman samimi müminlerin nasıl bir tavır takındıklarını beyan etmekte, böylelikle hidayeti bulmanın, bütünüyle İslâm'a girmenin yolunu göstermekte, arkasından da bu gibi kimselere müjdeler vermektedir:

**"Aralarında hüküm verilmek üzere Allah'a ve Peygamber'ine çağırıldıkları zaman, müminlerin sözü sadece: 'İşittik, itaat ettik!' demekten ibarettir.**

**İşte gerçek saâdete erenler onlardır."** (Nûr: 51)

Dünya saâdetini ahiret selâmetini elde edenler, umduklarına nâil olanlar onlardır.

**"Kim Allah'a ve Peygamber'ine itaat ederse, Allah'tan korkar ve O'ndan sakınırsa, işte onlar kurtuluşa erenlerdir."** (Nur: 52)

Mümin bir kimse Allah'tan başka hüküm verecek hakem kabul etmez, O'na isyan hususunda hiç kimseye itaat etmez.

**"Allah'tan başka bir hakem mi arayacağım?"** der. (En'âm: 114)

Onun imanı böyle bir sapıklığa düşmesine fırsat vermez.

Çünkü Allah-u Teâlâ bir Âyet-i kerime'sinde:

**"Sakin Allah'ın âyetlerini yalan sayanlardan olma! Yoksa ziyana uğrayanlardan olursun."** buyurmuştur. (Yunus: 95)

Allah-u Teâlâ'nın hükmüne karşı, hükmüne müracaat edilebilecek hiçbir hakem tasavvur olunamaz.

Mümin olarak amel-i sâlih işleyen herkesi, hoş ve güzel bir hayat ile yaşatacağına dair Allah-u Teâlâ Kur'an-ı kerim'inde buyurur ki:

**"Kadın olsun erkek olsun, her kim mümin olarak sâlih amel işlerse, biz onu (dünyada) mutlaka çok güzel bir hayat ile yaşatırız."** (Nahl: 97)

Allah-u Teâlâ sadece ahirette değil, dünyada da huzurlu bir hayat bahşeder. Bu, iman edip salih ameller işleyenlere bir vaad-i Sübhânî'dir.

Bol bir rızka nail olursa, şükürünü edâ ederek Rabb'inin rızâsını kazanır. Rızkını dar bulursa sabreder, kanaat eder, kısmetine râzı olur. Böylece yaşayışı yine güzel olur.

**"(Âhirette ise) mükâfâtlarını yaptıklarının en güzeli ile ödeyeceğiz."** (Nahl: 97)

İmanları sebebiyle ve yaptıkları salih amellerden dolayı ebedî saâdetlere kavuşacaklardır.

Diğer bir Âyet-i kerime'de ise şöyle buyuruluyor:

**"Kim mümin olarak sâlih amellerden yaparsa, artık o ne zulümden ne de hakkının yeneceğinden korkar."** (Tâhâ: 112)

İşte dâvete icâbet etmenin, hakikati bulmanın mükâfatı budur.

**"İman edip sâlih amel işleyenlere gelince, Allah onlara mükâfatını tam olarak verecektir. Allah zâlimleri sevmez."** (Âl-i imrân: 57)

Onları cennetlerine koyacak ve yine onları cemâl-i bâkemâlinin müşâhedesiyle tecelliyât nurları içinde bırakacaktır.

## **O Yaratıyor, O Gösteriyor:**

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'sinde şöyle buyurmaktadır:

**"Hiçbir göz O'na erişemez, ihata ve idrak edemez. Fakat O bütün gözleri ihata eder."** (En'am: 103)

İnsan insanı görüyor, yeri göğü görüyor, dağları denizleri görüyor. Halbuki aslında göz görmüyor, o varlıklar göze aksediyor. İşte bu bilinmiyor.

Görünenler görünmüyor, O'nun gösterdiğini bilmek lâzımdır. O yaratıyor ve gösteriyor.

Zira O, her şeyden her şeye yakındır.

Âyet-i kerime'sinde buyurur ki:

**"Biz ona sizden daha yakınız, fakat siz görmezsiniz."** (Vâkıa: 85)

O var olduğu için O'nunla görüyorsun, O'nunla işitiyorsun ve O'nunla konuşuyorsun.

Hülâsa-i kelâm hep O'nunlasın.

Eğer bu ilmi kavrarsanız Yaratıcı'yı kavramış olacaksınız. Kavrama noktalarından birisi de budur.

O yaratıyor, bir şekil veriyor ve onu gösteriyor. Yaratandan senin hiç haberin yok, yaratılmışlardan da haberin yok. Yer var, gök var deyip geçiyorsun. Halbuki O yaratıyor, O gösteriyor.

**"Resul'üm! Sana ruhtan sorarlar. Onlara de ki: Ruh Rabb'immin emrindedir."** (İsrâ: 85)

Âyet-i kerime'sinde beyan buyurulduğu üzere ruh Allah-u Teâlâ'nın emridir. Fakat insanoğlu bunu bilmiyor. Ruhunu çektiği zaman hani sen vardın? Var gibi görünüyordun, O'nunla var olduğunu bilmiyordun. O'nunla yürüdüğünü, O'nunla konuştuğunu, O'nunla gördüğünü bilmiyordun. Ruhunu çektiği zaman sende hiçbir şey olmadığını öğrendin mi? Hani sen vardın?

### **Serî'ül-hisab:**

Allah-u Teâlâ mahşer yerinde kullarını bir bir hesaba çeker ve bu hesap bir anda olup biter.

Âyet-i kerime'de:

**"Allah hesabı çabuk görendir."** buyuruluyor. (Bakara: 202)

Size bunun sırrını arz edelim:

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'sinde buyurmuyor mu?

**"Hiçbir göz O'na erişemez, ihata ve idrak edemez. Fakat O bütün gözleri ihata eder."** (En'âm: 103)

Bütün gözleri ihata ettiğine göre, senin bir maske olduğun çıkıyor meydana. Sen bir maske olduğuna göre kâinat da bir maskedir. Maskeyi kaldır O var. O'ndan başkası yok.

Bütün insanların hesabını bir anda görmeye Kadir-i mutlak olan Hazret-i Allah budur. Şimdi anladınız mı?

Kendisinin ve kâinatın bir maske olduğunu gören de var, bilen de var.

Kim bilir, kim görür?

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'sinde:

**"İçinizde... Görmüyor musunuz?"** buyuruyor. (Zâriyât: 21)

Sen görmüyorsan, iyi bil ki gören de var, bilen de var.

Bu tecelliyat içinde olduğunu görene mahsustur, başkasına değil. Başkası sadece işitir, duyar, kabul eder veya etmez. Fakat o, O'nu görüyor, kendisinin bir maskeden ibaret olduğunu çoktan öğrenmiş.

Bu ledünlü bir durumdur.

Nitekim Allah-u Teâlâ bir Hadis-i kudsî'de şöyle buyurmaktadır:

**"Duyan kulağı olurum, o benimle işitir. Gören gözü olurum, o benimle görür. Eli olurum, o benimle dokunur. Ayağı olurum, o benimle yürür, (Kalbi olurum, o benimle anlar. Söyleyen dili olurum, o benimle konuşur)." (Buhârî. Tecrîd-i sarîh: 2042)**

Bu bir Hadis-i kudsî'dir, anlamıyorsan buradan anla.

Bu kulları için açığa çıkmış. Onlar Cenâb-ı Hakk'ı görüyor, kendini görmüyor. O'ndan O'na yakın olduğunu hem görüyor, hem biliyor ve bildirdiği kadarını bildiriyor.

Bunlar muhsinlerdir, Cenâb-ı Hakk'ın has kullarıdır. "Nurun alâ Nur" olanlardır.

Nitekim:

**"Resul'üm! Sen atmadın Allah attı." (Enfâl: 17)**

Âyet-i kerime'si bunlara delâlet etmektedir.

Bu Âyet-i kerime ve Hadis-i şerif'ler bu beyanlarımızı teyid ediyor.

### **"Bir Bilene Sor!"**

Aslında "Her şeyden her şeye yakın" olduğunu da haber veriyor. Böyle olduğu halde neden göremiyoruz ve bilemiyoruz?

Neden bilemediğimizi kendinde ara. Bu hakikatları görmeye kendi varlığın mânidir. Vücut elbiseni çıkarabilirsen, Var olanı görürsün. Zira senin gibi her şeye bir vücut vermiştir. Kâinatın vücudunu da çıkarabilirsen, yalnız O'nun var olduğunu; O'ndan başka vücut da olmadığını, mevcut da olmadığını görebilirsin.

Aslında O'ndan başka bir vücut da yok, mevcut da yok.

Bu gördüğün kâinat **"OI!"** emr-i şerifi ile var olmuş, **"Kün feyekün."** elbisesidir. Yani O'nun emir ve hüküm elbisesidir. Herkes perdeyi görüyor, perdenin içindekini göremiyor.

Allah-u Teâlâ bir çok Âyet-i kerime'lerinde senden sana yakın olduğunu beyan buyurduğu halde, hâlâ bilemiyorsun!

Şu kadar var ki Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'sinde şöyle buyurmaktadır:

**"Bunu bir bilene sor!" (Furkân: 59)**

Bu bir emr-i ilâhidir. Dilediğine dilediği kadar bildirdiğini açık olarak ferman buyuruyor ve duyuruyor.

Bu hakikatleri bilebilmen ve öğrenebilmen için, ilim-irfan mektebine dehâlet etmen zaruridir.

Nitekim Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'sinde:

**"Sâdıqlarla beraber olunuz." buyurmaktadır. (Tevbe: 119)**

Sâdıklar O'nun veli kulu olan Mürşid-i kâmil'lerdir.

Allah-u Teâlâ bu beyanlarını onların bilebileceğini beyan ediyor. Zira onların muallimi bizzat Allah-u Teâlâ'dır.

Âyet-i kerime'sinde:

**"Allah'tan korkar, takvâ sahibi olursanız mualliminiz Allah olur"** buyuruyor. (Bakara: 282)

Bunlar Allah-u Teâlâ'nın öğretmenleridir, Rabbânîleridir. Halka hak ve hakikati bildirirler, gizli yollardan Hakk'a yürütüp götürürler.

Zâhirî yani dış ilimlerle iç âlemi bilmek mümkün değildir.

**"Âlimler peygamberlerin varisleridir."** (Buhârî)

Hadis-i şerif'i dikkatle incelendiği zaman bu hakikat açıkça görülür.

Nübüvvetin üstünde hiçbir rütbe olmayacağına göre, bu rütbeye vâris olmaktan daha büyük şeref tasavvur edilemez.

Hiçbir peygamberin ümmeti vâris-i enbiyâ mertebesine nâil olamamıştır. Bu vazife ancak Ümmet-i Muhammed'e tevdi ve ihsan buyurulmuştur.

Onlar vâris-i enbiyâdır. Onlara "Vâris-i enbiyâ" denir.

Nitekim Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz Hadis-i şerif'lerinde şöyle buyuruyorlar:

**"Allah-u Teâlâ benim göğsüme ne döktüyse ben de onu olduğu gibi Ebu Bekir'in göğsüne boşalttım."**

Bu boşaltma vâristen vârise kıyamete kadar devam eder. Bu da ancak;

Sehm-i nübüvete,

Sehm-i velâyete,

Hem sehm-i nübüvete, hem sehm-i velâyete vâris olanlara mahsustur.

Bunlar Resulullah Aleyhisselâm'ın nuru ile, Allah-u Teâlâ'nın onlara bahşettiği ikinci Kudsî ruh'la bütün bu esrar-ı ilâhîyi bilirler, görürler ve söylerler.

Bir Hadis-i kudsî'de de Hakk Celle ve Alâ Hazretleri şöyle buyurur:

**"Sonra ben yüzümle onlara yönelirim. Yüzümle yöneldiğim bir kimseye neyi vermek istediğimi, herhangi bir kimsenin bileceğini mi sanırsınız?"**

Allah-u Teâlâ devamla şöyle buyurdu:

**"Onlara ilk vereceğim şey nûru kalplerine akıtmaktır. İşte o zaman ben onlardan haber verdiğim gibi, onlar da benden haber verirler."** (Hâkim)

İşte bu Hadis-i kudsî, Allah-u Teâlâ'nın onlara verdiğini kimsenin bilemeyeceğini, onlara ihsan ve ikram ettiğini, başkasına vermediğini ve Hazret-i Allah'ı yalnız bunların bildiğini bize bildiriyor.

•

Ve bunlar her ne kadar okunsa dahi Allah-u Teâlâ hakikatı duyurmadıkça bilinmesi mümkün değildir. Çünkü anlatılan şeylerle irfan husule gelmez.



Anlayamayacağınız halde bunlar size niçin anlatılıyor?

Allah-u Teâlâ Furkan sûre-i şerifinin 59. Âyet-i kerime'sinin nihayetinde şöyle buyuruyor:

**"Bunu bir bilene sor! (Bunun gerçekten böyle olduğunu anlatacaktır.)"** (Furkan: 59)

Yani bu inceliklere vâkıf olanlar vardır.

Böyle bir kimseye de uy ve yolundan git.

Bu Âyet-i kerime, Vahdet-i vücud'u doğrudan doğruya hem beyan ediyor hem de açıklıyor.

Allah-u Teâlâ bu sırr-ı ilâhiyi dilediğine bildiriyor ve bildirdiğini de beyan ediyor. Yani onlar bunu biliyorlar. Amma isterse açıklarlar, isterse açıklamazlar.

Nitekim Âyet-i kerime'lerde şöyle buyuruluyor:

**"Gaybı bilen O'dur. Gizli bilgisini kimseye göstermez."** (Cin: 26)

**"Ancak râzı olduğu elçiye gösterir. Çünkü O, bunun önüne ve arkasına gözetleyiciler (koruyucular) koyar."** (Cin: 27)

Ancak dilediği kuluna, dilediği kadarını bildirir. Onun haricinde mahlukun Hakk'a ait bilgisi olmaz.

**"Ki onların böylece Rablerinin kendilerine verdiği emirleri duyurduklarını bilsin.**

**Ve Allah onların yanında bulunan her şeyi çepeçevre kuşatmış ve her şeyi bir bir saymıştır (kaydetmiştir.)"** (Cin: 28)

Allah-u Teâlâ "Nebi"ye vahiy vasıtasıyla "Veli"ye ise ilham vasıtasıyla dilediğini ilka eder. Muallimi Hazret-i Allah olduğu için ona O öğretiyor.

Resul-i Ekrem -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz Hadis-i şeriflerinde buyururlar ki:

**"Sizden önce gelip geçen ümmetler içinde Allah-u Teâlâ tarafından kendilerine ilham olunan insanlar vardı. Eğer ümmetim içinde de böyle bir kimse varsa, o da şüphesiz Ömer'dir."** (Buharî)

İlhamdan hasıl olan ilme Ledün ilmi denir.

Bu husus Hazret-i Ömer -radiyallahu anh-e şamil olduğu gibi, ümmet-i Muhammed'in arasında kıyamete kadar böyleleri daima bulunacaktır.

İşte bütün bu lütuf, fazilet ve meziyetler, Allah-u Teâlâ'nın o kimseyi o kudsi ruh ile desteklemesinden doğmuştur. Geldiği makama dünyada iken çıkar, peygamberler meclisine girer;

**"Onlar o kimselerdir ki, Allah imanı kalplerine yazmış ve onları kendinden bir ruh ile desteklemiştir."** (Mücâdele: 22)

Bu lütuflar hep oradan geliyor.

Bu sırlara mazhar olabilmek için Hazret-i Allah'ın bu ilmi, görüldüğü gibi kalpte yazması ve ikinci bir ruh ile desteklemesiyle mümkün olur.

Âyet-i kerime'de:

**"Allah'tan korkar takvâ sahibi olursanız, mualliminiz Allah olur."** buyuruluyor. (Bakara: 282)

Zira Allah-u Teâlâ bunların kalbine nûru akıtmış, kalbine ilmi yazmış, kendi lütfundan bir ruh ile desteklemiştir.

Burada görülüyor ki, Hazret-i Allah bizzat bunlarla ilgileniyor, bilmediklerini öğretiyor. Bunun içindir ki bunların muallimi Hazret-i Allah'tır.

Âyet-i kerime'sinde buyurur ki:

**"Ey iman edenler! Eğer siz Allah'tan korkar, takvâ sahibi olursanız, O size iyi ile kötüyü ayırt edecek bir mârifet bir nûr verir."** (Enfâl: 29)

İşte hep bu iki şey: **"Bir mârifet, bir nûr..."**

Bunlar Allah-u Teâlâ'nın has kullarıdır.

Ve fakat zulmâniyeti Nûr'a tercih edenler zulmâniyette kaldılar, nûrdan mahrum oldular. Böylece de halkı şaşırtıyorlar. Bu ise Allah-u Teâlâ'nın indinde çok büyük mesuliyettir.

Bu gibi esrar-ı ilâhî'den bahsedene hiç hayret etmeyin. Zira bunlar Allah ehlidir ve muallimleri de Hazret-i Allah'tır.

Bu gibi esrarı anlamaya da çalışmayın. Çünkü Akl-ı meaş ile, Akl-ı mead ile, Akl-ı nûrâni ile, ilmel-yakîn ile çözülecek bir esrar değildir. Bunları Allah-u Teâlâ ancak Ebrar kullarına, yani duyan kulağa, gören göze ihsan eder. Bu Ulül-elbâb aklın, Hakkal-yakin ilmin işidir. Bu hakikat öğretilen ve verilen ilimle bilinir.

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz Hadis-i şerif'lerinde şöyle buyururlar:

**"Öyle ilim vardır ki, gizlenmiş mücevherat gibidir. Onu ancak Ârif billâh olanlar bilirler. Bu ilimden konuştukları vakit, Allah'tan gafil olan kimseler anlamazlar."**

**Binaenaleyh Allah-u Teâlâ'nın kendi fazlından ilim ihsan ettiği âlimleri sakın tahkir edip küçük görmeyin. Çünkü Cenâb-ı Hakk onlara o ilmi verirken tahkir etmemiştir."** (Erbaîn)

Allah-u Teâlâ kimsenin bilemeyeceğini açıklıyor ve ilmin yalnız onlara mahsus olduğunu ifade ediyor. Çünkü yalnız onlar bu esrarı biliyor.

Hülâsa olarak arzedelim: Kim bilir? Bunlar bilir. Nasıl bilir? O bildirdiği için bilir. Ve bilen de bile bile konuşuyor. Demek ki bildirdiği kimseler var ve size bildiriyor. Bildirdiği kimselerin olduğunu bildirmek için bunlar size söyleniyor.

Bunu ancak bildirdiği kimse bilir. Bildirdiği kimsenin dışında isterse âlim olsun, hacı, hoca olsun hiç kimse bilemez.

Furkan sûre-i şerif'inin 59. Âyet-i kerime'sinde Allah-u Teâlâ bu hakikatı bilenlerin olduğunu haber veriyor. Demek ki bildirdiği kimseler bildirilen her şeyi biliyormuş.

Bilenler bunun böyle olduğunu bilir.

Kişinin bu esrara vâkıf olması için;

**"Men ârefe"**nin sırrına vâkıf olması lazımdır. Gerçekten hükümsüz, değersiz olduğunu görmedikçe, bilmedikçe, bu sır tecelli etmez. Yani ifnâ olmadıkça, hüküm ve hikmet yalnız Hazret-i Allah ile olduğunu görmedikçe ve bilmedikçe bu esrar-ı ilâhiyi bilmek ve çözmek mümkün değildir.

Yani O'nu bilen kendisinin hükümsüz, değersiz bir mahluk olduğunu bilir.

İkincisi; **"El fakru fahrî"**nin sırrına vâkıf olmak da şarttır. Bu gibi kimseler hiçbir şeye sahip ve malik olmadığını gözü ile görür, hükümsüz olduğunu bilirler ve ilan ederler.

Herkes nefsiyle iftihar ederken bunlar yalnız ve yalnız Hazret-i Allah ile iftihar ederler. Çünkü O'ndan başka bir vücut ve mevcud olmadığını yalnız bunlar bilirler.

Herkes nefsiyle "Ben, ben, ben!" diyor, ama bunlar ise hep "Allah, Allah, Allah" diyor ve Hazret-i Allah ile övünüyorlar.

Zira onlar Hazret-i Allah'ı biliyorlar ve O'ndan başka bir mevcud olmadığını görüyorlar.

**"İçinizde... Görmüyor musunuz?"** (Zâriyat: 21)

Âyet-i kerime'sinin sırrına da bunlar mazhardır.

Gerek içinde gerekse bütün kâinâta yalnız O olduğunu biliyor.

Ve bunlar:

**"Ben ben değilim, bir benliğim var benden içeri"** diyenlerdir.

Bunlar benliğinden geçmiş, benliğini ifna etmişlerdir. Çünkü Var'ı görüyor. İçinde de O, kâinâtın içinde de O.

Amma kendisini bilmeyen, yaratılış gayesini göremeyen Hazret-i Allah'ı nasıl bilebilir, nasıl bulabilir?

### **Faydalı İlim:**

Ey nefsini ilâh edinen! İçinde Cenâb-ı Hakk'ı görmeyip kendini gören, ilmi zandan öteye varmayan, hakikat ilminden mahrum edilen allâme!

Bu hakikatları anlamıyorsun diye, sakın inkâra kalkışma! Zira karşında Kelâmullah okunuyor, Hadis-i kudsî ve Hadis-i şerif'lerle izahı yapılıyor.

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'sinde buyurur ki:

**"Size ilimden az bir şey verilmiştir."** (İsrâ: 85)

Nitekim Hızır Aleyhisselâm ile Musa Aleyhisselâm'ın kıssasını bir düşün!

Gemide yolculukları esnasında bir serçe kuşu gelip geminin kenarına kondu. Denizden bir-iki damla su aldı.

Hızır Aleyhisselâm şöyle buyurdu:

**"Yâ Musâ! Benim ilmimle senin ilmin, Allah-u Teâlâ'nın ilminden şu serçenin denizden eksilttiği kadar eksildir."** (Buhârî. İlim 16)

Oysa o iki damla da Hazret-i Allah'ındır, senin neyin var? Hiç!

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz bir Hadis-i şerif'lerinde buyururlar ki:

**"İlim ikidir. Biri dilde olup (ki bu zâhiri ilimdir) Allah-u Teâlâ'nın kulları üzerine hüccetidir. Bir de kalpte olan (mârifet ilmi) vardır. Asıl gayeye ulaşmak için faydalı olan da budur."** (Tirmizî)

Bu mevzular bâtinî ilim erbabına mahsustur. Bu hakikatler onlar için arzediliyor. Bu hakikatlerden ve bu ilimden haberdar olmayanlara da duyurmaya çalışılıyor.

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz'in "**Faydalı ilim**" olarak tarif ettiği ilim bâtinî ilimdir.

Zâhirî ilim dış âlemimizi süslemek ve cehaletten kurtulmak içindir. Bâtinî ilim ise bu münevver yolu bilmek ve bulmak, iç âlemimizi nurlandırmak içindir.

Bu ise fenâdan başlar.

Fenâfişşeyh,

Fenâffirrasul,

Fenâfillâh merhalelerinden geçer.

Hakiki ilim Allah-u Teâlâ'nın bildirdiği, duyurduğu ilimdir.

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'sinde:

**"Onlar Allah'ı lâıyıkıyla takdir edip bilemediler."** buyuruyor. (Zümer: 67)

Niçin? Faydalı ilimden mahrum oldukları için.

İlmi satır ildir, sadır ilminden nasip almamış. Üstelik ilim birdir zannediyorlar.

Oysa ilim dördtür:

Zahirî ilim,

Tarikat ilmi,

Hakikat ilmi,

Marifetullah ilmi.

Onların gerçekten akıldan da haberleri yok. Akıl birdir zannediyorlar.

Oysa akıl beştir:

Akl-ı meaş,

Akl-ı mead,

Akl-ı nurânî,

Akl-ı kül,

Ulül-elbâb.

Nefisten ve nefis derecelerinden de habersizdirler.

Nefis dereceleri de yedidir:

Emmâre,

Levvâme,

Mülhime,

Râdiye,

Merdiyye,

Mutmainne,

Sâfiye.

Bu hakiki ilimden habersiz olan, bunları bilmeyen, aslında kendisini dahi bilmez, bilip tanıyamaz. Böyleyken onu yoktan var eden, nimetleriyle donatan, âzâlarını bir bir yerine koyup onu ana karnından çıkaran Hazret-i Allah'ı nasıl bilsin?

Bunların Cenâb-ı Hakk'ı bilmeyişleri, hakikatten mahrum oluşlarından ötürüdür. Hazret-i Allah'a iman etmiştir, İsm-i şerif'ini bilir, duymuştur.

Zâhirî ilimden nasibi kadar almış, hepsi o kadar. Hakikati bilmedikleri için; kendilerini âlim değil allâme zannediyorlar. Ehline malum olan cehaletlerini böylece ortaya koyuyorlar.

İçlerinde öyleleri var ki, bunca Âyet-i kerime'leri ve Hadis-i şerif'leri bir kalemle inkâr eder, küfre kayar, haberi dahi olmaz.

Üstelik onun ihraz ettiği mevki ve makama avam halk aldanırlar, böylece onları da ifsat ederek imandan kaydırırlar.

Nitekim Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz Hadis-i şerif'lerinde âhir zaman âlimlerini tarif ederken:

**"Onların âlimleri gökkubbe altındakilerin en şerlileridir."** buyuruyorlar. (Beyhâki)

### **Öğüt ve Uyarılar:**

İlâhî ahkâm esastır. Hüküm Hazret-i Allah'ındır, yaratmak da emretmek de Allah'a mahsustur

Kurtulmak için şu Âyet-i kerime'leri önüne sürüyorum. Bu ilâhî beyanlara dikkat et.

**"Göklerin ve yerin Rabb'i, Arş'ın da Rabb'i olan Allah, onların vasıflandırdıkları noksan sıfatlardan münezzehtir."** (Zuhruf: 82)

Merhametlilerin en merhametlisi olan Cenâb-ı Hakk, korkunç günün azabından kullarını korumak ve kurtarmak için öğütlerde ve uyarılarda bulunmaktadır:

**"İnsanların hesap görme zamanı yaklaştı, fakat onlar hâlâ gaflet içindedirler."** (Enbiyâ: 1)

Gaflet; hatırlanması gereken şeyin insanın aklından çıkması, onu hatırlamaması demektir. Yapması gereken şeyi ihmal ederek yapmayan kimseye gafil denir.

Nefsin arzularına, şeytanın adımlarına uymuş, zevk ve safaya, oyun ve eğlenceye dalmış, gerçek hayatın bu dünya hayatı olduğunu zannetmiş, böylece ömrünü tüketiyor, gerçek hayatın ölümden sonra başlayacağını bilmiyor, ahiret tedarikinin çaresine bakmıyor.

Allah-u Teâlâ o gün için hazırlık yapılmasını emreder ve şöyle buyurur:

**"Allah katından geri çevrilmesi mümkün olmayan bir gün gelmezden önce, Rabb'inizin davetine icabet edin. O gün hiçbiriniz sığınacak yer bulamaz, inkâr da edemezsiniz." (Şûrâ: 47)**

O günde Allah-u Teâlâ'nın himayesinden başka sığınacak bir yer yoktur. Müstehak olanlardan hiç kimsenin azabı kaldırmaya gücü yetmeyecektir.

.

Allah-u Teâlâ kullarına öğüt vererek dünya hayatının gün gelip sona ereceğini, daha sonra ahiret hayatının başlayacağını, kendisine döneceğini, insanların hesaptan geçirileceklerini hatırlatmakta ve azabından sakındırmaktadır:

**"Öyle bir günden korkun ki, o günde hepiniz Allah'a döndürülürsünüz. Sonra herkese kazandıkları noksansız verilir ve hiç kimse haksızlığa uğratılmaz." (Bakara: 281)**

Çünkü kendi kazançları ne ise onu almış olacaklar.

**"Öyle bir günden korkun ki, o günde kimse kimseden yana bir şey ödeyemez, kimseden fidye kabul edilmez." (Bakara: 123)**

Allah-u Teâlâ'nın azabını onlardan hiç kimse uzaklaştıramaz ve ilâhi azaba karşı kimse onları kurtaramaz. Ne zorla kurtarılabilir ne de kolaylıkla.

**"O gün kimseye şefaath fayda vermez, onlar hiç kimseden yardım da göremezler." (Bakara: 123)**

Aracılar yok olmuş, kişi yaptıkları ile başbaşa kalmış. Herkes kendisini kurtarmaya çalışıyor. O gün toplulukların birbirleriyle yardımlaşmaları, birbirlerini desteklemeleri de kaldırılmıştır.

**"Ey insanlar! Rabb'inizden korkun! Çünkü kıyamet vaktinin zelzelesi cidden korkunç bir şeydir.**

**Onu gördüğünüz gün, her emzikli kadın emzirdiğinden vazgeçer, her hamile kadın çocuğunu düşürür. İnsanları sarhoş sanırsın, halbuki onlar hiç de sarhoş değildir. Bununla beraber Allah'ın azabı çok şiddetlidir." (Hacc: 1-2)**

Bakıyorlar amma ne yaptıklarını bilmiyorlar. Açık açık gördükleri korkunç manzaralar karşısında gözleri hor ve hakir olmuş.

Allah-u Teâlâ'nın ikinci defa gadaba gelmesi halkı mahşere toplayacağı an olacak. Öyle bir an ki, ahiret güneşi bir mil kadar yaklaştırılmış, insanlar kan ter içinde harareten kavrulurken, isyanlarına göre tere gömülmüşler. Kimi topuğuna, kimi diz kapağına, kimi de gırtlığına kadar batmış, bazılarını da ter tamamen kaplamış. Hiçbir taraftan imdat yok.

Mahşer yerinde herkesin Allah katındaki mevki ve derecesine göre uzun veya kısa süren bir bekleyiş olacak. Bu bekleyiş dayanılmaz bir hale gelince, mahkemenin başlaması için bir şefaathçı aramaya çalışacaklar, ulül-azm peygamberlere müracaat edecekler, sıra ile Âdem Aleyhisselâm'a, Nuh Aleyhisselâm'a, İbrahim Aleyhisselâm'a, Musa Aleyhisselâm'a, İshâ Aleyhisselâm'a başvuracaklar. Onlar ise **"Aziz ve Celil olan Rabb'imiz bugün çok celallidir. Öyle ki, ne şimdiye kadar böyle gazaplı görünmüş, ne de bundan sonra görülecektir."** diyerek her biri birer mazeret göstererek şefaath edemeyeceklerini beyan edecekler.

Sonunda da âlemlere rahmet olarak gönderilen Muhammed Aleyhisselâm'a gelerek haklarında şefaathçi olmasını isteyecekler.

O da Arşurrahman'ın altına gelerek secdeye kapanacak, âhret muâmelesinin başlaması için niyazda bulunacak. Allah-u Teâlâ ona lütfedecek, duâsını ve şefaathini kabul buyuracak ve hesap başlayacak.

Öyle korkunç anlar var.

### **Derin Bir Süzgeç Olan Hadis-i Şerif:**

Seyyid-i Kâinat Sebeb-i mevcûdat -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz Hadis-i şeriflerinde buyururlar ki:

**"İnsanlar helâk olmuşlardır, ancak âlimler müstesna. Âlimler de helâk olmuşlardır, ilmi ile amel edenler müstesna. İلميyle amel edenler de helâk olmuşlardır, ihlâs sahipleri müstesna. İhlâs sahipleri de büyük bir tehlike üzerindedirler."** (Keşf-ül Hafâ)

Şimdi Hadis-i şerif'in izahına geçelim:

**"Bütün insanlar helâk olmuştur, âlimler müstesna. Âlimler de helâk olmuşlardır, ilmiyle âmil olanlar müstesna."**

Bu nokta çok korkunçtur.

Zâhirde kalan âlimler de benlik içindedirler. Hep "Ben!" der, "Ben biliyorum!", "Ben söylüyorum!", "Ben irşad ediyorum!" der.

Bir Âyet-i kerime var. Allah-u Teâlâ buyurur ki:

**"Allah hiç kimsenin göğsünde iki kalp yaratmamıştır."** (Ahzâb: 4)

Ki birini muhabbet-i Mevlâ'ya, diğerini muhabbet-i mâsivaya hasretsin. Bir kalpte iki sevgi yaşamaz.

O "Ben" in gizli mânâsı, Allah-u Teâlâ o kalpte yok, varlık ve nefis var. Allah-u Teâlâ'nın ihsanını nefse bağlamış. Nefse bağladığı için nefis "Ben!" diyor, Allah-u Teâlâ'yı inkâr ediyor. Bunun apaçık mânâsı budur.

Gerçekten bir çoğu irşad ettiğini sanır, ifsad ettiğini bilmez. Niçin bilmez? Hakikati bilmediği için bilmez. Çünkü dıştan içeriye alınmamıştır. Evin dışında kalmış, dıştan sesleniyor. İlmi kafada kaldı, kalbine inmedi. Kur'an'ın nûru boğazdan aşağıya da inmedi. İçeriye nüfuz edemedi. Onun için hakikati bilmiyor, o ise her şeyi bildiğini sanıyor, kendisinin bir allâme olduğunu biliyor, hakikatta câhil olduğunu bilmiyor.

Bir insan hep "Ben!.. Ben!.." der, varlık toplar. O toplanan varlıklar nefsin varlığıdır. Bir insan dünyada iken "Benim şunum var, benim bunum var, ben şöyle yaptım, ben böyle yaptım!" der durur. Kabre girdikten sonra, o dedikleri hep kaldı. Hiçbir şey yok, bir kefen kaldı.

Zâhirden sonra hakikata geçmek için tarikat ilmini dahi bitirmek lâzımdır, bunu açık söylüyorum. Hakikata geçtikten sonra da kalbin içine nüfuz eder. Bir de bakar ki: "Eyvah! Ben kendimin bir şey bildiğimi zannediyordum, şimdiye kadar nasıl bu varlığı topladım, Hazret-i Allah'a nasıl şirk koştum?"

der. Hiçbir şey bilmediği gibi, kendisini de bilmediğini o anda öğrenir, hakikat perdesi açılır, o zamana kadar yaptığı varlıklara istiğfara başlar ve hayatı boyunca devam eder.

Hatta ulemâdan bir zât der ki:

**"Medreselerde yaladığım mürekkebi kırk senedir çıkarmaya çalışıyorum, hâlâ muvaffak olamadım."**

Ne demek bu? İlim tahsili esnasında nefsin aldığı gururu hâlâ kalbinden silemediğini ifade ediyor. Halbuki bu zât ehl-i keşif olmuş.

İşte âlimler bunun için helâk oldu. Çünkü fenâdan bihaberdirler. Bunun için kalbi de yumuşamadı, yumuşamasına muvaffak olmadı.

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'lerinde buyurur ki:

**"İnananların Allah'ı zikir için kalplerinin saygı ile yumuşaması zamanı hâlâ gelmedi mi?"** (Hadîd: 16)

•

Bunun içindir ki Fenâfirrasul'e alınmayanların durumu çok tehlikelidir. Bunlar gerçek mânâda Hazret-i Allah'ı bilmez, Resulullah Aleyhisselâm'ı da bilmez.

Sebebi:

Fenâfirrasul'e alınmamış ki Resulullah Aleyhisselâm'ı bilsin.

Fenâfillah'a alınmamış ki Hazret-i Allah'ı bilsin.

Ene putunu eline almış, irşada kalkmış ve fakat ahirete bu put ile göçtüğü zaman hakikati görecek.

Zira Âyet-i kerime'de:

**"Nefsini tertemiz yapıp arındıran felâh bulmuş kurtulmuştur.**

**Onu kirletip örten kişi ise elbette ziyana uğramıştır."** buyuruluyor. (Şems: 9-10)

**"El-fakru fahrî"** Hadis-i şerifinin sırrına mazhar olanlar, bu benlik dâvâsında bulunanlardan ikrah eder, fakat kimseye bir şey söylemez.

**İlmiyle amel edenler niçin tehlikededirler?**

Her ne kadar içeriye alınmışsa, içeriye nüfuz etmiştir. Yani kafadan kalbe inmiş, içeriye nüfuz etmiştir. Hiçbir şey bilmediğini bildi ve itiraf etti, istiğfara başladı. Fakat hiçbir şey olmadığını bilmez. Çünkü burada hiçbir şey olmadığını bilmesi için mârifetullah ilmi gerekiyor.

Hiç olduğunu bilenler dahi büyük bir tehlikededir. Bu Hadis-i şerif çok derin bir süzgeçtir!

Niçin tehlikededir?

O tuttuğu müddetçe helâk olmaz, bir an bırakırsa helâkına vesile olur. Allah-u Teâlâ tuttuğu helâk olmazsın, atarsa helâk olursun. Zira sana âit hiçbir şey yoktur. Bir tek tüye sahip değiliz. Bir göze, bir ele, bir ayağa demiyorum, bir tek tüye sahip değiliz, buna rağmen "Ben!" dedik.

Yaratan O, nimetlerle donatan O, yaşatan O, öldüren yine O.



Bunun özetini bir temsil ile üç noktada izah edeceğiz:

1. Zâhirde kalanlar kalp kapısında nakış yapar, caminin kapısındadır.
2. Hakikata alınanlar kalbin içine nüfuz etmiştir, caminin avlusundadır.
3. Mârifetullah ehline gelince, onlar camiye alınmışlardır. O Hakk'ı bulmuştur, Hakk iledir.

Buraya alınan bu veli kulları, dilerse Zât'ına yaklaştırır, dilerse uzaklaştırır, dilerse tutar, dilerse atar. Mahlûkun hiç hükmü yoktur. Burada görülüyor ki, muhlisler dahi büyük bir tehlikededirler. Avam demiyorum, veliler dahi büyük tehlikededirler. Nice velilerin kaydığına dair kitaplarda işaret var.

Hatta Âyet-i kerime'sinde buyuruyor ki:

**"Allah dilediğini mağfiret eder, dilediğine azap eder. Allah çok bağışlayıcıdır, çok merhametlidir."** (Âl-i imrân: 129)

Diğer bir Âyet-i kerime'de ise şöyle buyuruluyor:

**"O dilediğine azap eder, dilediğine merhamet eder ve hepiniz O'na çevrilirsiniz."** (Ankebût: 21)

Mahlûka ait hiçbir şey yok. İnsanların helâk olduğunu belirten bu Hadis-i şerif ne kadar mühim. Allah'ımız bizi bize bırakmasın, lütuf rızasından ayırmasın. Amin.

## BU YOLDA İLİM PERDEDİR

Sofilerden *"İlim bu yolda perdedir"* gibi sözler duyarsın ve bunlara inanmazsın. Bu sözü inkâr eyleme ki, doğrudur. Çünkü duygular ve duygu âzâları vasıtasıyla hasıl olan ilimlerle meşgul olur, onlara dalarsan, bundan mahrum olursun.

Kalp bir havuz gibidir, beş duygu âzâsı da havuza dışarıdan akan beş dere gibidir. Eğer havuzun dibinden temiz su çıkarmak istersen, bunun çaresi, havuzdaki bütün suyu boşaltman, sonra bu suların getirdiği siyah çamuru çıkarman ve bir daha pis su gelmemesi için bu yolları kesmen ve havuzun dibini, içinden temiz, berrak su çıkabilecek şekilde yapmandır. Havuz siyah çamur ile dolu olduğu müddetçe içinden duru su çıkması imkânsızdır. Bunun gibi, kalbin içinden gelen ilim, dışarıdan gelenlerden kurtulmadıkça, maksat hasıl olmaz.

Fakat âlim, kendini öğrendiği ilimlerden ayırır, kalbini onlarla meşgul eylemezse, elde etmiş olduğu ilimler ona perde olmaz ve kalb gözünün açılması umulur. Şöyle ki: Kalb hayallerden ve hislerden kurtulunca, eski hayâlleri ona perde olmaz.

İlmin perde olmasının sebebi şudur ki, bir kimse Ehl-i sünnet itikadını öğrenir, münakâşa ve münâzaradaki delillerini de öğrenir, kendini tamamen buna verir ve bundan başka hiçbir ilim yoktur kabul eder, eğer kalbine başka bir şey gelse: "Bu duyduğumun aksinedir. Ona uymayan her şey bozuktur, yanlıştır" derse, böyle bir kimsede, işlerin hakikatinin bilinmesi mümkün olmaz. Çünkü; avâma öğretilen itikad, hakikatin sûretidir, kendisi değildir. Tam marifet olmalı ki, özün kabuktan ayrılması gibi, hakikatler sûretten ayrılmalı.

Biliniz ki, mücadele ve münâzara ilmîni o itikada yardımcı olarak öğrenene bir hakikat bildirilmez. Çünkü, elindekinin tam olduğunu sanmaktadır. Bu zan ona perde olur. "Bir şeyi öğrendiğine zann-ı

galibi olan kimse, bu dereceden mahrum olduğu ekseriya mâlumdur." sözü meşhurdur. Bu da cedel (mücadele-münâzara) ilmine kendini verenlerin hâlidir. O halde, bu zannı silip atana, ilim perde olmaz. O zaman, onda da kalb açılması hâsil olur. Derecesi çok yüksek olur. Onun yolu daha emniyetli, daha sağlam ve daha doğru olur. Zirâ temeli kuvvetli ilme dayanmayan kimse, ekseriya uzun zaman bâtil hayallere bağlı kalır ve azıcık şüphe ona perde olur. Âlim ise böyle ziyanlardan emindir. O halde, "**İlim perdedir**" sözünün mânâsını mükâşefe derecesine ulaşmış bir kimseden duyarsan, böyle bil, sakın inkâr eyleme!

Fakat emir ve yasaklara uymayıp bozuk delillerle haramlara mübah diyen kâfirler ve nefislerine tâbi olan zavallılar, zamanımızda zuhur eyledi. Kendilerinde bu haller aslâ bulunmadığı halde, sofilerin sekir halinde söyledikleri lüzumsuz, saçma sözlerden bir kaç tanesini alıp kendilerine süs veriyorlar: Yaptıkları iş, her gün yıkanıp taranmak, güzel elbiseler giyip seccadesini yaymak, sonra da ilmi ve âlimleri kötülemdir. Böyleleri öldürülmelidir. Onlar şeytan ahlâklılırlar, insanları aldatıyorlar.

Allah-u Teâlâ ve Resul'ü -sallallahu aleyhi ve sellem- ilmi ve âlimleri övüyorlar. Bütün dünyayı ilme dâvet ediyorlar. Her şeye mübah diyen bu zavallı, hâl sahibi olmadığı ve ilmi elde etmediği için, onun bu sözü söylemesi nasıl doğru olabilir? Bu şuna benzer: Bir kimse kimyanın altından daha iyi olduğunu, ondan sayısız altın yapıldığını işitir. Altın hazinelerini önüne getirseler, onlara elini uzatmaz ve "Altın ne işe yarar, onun kıymeti nedir ki... Bana kimya lâzımdır ve asıl odur." der. Altını almaz. Halbuki kimyayı da aslâ tanıyamaz, bulamaz. Altın da yapamaz. Çaresiz müflis ve aç kalır. "Ben derim ki: Kimya, altından daha iyidir" şeklinde söylediği sözün sevincinden bağırır ve coşar.

İşte peygamberin ve evliyanın keşfi kimyaya benzer. Âlimlerin ilmi de altına benzer. Kimyaya sahip olan, altına sahip olandan daha faziletlidir.

Fakat burada bir başka incelik daha vardır: Bir kimsede bulunan kimya yüz altından fazla yapmasa, bu kimse kendisinde bin altın bulunandan faziletli olamaz. Kimya kitapları kimyadan bahseder ve onu arayanlar çok olduğu halde, bunun hakikati uzun zamanda bile herkesin eline geçmez. Onu temin etmek isteyenlerin çoğu kalp para elde eder. Mutasavvıfların işi de böyledir. Çok nâdir bulunur. Olan az olduğuna göre, kemâle gelmesi de pek nâdir olur.

O halde, buradan anlaşılması oldu ki, sofilerin hallerinden az bir şeyin kendisinde hasıl olduğu bir kimse bütün âlimlerden üstün olamaz. Çünkü bunların çoğu işin başlangıcında kendilerinde bir şey hasıl olduktan sonra oradan düşerler ve yolu tamamlayamazlar. Bazıları da vardır ki bir hâl ve bir hayâl onları kaplar ve fakat onun hakikati, aslâ olmaz. Onlar bunu kazanç sayarlar. Beğenilmeyip atılan şey böyle olmaz. Bahusus uykuda, rüyâda hakikatlar vardır. Fakat mânâsız, bozuk rüyâlar da vardır. Hatta âlimlerin sınırının üstünlüğü, bir kimse içindir ki o, o halde öyle kâmil olmuştur ki diğerlerine çalışarak verilen din bilgilerini o öğrenmeksizin bilir. Bu söz ise nâdir sözlerdendir. Yani bu sözle, ele geçmesi nâdir olan bir makam anlatıldı.

O halde hakiki tasavvuf yoluna ve onların üstünlüğüne inanmalısın. Boyunlarına halka geçmiş bu zavallıların sözü ile, onlar hakkındaki itikadını bozmamalısın. Onların ilmi ve âlimleri yeren ve ayıplayanların ellerinde bir şey olmadığını kabul etmelisin!

(Kimyây-ı Saâdet. Birinci Ünvan. 15. Fasıl)

## ALLAH-U TEÂLÂ'NIN ÂLEMLERDE TASARRUF ETTİRDİĞİ KİMSELER

### Derinleşenler Kimdir?

Allah-u Teâlâ "**İlimde derinleşmiş**" ve ilimden "**Zâhirî**" ve "**Bâtınî**" hakiki nasibini almış âlimlerin vasıflarını beyan buyurarak Âyet-i kerime'sinde onlardan haber vermiştir:

**"İlimde derinleşmiş olanlar 'O'na inandık, hepsi Rabb'imizin katındandır.' derler. Bunu ancak akl-ı selim sahipleri düşünüp anlar."** (Âl-i imrân: 7)

Ulûl-elbab iki türlüdür:

**Zâhiri ulûl-elbâb:** Allah-u Teâlâ'nın ilimde derinleştirdiği âlimler. Bunlar şeriatın zâhirine vâristirler. Bu ilim de bir Allah vergisidir.

**Bâtînî ulûl-elbâb:** Allah-u Teâlâ'nın kendinde derinleştirdiği âlimler. Bunlar Hakk'a vâkıftırlar, mârifetullah ehli dirler.

Ezcümle kimi ilme, kimi de Hakk'a vâkıftır. Kimisini ilimde derinleştirmiştir, kimisini Zât-ı akdesi'nde.

Derinleştiren O'dur, fakat **"İlimde derinleşmiş olanlar"** buyuruyor.

Allah-u Teâlâ dilediği kulunun gönlünü bu şekilde genişletir, nurunu kalbine döker.

Kitap satırları arasında bulunmayan, ancak Allah'a yakın olanların sadırlarında, kalplerinin derinliklerinde gizli bulunan ilim mârifetullah ilmidir.

Sevdiği ve seçtiği kulunu kendisine çeker, yüzüne yüzü ile tecelli eder, dilediğini lütfeder.

Bir Hadis-i kudsî'de şöyle buyurmaktadır:

**"Sonra ben yüzümle onlara yönelirim. Yüzümle yöneldiğim bir kimseye neyi vermek istediğimi, herhangi bir kimsenin bileceğini mi sanırsınız?"**

(Allah-u Teâlâ devamla şöyle buyurdu:)

**"Onlara ilk vereceğim şey, nûru kalplerine akıtmaktır. İşte o zaman ben onlardan haber verdiğim gibi, onlar da benden haber verirler."** (Hâkim)

İşte onların **"Râsîh"** oluşu buradan geliyor.

O'nun bildirmesiyle,

O'nun duyurması ile,

O'nun nurlandırması ile ilimde derinleşmiş oluyorlar.

### **Öğretilen İlim:**

Allah-u Teâlâ Âdem Aleyhisselâm'ı yaratmadan önce Mele-i a'lâ'da onu anarak yüceltmış, meleklerle haber vererek:

**"Ben yeryüzünde bir halife yaratacağım."** buyurmuştu. (Bakara: 30)

Melekler Allah-u Teâlâ'nın kendilerine öğrettiği bilgi ile şöyle söylediler:

**"Orada bozgunculuk yapacak, kanlar dökecek kimse mi yaratacaksın? Oysa biz seni överek tesbih ediyor, devamlı takdis ediyoruz."** (Bakara: 30)

Allah-u Teâlâ onların bu suâllerine cevap olarak:

**"Ben sizin bilmediğiniz şeyleri bilirim."** buyurdu. (Bakara: 30)

Melekler bir çok şey öğrenmişlerdi. Âdem Aleyhisselâm ise bilgin değildi, bir şey öğrenmemiş, bir öğretici ile de karşılaşmamıştı. Yüzünü Yaratan'a çevirdi, gönlünü her şeyden çevirerek Rabb'ine yöneldi.

**"Ve Allah Âdem'e bütün isimleri öğretti."** (Bakara: 31)

Âyet-i kerime'sinde beyan buyurulduğuna göre, Allah-u Teâlâ yaratmış olduğu cisimleri ona göstererek, ona eşyanın isimlerini, mahiyetlerini ve hususiyetlerini bir bir öğretti.

Daha sonra meleklerle Âdem Aleyhisselâm'ın hepsinden daha bilgili ve anlayışlı olduğunu göstermeyi murad etti ve onları imtihana tâbi tuttu.

Âyet-i kerime'de şöyle buyuruluyor:

**"Sonra da o eşyayı meleklerle göstererek 'Eğer sâdıklardan iseniz, bunların isimlerini bana söyleyin?' dedi."** (Bakara: 31)

Melekler, kendilerine has olan ilim ve mârifetlerinin genişliğine rağmen, bu hususta bilgileri olmadığı için cevap veremediler. Allah-u Teâlâ'nın kendilerine öğretmediği hususlarda ilimlerinin hudutlu olduğunu kabul ettiler.

**"Sen münezzehsin, seni tesbih ederiz. Senin bize öğrettiğinden başka hiçbir bilgimiz yok. Şüphesiz ki sen her şeyi hakkıyla bilensin, hüküm ve hikmet sahibisin dediler."** (Bakara: 32)

Allah-u Teâlâ meleklerin bu tenzih tesbihinden sonra onun halifeliğe lâayık olduğunu onlara göstermek için Âdem Aleyhisselâm'a şöyle hitap etti:

**"Ey Âdem! Eşyanın isimlerini meleklerle haber ver!"** (Bakara: 33)

Âdem Aleyhisselâm bu emr-i ilâhî'ye imtisal ederek, Allah-u Teâlâ'nın kendisine bahşettiği ilim sayesinde:

**"Vaktaki Âdem bunların isimlerini onlara haber verdi."** (Bakara: 33)

Âyet-i kerimesinde beyan buyurulduğu üzere, eşyanın isimlerini teker teker sayıp özelliklerini belirtince Allah-u Teâlâ şöyle buyurdu:

**"Size demedim mi ki, ben göklerin ve yerin gizliliklerini bilirim. Açıkladığınızı da gizli tuttuğunuzu da bilirim."** (Bakara: 33)

İşte bu ilim de tıpkı Allah-u Teâlâ'nın Âdem Aleyhisselâm'a esmâyı öğrettiği gibidir, yani bu ilim şahsa âit değildir. Allah-u Teâlâ'nın öğretmesi ile bilinir, bir mahlûkun bunları bilmesi mümkün değildir.

Bütün velilerin taksimatı bir yerde toplanınca bu öz husule geliyor.

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'sinde:

**"Allah'tan korkar, takvâ sahibi olursanız mualliminiz Allah olur."** buyurmaktadır. (Bakara: 282)

Onların ilmi vehbidir. Okumakla, zâhirî ilimlerin tahsili ile bu halin husule gelmesi imkânsızdır, akla bile gelmesin.

Nitekim İbrahim Hakkı -kuddise sirruh- Hazretleri buyururlar ki:

*"Vermek isteyince, vermesine hiç kimsenin mâni olamadığı, vermemek isteyince de, vermemesine hiç kimsenin mâni olamadığı Allah-u Teâlâ her ayıptan münezzehtir."* (Mârifetnâme)

### **Râsîh Ulemâ:**

Tam bir teslimiyetle Hakk'a boyun eğen râsîh âlimler Kur'an-ı kerim'de senâ edilmişlerdir:

**"Fakat içlerinde ilimde derinleşmiş olanlar ve müminler, sana indirilene ve senden önce indirilene iman ederler."** (Nisâ: 162)

Bu zevat-ı kiram dörde ayrılır:

1. Allah-u Teâlâ'nın ilimde derinleştirdiği,
2. Hilimde derinleştirdiği,
3. Kudsî ruh ile desteklediği,
4. Âlemlerde tasarruf ettirdiği kimseler.

Ebu Derdâ -radiyallahu anh-den, Resul-i Ekrem -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz'in şöyle buyurduğu rivayet edilmiştir:

**"Allah-u Teâlâ İsa Aleyhisselâm'a hitaben:**

**'Yâ İsa! Ben senden sonra öyle bir ümmet getireceğim ki, onlar sevdikleri bir şeyle karşılaşılırsa Allah'a hamd ve şükrederler. Hoşlanmadıkları bir şeye rastlarsa sabrederler ve Allah'tan ecir beklerler. Bunların ilimleri ve hilimleri yoktur.'** buyurdu.

**İsa Aleyhisselâm:**

**'Yâ Rabb'i! İlimleri, hilimleri olmadığı halde, onlardan bu işler nasıl sadır olabilir?'** diye sordu.

**Cenab-ı Hakk:**

**'Onlara kendi ilmim ve hilmimden ihsan ederim.'** buyurdu." (Ahmed bin Hanbel)

Bu hilimle desteklediği kimselerden dilediğine dilediği kadar salâhiyet ihsan buyurur. O kerametini izhar edebiliyor ve onlardan harikulâde haller husule gelebiliyor.

Kudsî ruh sahipleri ise; bizzat Hazret-i Allah'ın tasarrufu ile, lütuf desteği ile, hükmü ile hareket eder.

Bu hususta İmam-ı Rabbânî -kuddise sirruh- Hazretleri buyururlar ki:

*"Alsaydı Kudsî ruhtan eğer yardımını,*

*İsa'dan başkası da yapardı onun yaptığıını."*

Bu, Allah-u Teâlâ'nın bizzat kudsî ruhla desteklediği kuldur, her velinin işi değildir.

### **Dünya Mutasarrıfı:**

Bir de O'nun tasarruf memurları vardır. Allah-u Teâlâ'nın izniyle tasarruf eder. Bunlar "**Dünyada tasarruf memuru**"dur, yani "**Dünya mutasarrıfı**"dır.

Allah-u Teâlâ'nın dünya karnında tekâmül ettirip büyüttüğü kimseler, O'nun veli kullarıdır. Sayıları çoktur ve fakat tasarruf memurları azdır.

Allah-u Teâlâ dilediği kuluna tasarruf salâhiyeti verir. Hem dünyaya, yaratılmış mahlûka tasarruf eder, hem de yakınlarına tasarruf eder. Tâlim ve terbiye için ruhunu yükseltir, tekâmül ettirir. Bu suretle nefis ile mücadelesini kolaylaştırır. Her an ve yönde tasarrufunu yürütür.

Hiç şüphe yok ki bunların hepsi Allah-u Teâlâ'nın iradesiyle, emir ve hükmüyle olur.

O kimse;

Gerçekten bir paçavra olduğunu,

Bir maskeden ibaret olduğunu,

Gerçek mürşidin Hazret-i Allah olduğunu bilir.

Zira onlar:

**"Allah göklerin ve yerin nûrudur."** (Nûr: 35)

Âyet-i kerime'sinin tecelliyatına mazhardırlar. O'ndan başka bir varlık olmadığını görürler.

### **Âlemlerin Tasarruf Memuru:**

Bir de âlemlerin karnında tekâmül ettirip büyüttüğü kimseler vardır. Onlar "**Âlemlerin tasarruf memuru**" olup, "**Rahmeten lil-âlemîn**"nin vekilidirler. Onlarda Hazret-i Allah tasarruf eder. Onlar o mânevi halin içindedirler.

Nitekim İmam-ı Rabbânî -kuddise sırruh- Hazretleri bunlar hakkında buyurur ki:

**"Allah'a ne zorluğu olur,**

**Âlemi bir şahsa doldurur."**

Âlemlerin karnında tekâmül ettirip büyüttüğü kimseler, Allah-u Teâlâ'nın tıpkı anne karnında yaratıp tekâmül ettirdiği çocuğa benzer. Çocuk ana karnında, o ise Hazret-i Allah'ta.

Her şey her şeyi kuşatmış, O ise her şeyi kuşatmıştır.

Zira Âyet-i kerime'sinde:

**"Allah her şeyi çepeçevre kuşatandır."** buyuruyor. (Nisâ: 126)

Âlemler de karın içindedir.

Herşeyi çepeçevre kuşatan, mülkünde tasarruf eden Allah-u Teâlâ insanları da çepeçevre kuşatmıştır.

**"Rabb'in insanları çepeçevre kuşatmıştır."** (İsrâ: 60)

O ikinci defa doğmuş oluyor. Herkes bir defa doğar, o ise ikinci defa doğmuş oluyor.

Ana karnındaki çocuğun hükmü ne ise, onların hükmü de budur. Hiç hükmü yoktur.

Buradaki gizli nokta şu ki:

Âlemlerde tasarruf eden Hazret-i Allah'tır, fakat âlemlere onun tasarruf ettiğini gösterir. Onu kukla olarak oraya koymuştur.

O hem bilir, hem görür. Üzerindeki bütün âsârın sahib-i hakiki olan Hazret-i Allah'a âit olduğunu, kendisini tekâmül ettirdiğini ve mânevî olarak beslediğini bilir. Her şeyin O'na muhtaç olduğunu, her şeyin yalnız O'ndan geldiğini bilir, acziyetini itiraf eder, kendisini görmez.

İradesi yoktur ki hareket etsin, arzusu yoktur ki arzu etsin.

O takdir ediyor, O yaratıyor, O donatıyor, O yapıyor. Hep O.

Ana karnındaki çocuktan şu kadar farkı vardır ki; çocuk kimin tekâmül ettirdiğini bilmez, âlemlerin karnında tekâmül ettirdiği kimse ise kimin tekâmül ettirdiğini, yani Allah-u Teâlâ'yı bilir.

Onda Hazret-i Allah tasarruf ettiği için, o âlemlerin mutasarrıfı oluyor.

Bunun ispatı:

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz bir beşer, bir kul idi. Hiçbir şey bilmiyordu. Fakat murad etmiş, onu "**Rahmeten lil-âlemîn**" kılarak, bütün âlemlere hayat verici yapmış. Kim yaptı bunu? Hazret-i Allah yaptı.

Hep O, fakat perdede dilediğini gösteriyor. Bu diyor. İnsan aslında bir maskedir. Maskeyi takarsan sen varsın, elbiseyi giyersen sen varsın, kaldırırsan O var. Zerreden kürreye kadar bu böyledir. Hazret-i Allah'ı böyle tanıyın.

**"Bu böyledir. Çünkü Allah hakkın tâ kendisidir."** (Hacc: 62)

.

Bu mevzular çok incedir, bu mevzuya dalmayın, aklınızı ve ilminizi sokmayın. Boşluğa düşersiniz.

Bu hususta aklınız ve ilminiz yetmez. Bu bir zehirdir, helâkinize vesile olur.

Okuyun, geçin. İçine dalarsanız, derin olduğu için boğulursunuz.

Nitekim Musa Aleyhisselâm ulül-azm bir peygamber olduğu halde Hızır Aleyhisselâm'ın sahip olduğu ilim karşısında ilmi ve dimağı yetmedi.

Gün gelecek Allah-u Teâlâ Hazret-i Mehdi'yi gönderecek. Bu ilim ona mahsustur, bu ilmi ondan başka kimse çözemez. Bu hakikatleri o çözecek, o anlayacak, tahsilini burada görecektir. Onun kitap yazmaya vakti olmayacağına göre, bu külliyat ona hazır bir program olacak, icraatını yapacak.

Muhatab Hazret-i Mehdi'dir. Bizim bütün vazifemiz Hazret-i Mehdi'ye zemin hazırlamaktır ki geldiğinde zemin hazır olsun.

## Kadir Sûre-i Şerif'i (2)

### Kadir Gecesi (2)

*"Kadir Gecesi" ile ilgili konumuza kaldığımız yerden devam ediyoruz:*

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'sinde buyurur ki:

**"O gece, tan yeri ağarıncaya kadar bir selâmdır, esenliktir."** (Kadir: 5)

Hem meleklerin inişi, hem de bu esenlik, güvenlik ve barış gün doğuncaya kadar devam eder. Böyle bir gecenin sabahının da esenlik olacağı şüphesizdir.

Bu gecenin bu kadar kıymetli olması ise, Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz'in, ümmet-i muhteremesi hakkındaki aşırı şefkatinden ve merhametinden ileri gelmektedir.

Şöyle ki, Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz geçmiş ümmetlerin ömürlerinin çok uzun olduğunu, o uzun ömür içinde çok ibâdet yaptıklarını, fazla sevap kazandıklarını; kendi ümmetinin ise az ömürlü olduğunu, bu kısa ömür içinde sevaplarının onlarınkı kadar fazla olamayacağını düşünür ve çok üzülürdü. Allah-u Teâlâ onun mükedder olmasına râzı olmadı. Gönlüne ferahlık vermek için Cebrâil Aleyhisselâm'ı göndererek Kadir sûre-i şerif'ini indirdi ve bu bir gecenin bin aydan daha hayırlı olduğunu müjdeledi. Böylece bu ümmetin ömrü mânen uzatılmış oldu. Çünkü böyle bir gecede yapacakları ibadete, bin gecede yapılmış ibadet gibi sevap verilecektir.

Diğer mübarek gecelerin günü belli olduğu halde Kadir gecesi'nin zamanını Allah-u Teâlâ senenin bütün günlerinde gizlemiştir. Tâ ki; bu kadar kıymetli bir gecenin feyzinden, fazilet ve ulviyetinden mahrum olmamak için, müslümanlar her geceyi ganimet bilip ibâdetle ihyâ etmeye çalışsınlar. Nitekim Cuma günündeki icabet saatini, duânın kabulüne sebep olan İsm-i âzam'ını ve rızâsının hangi taatlerde olduğunu işte bu sebeple hep gizlemiştir.

Ramazan ayının içinde, tek günlerinde ve bilhassa son on günde olabileceğine dâir rivâyetler vardır. Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz: **"Şu gecede arayalım mı?"** diye sorarlara: **"O gecede de arayın!"** buyurmuş, bu suretle gecelerin ihyâ edilmesini teşvik etmiştir.

Ramazan-ı şerif'in son on gününe girildiğinde dünyevî işlerden uzaklaşıp itikâfa çekilir, geceleri daha çok ibadet ve tefekkürle geçirdiği gibi, âilesini de uyanık tutardı.

Zahirî ehli bu geceyi bir gecede arar. Tarikat ehli bir ayda, Hakikat ehli ise senede arar. Hakikat ehlinin işi zaten Hakk iledir. Lütf-u ilâhî ne zaman tecellî ederse Kadir gecesi o olmuş olur. Bunu bilmediği için senede arar.

Abdullah bin Mesud -radiyallahu anh- Hazretleri:

**"Kim bütün seneyi ihyâ ederse Kadir gecesi'ne de erer."** buyurmuşlardır. (Müslim: 762)

Biz hayatta Kadir gecesi'ni aradığımızı bilmeyiz. Çünkü arasak da, bulsak da; mutâdımızdan fazlasını yapmayız ki!.. Her zamanki mutâdımız ne ise onu yaparız.



Bir müslüman mutâd olarak her gece, bilhassa Ramazan-ı şerif gecelerinde Tesbih namazı kılmaya gayret etmeli. Geceleri uyandığı zaman az veya çok teheccüd namazı kılmalı. Okuyabildiğı kadar Kur'an-ı kerim okumalı. Az veya çok Salât-ü selâm getirmeli. Amma az, amma çok zikrullahla, tefekkürle meşgul olmalı. Geçmişte yaptığı günahları bir daha yapmamaya karar vererek istiğfar getirmelidir. Kişi bunları âdet hâline getirdiğı zaman, şu veya bu gece diye bir gece aramasına lüzum kalmıyor. Allah için hareket ettiğinden dolayı, tâkati nisbetinde kulluğunu göstermeye çalışıyor.

Sen O'nun rızâ kapısında dur, rızası için çalış. O murad ederse umulmayan bir gecede sana lütfu ile tecelli eder, lütuf kapısını aralar, o geceye tesâdüf ettirir. Senin vazifen O'nun hoşnutluk kapısını gözlemek.

Meselâ bir ahbâbımız var. Bize bir haber gönderse ve: "*Ben filân filân günler arasında filân yerden geçeceğim, o mıntıkada size rastlarsam birkaç milyon lira yardım edebileceğim!*" dese, acaba o tarif ettiği yerden beş dakika olsun ayrılır mıyız? Belki bu beş dakika zarfında geçiverir diye, elimizden gelse yatağımızı da oraya getiririz değil mi? Halbuki o nâil olacağımız şey, değersiz ve geçici bir dünyalıktır. Hayat-ı ebediyeyi kazanmak, Mevlâ'mızın sonsuz lütuf rahmetine nâil olmak için kapısında beklememiz, O'na gönülden boyun büküp yalvarmamız, el açıp duâ etmemiz gerekmez mi?

Hazret-i Âişe -radiyallahu anhâ- Vâlidemiz: "**Yâ Resulellah! Kadir gecesi'ne rastlarsam nasıl duâ edeyim?**" diye sorduğı zaman, Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz:

**"Allah'ım! Şüphesiz ki sen çok affedicisin, affı seversin, beni affet."** diye duâ etmesini tavsiye buyurmuşlardır. (Tirmizî - İbn-i Mâce)

Bu gece icabet vakitlerinden birisi olduğu için, bu mübarek gecede duâ etmek Sünnet-i seniye'dir.

Bir Hadis-i şeriflerinde de şöyle buyuruyorlar:

**"Kim ki fâziletine inanarak ve mükâfatını Cenâb-ı Hakk'tan umarak Kadir gecesi'ni ihyâ ederse, geçmiş günahları bağışlanır."** (Buhârî)

O Resul-i Ekrem -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz ki, bizim için bu kadar yıpranmış ve Kadir gecesi gibi bir geceyi bize temin edivermiş. Biz ise onun yolunda yürümez, Sünnet-i seniye'sine ittibâ etmezsek, canımızı malımızı yolunda fedâ etmeye hazır olmazsak, ümmeti olduğumuzu iddiâ edebilir miyiz? Bunlar gönülle olur, icraatla olur, lâfla hiç olmaz...

Değerli insanlar Allah-u Teâlâ'nın değer verdiği şeylere değer verdikleri için değer bulmuşlardır. Değerli olana değer vermeyenler değerden mahrum olurlar.

Beyt:

**"Ey hoca!**

**Kadir gecesi'nin bize niçin bir takım alâmetlerinden bahsediyorsun?**

**Eğer sen zamanın kadir ve kıymetini bilersen her gece kadir gecesi'dir."**

# HAZRET-İ MUHAMMED Aleyhisselâm

## Hicretin İkinci Yılı

### İlk Gazâlar

#### Cihada Teşvik (2):

Müminleri kâfirlerle savaşmaya teşvik eden bir diğer Âyet-i kerime'sinde Allah-u Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

**"Yeminlerini bozan, Peygamber'i sürgüne göndermeye kalkışan ve ilk önce size karşı savaşa başlamış olan bir kavme karşı savaşmayacak mısınız?"** (Tevbe: 13)

Allah-u Teâlâ onları azaba uğratmayacaktı, yurtları huzur ve selâmet yurdu olacaktı. Lâkin onlar kendileri için ve bütün âlemler için rahmet olan bir peygamberi bile aralarında tutmak istemediler. Onu yerinden yurdundan etmekten çekinmediler. Resulullah Aleyhisselâm'ı ve ona inananları öldürmeye kalktılar. Müslümanlarla aralarında harp halini ortaya çıkaran önce onlar oldular.

Savaşı başlatan daha zâlimdir. O halde onlarla savaşmaktan sizi alıkoyan nedir?

**"Yoksa onlardan korkuyor musunuz? Eğer siz inanıyorsanız, bilin ki asıl korkmanız gereken Allah'tır."** (Tevbe: 13)

İman yalnızca Allah'tan korkmayı gerektirir. Gerçek müminler bütün hadiselerin ancak O'nun dilemesi ve kudretiyle meydana geleceğine inanırlar. Allah-u Teâlâ izin vermezse onlar hiç kimseye ne zarar verebilirler ne de fayda sağlayabilirler. Fakat Allah-u Teâlâ'nın bu beyanlarına muhalefet edip onlarla savaşmaktan kaçınıldığı takdirde başa gelecek ilâhi gazap ve azaptan kimse kurtaramaz.

Allah-u Teâlâ müminleri savaşa teşvik ettikten sonra, onlara açıkça savaş emrini vererek şöyle buyurur:

**"Onlarla savaşın ki Allah sizin ellerinizle onlara azap etsin."** (Tevbe: 14)

Azaba uğratsın, savaşın acılarını tattırsın, öldürsün, esarete düşürsün, mallarını ellerinden gidersin.

**"Onları rezil etsin, sizi onlara galip kılsın ve müminlerin gönüllerini ferahlandırınsın, kalplerindeki öfkeyi gidersin."** (Tevbe: 14-15)

Çünkü o müminler kâfirlerden çok eziyetler görmüşlerdi. Bu mucize gerçekleşmiş, Allah-u Teâlâ'nın müminlere bu fırsatı vermesi ve hakkın yerini bulması ile aşırı derecede sevinmişlerdir.

**"Allah dilediğinin tevbesini kabul eder. Allah en iyi bilendir, hikmet sahibidir."** (Tevbe: 15)

Burada bazı müşriklerin tevbe edip İslâm'a girdiği haber verilmektedir.

.

Müşrik olan Mekke halkı, Hicret'ten sonra içlerinde bulunan müminlere zulüm ve eziyetlerini artırdıkça artırıyorlardı.

Allah-u Teâlâ bu hususta Âyet-i kerime'sinde şöyle buyurdu:

**"Size ne oluyor ki Allah yolunda savaşmıyorsunuz? Halbuki zayıf (güçsüz) erkekler, kadınlar ve çocuklar: 'Ey Rabb'imiz! Bizi, halkı zâlim olan şu şehirden çıkar, bize kendi katından bir veli ver, bize kendi katından bir yardımcı ver.' diyorlar." (Nisâ: 75)**

Allah-u Teâlâ zulme uğrayan mazlumların duâlarını kabul buyurmuş, bunların bir kısmı az sonra Medine-i münevvere'ye hicret edebilmiş, daha sonra da İslâm ordusu Mekke-i mükerreme'yi fethederek zulme uğrayanları zâlimlerin pençesinden kurtarmışlardır.

### **Hazırlık Emri:**

Savaş için hazırlıklı olmak da ilâhî bir emirdir. Müslümanların savaş için kuvvetli olmalarına sebep olabilecek her neye güçleri yetiyorsa onu hazırlamaları gerekmektedir.

Âyet-i kerime'de şöyle buyuruluyor:

**"Ey inananlar! Onlara karşı gücünüzün yettiği kadar kuvvet ve cihad için bağlanıp beslenen atlar hazırlayın." (Enfâl: 60)**

Bu bir ölçüdür. Her çağın özelliğine göre silâh yapmak ve kullanmak emr-i ilâhî'dir. İmkân elverdiği miktarda hazırlık yapmak cihad farızası gibi bir farızadır.

**"Bununla hem Allah'ın düşmanlarını, hem sizin düşmanlarınızı ve bunların dışında sizin bilmediğiniz, Allah'ın bildiği diğer düşmanları korkutup yıldırırsınız." (Enfâl: 60)**

Bu hazırlıklar karşısında düşmanlar cephe almaya cesaret edemezler, kalplerine korku ve dehşet salınır.

Devamlı hazırlık yapmak hiç şüphesiz ki maddî imkânları gerektirir. Bunun içindir ki cihada dâvet ile Allah yolunda infaka dâvet eşit tutulmuştur:

**"Allah yolunda her ne harcarsanız, size eksiksiz ödenir ve siz aslâ haksızlığa uğratılmazsınız." (Enfâl: 60)**

Allah-u Teâlâ cihadın ve infakın her türlü maksat ve menfaatlerden tamamen uzak olarak sadece Allah yolunda yapılmasını şart koşmaktadır.

Allah-u Teâlâ'nın diğer bir emri de şöyledir:

**"Allah yolunda cihad edin ki kurtuluşa eresiniz." (Mâide: 35)**

Açık ve gizli düşmanlarınızla Kelimetullah'ın yücelmesi için mücâdele edin ki, O'nun ilâhî tecellilerine kavuşasınız.

Düşmanı korkutmak için savaş âletlerini hazırlamayı emreden Allah-u Teâlâ, barış imkânı bulunduğu takdirde izzet ve şerefi korumak şartıyla barış yapmayı emretmektedir:

**"Eğer onlar barışa yanaşırlarsa, sen de yanaş ve Allah'a tevekkül et. Çünkü O çok iyi işiten ve bilendir." (Enfâl: 61)**

Onların gizli niyetlerini işitip bilecek olan O olduğu gibi, onların cezalarını verecek olan da yine O'dur.

## İlk Gazâlar:

Kureyşliler Mekke'de söndüremedikleri İlahî nûr'u, akıllarınca Medine'de söndürme çabası içine girmişlerdi. Medine'nin yahudi ve münâfıklarını, hatta Medine civarındaki kabileleri devamlı tahrik etmeye çalışıyorlardı. Medine'ye baskın yapabilmek için her türlü hazırlıkları tamamlamışlardı.

Resulullah Aleyhisselâm bütün bu olanları yakından takip ediyor, uykusuz geçirdiği geceler bile oluyordu. Hatta bir defasında:

**"Bu gece birkaç kuvvetli adam nöbet tutsa!"** buyurdu.

Sa'd bin Ebi Vakkas -radiyallahu anh- silâhlarını alarak ilk gece nöbetini tuttu.

Bu arada düşman hazırlıkları hakkında bilgi edinmek için etrafa "*Seriyye*" adıyla keşif kolları çıkardı.

Kendisi de hem Mekke ile Medine arasında bulunan çeşitli kabilelerle görüşüp anlaşmalar yapmak, hem de Kureyşliler'in plânlandığı yağmaları önlemek için bizzat "*Gazâ birliği*" adı verilen askeri yürüyüş hareketlerine katıldı.

İlk olarak Muhâcirler'den altmış kişilik bir kuvvetle, yerine Ensâr'dan, Sa'd bin Ubâde -radiyallahu anh- vekil bırakarak Medine'den yola çıktı.

Medine hududunun son köyü olan ve annesinin kabrinin bulunduğu Ebvâ'ya kadar gidildi.

Peygamber sancağını Hazret-i Hamza -radiyallahu anh- taşıyordu. Resulullah Aleyhisselâm bu seferinde Kureyş müşrikleriyle karşılaşmak ve onlara gözdağı vermek istiyordu, fakat müşriklerle karşılaşmadı.

Damra oğulları ile yazılı anlaşma yapıldı.

Buna göre Resulullah Aleyhisselâm onlarla çarpışmayacağı gibi, onlar da müslümanlarla çarpışmayacaklar, müslümanlara karşı yığınak yapmayacaklar, herhangi bir düşmana da yardım etmeyeceklerdi.

Bu ilk gazâ on beş gün sürdü, tekrar Medine'ye döndüler.

Resulullah Aleyhisselâm'ın beraberliğinde aynı yıl içinde Uşeyre, Buvat gibi yerlere gidip gelmiş, fakat düşmanla karşılaşmamıştı.

---

| [Hakikat'te Bu Ay](#) | [Diğer Sayılar](#) | [Ana Sayfa](#) |

***EVLIYÂ-İ KİRAM***  
***-Kaddesallahu Esrârehüm- HAZERÂTI'NIN***

# "HÂTEMÜ'L-EVLİYÂ" HAKKINDAKİ BEYAN ve İFŞAATLARI (119)

## Bandırmalı-zâde Hâşim Mustafa el-Üsküdârî -kuddise sırruh-

### HAYATI ve ESERLERİ

Aslen Bandırma'lı olan ve Osmanlı Celvetî şeyhlerinin en meşhurları arasında yer alan Bandırmalı-zâde Hâşim Mustafa el-Üsküdârî -kuddise sırruh- Hazretleri, bir müddet Üsküdar Tavâşi Hasan Ağa Câmiî'nde irşadla meşgul olduktan sonra, Celvetî silsilesi meşâyihından olan babası Nizâmeddîn Efendi'nin vefâtı üzerine post-nişîn olmuş ve Tasavvuf'ta melâmîlik yolunu tutmuştur.

Tasavvufî mâhiyette manzum ve mensur eserler kaleme alan Hazret, pederi ve mürşidi Nizâmeddîn Celvetî -kuddise sırruh- Hazretleri'nin Üsküdar'da bulunan ve daha çok "Bandırmalı Tekkesi" adıyla anılan asitânesinde irşad faaliyetlerini ömrü boyunca aralıksız olarak sürdürdükten sonra, 1783 (H. 1197) senesinde ebedî âleme geçerek buradaki türbeye defnedildi.

İlâhî ilham ve vâridâta mazhar olmuş büyük Celvetî şeyhlerinden biri olarak tanınan Üsküdârî Mustafa Efendi, gönlüne gelen mânevî hâlleri "**Vâridât-ı Mensûre**", ya da diğer adıyla "**Envârü'l-Melâmiyyûm**" ismini verdiği eserinde toplamış, Cifr ilmi hakkında "**Ankâ-yı Maşrık**" adında bir risâle yazmış ve "**Kadem-i Hatm-i Velâyet**" adlı risâlesinde de "**Hâtemü'l-velâye**" mevzusu ile ilgili gizli noktalara parmak basmıştır.

Mensur olarak te'lif ettiği bu üç eseri dışında, ayrıca tasavvufî şiirlerini ihtivâ eden bir de "**Dîvân**"ı vardır.

### "HÂTEMÜ'L-VELÂYE" HAKKINDAKİ BEYAN ve İFŞAATLARI

On sekizinci asırda yaşamış Osmanlı mutasavvıflarının önde gelenlerinden olan Bandırmalı-zâde Hâşim Mustafa el-Üsküdârî -kuddise sırruh- Hazretleri'nin "**Hâtemü'l-evliyâ**"nın ilmi ve alâmet-leri hakkında "**Vâridât-ı Mensûre**"de ve "**Kadem-i Hatm-i Velâyet Risâlesi**"nde yer alan ifşaatları üzerinde daha önce durulmuştu.

Seyyid Hâşim el-Üsküdârî -kuddise sırruh- Hazretleri'nin bu iki eseri dışında, cifr ilmine göre Kur'an-ı kerim'deki bazı Âyet-i kerime'lerin te'villerine tahsis ettiği "**Ankâ-yı Maşrık**" adlı muhtasar eserinde de, "**Hâtemü'l-velâye**" mertebesinin ulviyetini, yüceliğini ve Hâtemü'l-evliyâ olan zâtın vasıf ve alâmetlerini ortaya koyan mühim ifşaatlarına rastlanmaktadır.

#### Hatemiyyet Mertebesinde

#### "Hurûfu'l-Mukâta'a"ya Vâkıf Olan İki Kâmil Mazhar:

Bandırmalı-zâde Mustafa Hâşim Efendi -kuddise sırruh- Hazretleri "**Ankâ-yı Maşrık**" adlı eserinde Rûm sûre-i şerîfinin ilk üç Âyet-i kerime'sindeki ve Kur'an-ı kerim'in diğer sûrelerinin başındaki "**Hurûf-ı mukâta'a**"nın, Hâtemü'l-enbiyâ olan Muhammed Aleyhisselâm'a ve kâmil vârisi Hâtemü'l-evliyâ'ya ma'lûm kılındığını beyan ederek, bu esrâr-ı İlâhî'nin sırlarına âit mânâları kabul edenlerin yakînî iman ile müşerref olduklarını; onu tam anlamıyla idrâk edemeyen bâzı sapık fırkaların ise, yanlış te'villerle gerçek Tevhîd yolundan saptıklarını haber vermiştir:

**"Rûm sûresi'nin başından 'seyağlebûne: gâlip gelecekler'e varıncaya kadarki Rabbânî Âyet'ler (Rûm: 1-3), Sübhânî sırlar ve Kur'ânî harfler ve diğer Kur'an sûrelerinin başlarında olan hurûf-ı mukâta'alar, malûm vakte dek meydana gelecek kâinât hâdiselerinin zuhûrunu ve İlâhî hükümlerin esrârını ayân ve beyân eylerler. Nübüvvet hânedânının Seyyid'lerinin 'Hatm-i nübüvvet' nûrunun ve Hâtem-i velâyet sırrının vârisinin malûmlarıdır ki, işte bu Âyet-i kerime'ye yakîn bir îmân ile îmân edenler, zikrolunan Kur'ân manâlarının sırlarını şüphesiz kabul ederler.**

**Nitekim Allah-u Teâlâ şöyle buyurmuştur:**

**'Yaş ve kuru her şey apaçık bir Kitap'ta yazılmıştır.' (En'âm: 59)**

**Şimdi bu Lâhûtî esrâr ilmini ve Nübüvvet hânedânı ilmini çok kimseler anladım ve idrâk eyledim zannıyla yalnız naklî ve aklî ilimlere istinâd edip ve çok kimseler dahi bir mikdâr anlayıp, yalnız tam bir idrâke kuvvetleri olmadığından Ümmet-i merhûmeyi parçalayıp bölerek; kimi hulûl (birleşme) ve kimisi vücûd yoluna, kimisi dehrîliğe ve kimisi hurûfiliğe tutunup nice nice bâtil fırkaların icâd ve izhârına sebep oldular. Lâkin Tevhîd ehli katında Hakk olan yol zâhir ve âşikârdır, bizim bu yolumuz Kitap ve Sünnet ile kayıtlıdır.**

**Nitekim Muhbir-i Sâdık -sallallahu aleyhi ve sellem-:**

**'(Yeryüzünde) Allah diyen kimse buldukça kıyamet kopmaz!' buyurmuştur. (Buhârî)" ("Ankâ-yı Maşrık", Ankara Adnan Ötüken İl Halk Ktp. nr.: 311, vr. 2<sup>b</sup>-3<sup>a</sup>)**

### **"Tâ-Hâ" ve "Yâsin" Sûrelerinde "Hatmü'l-Velâye"nin Zuhûruna İşâret Eden Harflerin Sırrı:**

Seyyid Hâşim Baba -kuddise sirruh- Hazretleri **"Ankâ-yı Maşrık"**ın bir başka noktasında "Tâ-hâ" ve "Yâsin" Sûre-i şerîflerinin fazîletinden söz ederken her iki sûredeki bazı harflerin Cifrî mânâlarına göndermelerde bulunmuş ve bu arada **"Hâtemü'l-velâye"**nin zuhûruna işaret eden harflerin manası üzerinde de durmuştur.

Hazret, zâhirî ilimle çözümlenmesi mümkün olmayan bu gizli esrârı beşeriyete şöyle duyurmuştur:

**"Tâ-hâ ve Yâsin Kur'ânü'l-Azîm'in kalbidir. 'Mîm'in öne geçişine nisbetle, şerhlerle ilgili haberler ağır basar. Bu devirlerde birtakım perdeler devreye girer ki, şimdi bile o kabul görmekte ve o sevilmektedir. Nifak, vîfak ve dalâlet ehline gösterilen sevginin çokluğu nedeniyle o sevilmektedir. Sinü'l-mîm ve onun ordusu Mîm'e tâbîdir ve bu keremli sırrın Cîm'ine muhâliftir. Hatmü'l-velâye'nin karar bulması ve sülûk etmesiyle mülk sâhiplerinin 'ahdi tâzelenir ve Kur'ân harflerinin tertibine göre insânî 'Hatmü'l-velâye' harflerinin devirlerini başlatır. Bu sırr-ı şerîf ve emr-i latîfî ancak kendini bilmiş olan kimseler bilebilir. Öncekilerin ve zamanımıza kadar gelen sonraki mukallidlerin ise çoğu ayırt edemez ve göremezler." ("Ankâ-yı Maşrık", Ankara Adnan Ötüken İl Halk Ktp. nr.: 311, vr. 4<sup>a</sup>)**

### **"İlmullâh" ve "İlm-i Resulullâh" Kimlere Müyesser Kılınmıştır?**

Üsküdârî Mustafa Hâşim Baba -kuddise sirruh- Hazretleri **"Ankâ-yı Maşrık"** adlı eserinde peygamberlerin ve velîlerin İlâhî ve kevnî sırları vahiy ve ilham sayesinde öğrendiklerine işaret etmiş; **"İlmullâh"** ve **"İlm-i Resulullâh"**ın ise ancak "Hatm-i velâyet'e mazhar olan seçkin kullara tahsis edildiğini haber vermiştir:

**"Hadis-i kudsî'de şöyle buyurulmuştur:**

'Yere göğe sığmadım, mümin kulumun kalbine sığdım.' (Keşfü'l-Hafâ)

*Bir Hadis-i şerif'te ise Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem-:*

'Âlimler peygamberlerin vârisleridir.' *buyurmuşlardır. (Buhârî)*

*Şimdi Hazret-i Âdem'den bu vakte gelinceye dek bütün Enbiyâ-i izâm Hazerâtı vahiy ve mucizeler, Evliyâ-yı kirâm Hazerâtı da ilhâm ve herâmet ile zâhirî ve bâtinî ahkâmdan ve kâinâtla ilgili hadiselerden haber verdikleri Ehl-i sünnet'in yanında ve Kur'ân ehli katında sâbit ve geçerlidir."*

*"Hazret-i Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem- ve Murtazâ -radiyallahu anh- için Nübüvvet nûru ve Velâyet sırrı ile, bazı İlâhî sırlara vâkıf olmak zor değildir.*

*Şimdi, daha önce ve hâlâ vafettiğimiz 'İlmullâh' ve 'İlm-i Resulullâh' umum insanların kitaplar okuma ile, talîm ve muallîm ile tahsîl eyledikleri ilim değildir. Yaygın olan resmî ilim ve fen ve nücûm ashâbına, bu ilim müyesser olmaz. Meğer ki onlar Nübüvvet hânedânından, Hatm-i velâyet'e vâris olanlardan elde etmiş olalar!.." ("Ankâ-yı Maşrık", Ankara Adnan Ötüken İl Halk Ktp. nr.: 311, vr. 9<sup>a</sup>)*

---

| [Hakikat'te Bu Ay](#) | [Diğer Sayılar](#) | [Ana Sayfa](#) |

## **Allah-u Teâlâ'nın Sevgilileri'nin İfşaatlarına İzah ve Açıklamalar (54)**

### **Sadreddîn el-Konevî -kuddise sirruh- (2)**

#### **Muhammedî Velâyet'in Verâsetini Elinde Bulunduran Tâife (2):**

Sa'îd bin Cübeyr -radiyallahu anh-den rivâyet edildiğine göre, Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz'e evliyâullâhın kimler olduğu sorulduğunda şöyle buyurmuştur:

**"Onlar o kimselerdir ki görüldüklerinde Allah zikrolunur, onları gören Allah'ı hatırlar."** (Suyûtî, "Câmi'u's-Sağîr")

Bu Hadis-i şerif'e göre Allah dostlarının sîret ve halleri Allah-u Teâlâ'yı akla getirir. Çünkü onlarda edep, hayâ, huzur, huşû ve tevâzu alâmetleri dikkati çeker.

Hazret-i Ali -kerremallâhu veçhe- Efendimiz bir beyanlarında şöyle buyurmaktadır:

**"Yeryüzü Allah'ın hüccetini kâim kılandan hâlî kalmaz. O ya açıktır, ya da gizlidir."** buyuruyor. (Ebû Talîb el-Mekkî, "Kûtu'l-Kulûb")

Hem gizliyiz, hem de açık. Gizliyiz, kimse bilmiyor; açığız, her şey biliniyor. Bizi kenara çekmiş, kapalı olarak hükmünü sürdürüyor; hükm-i İlâhî an be an tecellî ediyor. Amma ne televizyonumuz var, ne radyomuz var, ne de bir yere çıkıyoruz, fakat her şey açık. Bu ilim dünyaya yayılıyor. Hazret-i Ali - radiyallahu anh- Efendimiz'in beyanı aynen çıkıyor; hem açık oluyor, hem de gizli oluyor.

Meselâ buradakiler tanımaz, komşular bile tanımaz; ama dünyanın öteki ucundaki kişi tanır. Çünkü her şey açık olsa durum başka türlü olur. Bizi muhâfaza içine almış, amma her şeyi rahat bir şekilde de yaymış. Allah-u Teâlâ Bayraklılar ashâbı'nı kendi himâyesine almış; görünmüyorlar, fakat irşadları görünüyor. İki kelime ile mânâsı budur.

### **"Hatmiyyet"in Sırrı:**

Sadreddin el-Konevî -kuddise sırruh- Hazretleri **"Fusûsu'l-Hikem"** deki gizli mânâları beyan etmek maksadıyla yazdığı **"Fukûk fî Esrâri Müstedenâti Hikemi'l-Fusûs"** isimli eserinde, Hatemiyyet mertebesinde sonun başlangıç ile birleşeceğine işaret ederek şöyle buyurmuştur:

**"Bu noktada Hatmiyyet sırrının zikredilmesi şart olmuştur. Çünkü varlık dairesi insânî makamda sona erer ve son başlangıç ile birleşir. Hatmî mertebelerin ihâtâ ve ihtivâsı kemâl derecededir. Çünkü bu mertebelerin sonuncusunun muhtevâsı, mânâ ve sûret, sıfat ve hüküm bakımından tamdır."** (Fukûk fî Müstenedâti Hikemi'l-Fusûs, s. 29)

Allâhuâlem Cenâb-ı Hakk onu mükemmil ve mütemmim kılmıştır, başlangıç ile sonun birleşeceğini haber veriyor. Yâni her ne kadar Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz'den sonra gelmişse de onunla bitiyor, vazîfesi onun vazîfesidir. İşte "Bitişme" buna derler. Vazîfesi odur ve en son derece budur.

### **Velâyet'in Hatemiyyet'ine Vâris Olan Kul:**

Şeyh Sadreddin el-Konevî -kuddise sırruh- Hazretleri **"İ'câzü'l-Beyân fî Te'vîli'l-Ümmi'l-Kur'ân"** isimli eserinde ise, hilâfet-i Muhammediyye'nin zâhirinin Mehdi Aleyhisselâm'la, bâtınının İsâ Aleyhisselâm'la sona ermesi gibi; velâyet-i Muhammediyye'nin de Hâtemü'l-evliyâ olan zâtla sona ereceğini haber vermektedir:

**"Allah Peygamber Aleyhisselâm'ın bu ümmetin içindeki zâhirî hilâfetini Mehdî ile; umûmî hilâfetini ise İsâ bin Meryem Aleyhisselâm'la hatmedecektir."**

**Hatmü'n-nübüvve, kulluk mertebesinde efendiliği elinde bulunduran ulûhiyyet mertebesi'ne has kılındığı için; Hatmü'l-velâyeti'l-Muhammediyye'yi ise Allah, Zât ve ulûhiyyet arasında sâbit olan 'Berzah'lık mertebesi'ne hak kazanan kimseye tahsis etmiştir."**

**Şu hale göre Allah, tahsise mazhar olmuş vâris kullarından kâmilleri de, cem'ü'l-cem mertebesinin mazharı olan kuluyla hatmedecektir. O kul gibi cem edici kimse yoktur ve kendisinden sonra hiç kimse onun vâris olduğu şeyi elde edemeyecektir. Bütün hükümleri ihtivâ eden 'Hir'lik'; yani 'Son'luk kemâli ona âittir. Bu sebeptendir ki Mevlâ'sından başkası onu bilemez."**

**Allah bu kulunun dışındaki diğer kimseler için hâsıl olan tecellîlerini Zâtî tecellîsi ile hatmetmiştir. Bu tecellinin zuhûr etmesiyle, Allah'a sülûk edenlerin seyri de hitâma ermiştir."**



**Dolayısıyla Allah, küllî makamların hepsine bir bitiş; o makâmın kendisiyle kemâle ulaştığı ve izhâr edilip ortaya çıkarıldığı bir sır tahsis etmiştir. Şâyet meseleyi uzatmış olmasaydım, ana makamları ve bunların kiminle hatme ereceğini de açıklardım. Fakat hatırlatmak ve ikâz etmek için bu noktada tek bir temsil sundum. Bu temsilde dahî, bu ilâhî zevke ortak olan en büyük akıl sâhipleri için yeterli bir bilgi vardır.**

**Allah'ın gizlemek istediği bir şeyi izhâr etmek mümkün değildir.**

**Nitekim Allah şöyle buyurmuştur:**

**'Size ilimden pek az bir şey verilmiştir.' (İsrâ: 85)**

**Allah hakkı söyleyen ve doğru yola iletendir."** ("İ'câzü'l-Beyân fî Te'vîli'l-Ümmi'l-Kur'an"; s. 483-484)

Hakîm-i Tirmizî -kuddise sirruh- Hazretleri, Allah-u Teâlâ'nın yeryüzünde onun irşâdını yayacağını ifşâ ettiği gibi; Şeyh Sadreddîn el-Konevî -kuddise sirruh- Hazretleri de yukarıdaki beyanlarında; **"O kul gibi cem edici kimse yoktur ve kendisinden sonra hiç kimse onun vâris olduğu şeyi elde edemeyecektir."** buyurarak, ona verdiği ilmi de bir daha kimseye vermeyeceğini ifşâ etmektedir. Ona vereceğini başkasına verecek değil; halkı Hakk'a dâvet edecek onun gibi bir kimse olmayacak, onunla bitiyor. Bu sondur, bu kitaplar kıyâmete kadar kalacak.

Yâni Allah-u Teâlâ ona öyle bir tecellî etmiştir ki; artık bundan sonra o tecelliyâtı kimseye vermeyecek, tecelliyât-ı İlâhî onda sona erecek. Ona ne verdiğini ve onu nasıl kullandığını ancak o bilir. "Muhaddes" in sırrı budur işte!..

Ondan sonra onun gibi bir İrşâd memuru gelmeyecek. Çünkü bu yol devam edecek bi-İznillâh-i Teâlâ, fakat onun gibisi gelmeyecek.

Dikkat ederseniz hep "Allah" deniliyor, "kulluk" deniliyor. Burada gizli bir mânâ var: O kulluk makâmındadır, Allah-u Teâlâ en üstün şerefe onu mazhar etmiştir.

Şeyh Sadreddîn el-Konevî -kuddise sirruh- Hazretleri her ne kadar:

**"Şâyet meseleyi uzatmış olmasaydım, ana makamları ve bunların kiminle Hatm'e ereceğini de açıklardım."** buyuruyorsa da, aslında yine gerçeği açıklamış oluyor. Yâni hem açıklıyor, hem de bu sözü ile işi kapatıyor; **"Sanmayın ki biliyorum, Allah-u Teâlâ'nın bildirdiğini size açtım, fakat kapatıyorum."** diyor.

---

| [Hakikat'te Bu Ay](#) | [Diğer Sayılar](#) | [Ana Sayfa](#) |

## **TASAVVUF'UN ASLI HAKİKAT VE MARİFETULLAH İNCİLERİ**

**Zikrullah'ın Kısımları**

Zikrullah beş kısma ayrılır:

1. Umum müslümanların zikri.
2. Tarikat ehlinin zikri.
3. Hakikat ehlinin zikri.
4. Marifetullah ehlinin zikri.
5. Hass'ül-has olanların zikri.

## 1. UMUM MÜSLÜMANLARIN ZİKRI

Allah-u Teâlâ mümin kullarına zâtını çokça zikretmelerini bildirerek, mal ve evlâtlara aldanma hususunda münafıklara benzemekten onları sakındırmaktadır:

**"Ey iman edenler! Ne mallarınız ne evlâtlarınız sizi zikrullahtan alıkoymasın.**

**Kim bunu yaparsa işte onlar ziyana uğrayanlardır."** (Münâfikûn: 9)

Zikrullahı bırakıp da dünya hayatının geçici zevklerine aldananların, ahirette çok büyük kayba uğrayacakları şüphesizdir.

Allah-u Teâlâ'ya gerçekten iman eden müminler zikrullah ile memurdurlar. Çünkü zikrullah imanın alâmeti, ibadetlerin özüdür, bütün usûl ve kaidelerin başıdır.

Âyet-i kerime'sinde şöyle buyurmaktadır:

**"Onlar ayakta iken, otururken, yanları üzerinde yatarken Allah'ı zikrederler."** (Âl-i imrân: 191)

Kalplerini zikrullahın nuru ile tenvire çalışırlar.

Bu Âyet-i kerime umuma, yani bütün iman edenlere şâmilidir.

Her ibadetin belli bir şartı olduğu halde, zikrullah için hiçbir şart yoktur. Ayakta, oturarak, yatarak bile zikretmek câizdir. Abdestli olmak efdal olduğu halde, abdestsiz olarak da yapılabilir.

Namaz da zikrullahın şumulüne girdiği halde, Allah-u Teâlâ Mâide sûre-i şerifinin 91. Âyet-i kerime'sinde "**Zikrullah**" ile "**Namaz**"ı ayrı ayrı beyan etmiştir:

**"Şeytan, içki ve kumar yüzünden aranızda düşmanlık ve kin sokmak, sizi zikrullahtan ve namazdan alıkoymak ister."** (Mâide: 91)

İnsan zikrullahtan ve namazdan uzaklaşınca, artık her günah işlenir, ne din kalır ne de iman, ne dünya kalır ne de ahiret.

Bir Âyet-i kerime'sinde de şöyle buyuruyor:

**"Namazı bitirdiğiniz zaman, ayakta iken, otururken ve yanlarınız üzerinde yatarken de Allah'ı zikredin."** (Nisâ: 103)

Bu emre uyan ve gereğini icrâ edenler Hakk'ın sevgisini kazanırlar.

Namaz ibadetlerin büyüğüdür, fakat her zaman kılınmaz.

Zikrullah ise ayakta iken, otururken, yatarken... her zaman yapılabilir.

Namazın zikrullahla vesile olduğuna dâir Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'sinde şöyle buyurmaktadır:

**"Eğer korkarsanız, yaya yahut binek üzerinde (namazınızı) kılın. Emniyete kavuştuğunuzda, bilmediklerinizi size öğrettiği gibi Allah'ı zikredin."** (Bakara: 239)

Allah-u Teâlâ'yı zikretmek; kaleleri olan, yakınlarında da düşmanları olan ve kalenin içine girerek, kapıları kapatıp kendilerini düşmandan koruyan topluluğa benzer.

Hem zikrullah hem de cihad en yüksek mertebedir. Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'sinde buyurur ki:

**"Ey iman edenler! Düşman topluluğu ile karşılaştığınız zaman sebat edin ve Allah'ı çok zikredin ki umduğunuza kavuşabilesiniz."** (Enfâl: 45)

Dünyada da ahirette de muvaffakiyetlere, saâdet ve selâmete eresiniz.

.

Allah-u Teâlâ:

**"İman edenlerin zikrullah için kalplerinin saygı ile yumuşaması zamanı hâlâ gelmedi mi?"**  
(Hadîd: 16)

Âyet-i kerime'si ile müminlerin kalplerini Allah'ın zikrine vermelerini emir buyurmaktadır. Kalplerin Hazret-i Allah'tan gafil olma tehlikesinden korunması, ancak zikrullah ile mümkündür.

.

Zikrullah ibâdetlerin en kolay ve fakat en faziletlisidir. Böylesine faziletli ve yüce olunca, elbetteki zikredenler de insanların en yücesi olur.

Allah-u Teâlâ diğer birçok Âyet-i kerime'lerinde zikrullahı teşvik buyurarak, zikrullahla meşgul olanları meth-ü senâ etmiştir:

**"Öyle erler vardır ki, onları ne bir ticaret ne de bir alış-veriş zikrullahtan, namaz kılmaktan, zekât vermekten alıkoymaz.**

**Onlar gönüllerin ve gözlerin halden hâle döneceği günden korkarlar."** (Nur: 37)

Şurası unutulmamalıdır ki, ahiret kazancı ve ahiret zenginliği dünyadan çok daha hayırlıdır. Dünya kazançlarının faydaları ömürle sona erer. Dünyada kazanıp ahirette iflâs etmek akıl kârı değildir.

**"Allah'ı çok zikreden erkek ve kadınlara, Allah mağfiret ve büyük bir mükâfat hazırlamıştır."**  
(Ahzâb: 35)

O mükâfatın dünyada iken tasavvuru mümkün değildir.

**"Onlar bir kötülük yaptıklarında veya kendilerine zulmettiklerinde Allah'ı zikrederek hemen günahlarının bağışlanmasını dilerler."** (Âl-i imrân: 135)

Allah-u Teâlâ'nın azametini ve kendisine isyan edenlere hazırladığı azabı hatırlar, gûnahtan uzak dururlar.

Yaptıklarına pişman olup, affedilmelerini dilerler, günahlarını kapatacak iyiliklere koşuşurlar.

| [Hakikat'te Bu Ay](#) | [Diğer Sayılar](#) | [Ana Sayfa](#) |

## İSLÂM İLMİHALİ

### İSLÂM

İslâm dini ilk insan ve ilk peygamber Hazret-i Âdem Aleyhisselâm ile başlamış, zamanın akışı içerisinde ve her peygamber gelişinde en mükemmele doğru daima bir gelişme kaydetmiştir. Hazret-i Musâ Aleyhisselâm'a indirilen İslâm, Hazret-i Nuh Aleyhisselâm'a indirilen İslâm'dan daha geniş ve daha mükemmeldi. Hazret-i İsâ Aleyhisselâm'a gönderilen İslâm, Hazret-i Musa Aleyhisselâm'a indirilen İslâm'dan daha şümüllü ve daha mükemmeldi. Muhammed Aleyhisselâm gelince de kemâlini buldu ve son şeklini aldı.

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'sinde:

**"Bugün sizin dininizi kemâle erdirdim, üzerinizdeki nimetimi tamamladım ve size din olarak İslâm'ı beğendim."** buyuruyor. (Mâide: 3)

Artık İslâm'dan sonra kıyamete kadar yeni bir din, yeni bir peygamber gelmeyecektir.

Bir Âyet-i kerime'de ise şöyle buyuruluyor:

**"Allah katında din İslâm'dır."** (Âl-i imrân: 19)

Çağlar boyunca insanlığın maddî mânevî bütün ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir özelliğe sahiptir.

İslâm dururken eski dinlere uymak, gündüz gökte yıldız aramak gibidir.

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'lerinde şöyle buyurmaktadır:

**"Hakk'a yönelerek kendini Allah'ın insanlara yaratılıştan verdiği dine ver. Zira Allah'ın yaratışında değişme yoktur. Bu, dimdik ayakta duran bir dindir. Fakat insanların çoğu bilmezler."** (Rûm: 30)

**"Şimdi onlar Allah'ın dininden başkasını mı arıyorlar? Halbuki göklerde ve yerde olanların hepsi ister istemez O'na teslim olmuşlardır, nihayet de O'na döndürüleceklerdir."** (Âl-i imrân: 83)

**"Kim İslâm'dan başka bir din ararsa, onunki katiyyen kabul edilmeyecek ve o âhirette kaybedenlerden olacaktır."** (Âl-i imrân: 85)

**"Aranızda dininden dönüp kâfir olarak ölen olursa, onların bütün yaptıkları dünyada da âhirette de boşa gitmiş olur. İşte cehennemlikler onlardır, orada ebedi kalacaklardır."** (Bakara: 217)

Allah-u Teâlâ kendi peygamberine ve dinine yardımını değişik biçimlerde, değişik tezahürlerle sürdürecektir. İslâmiyet kıyamete kadar pâyidar olacaktır.

Âyet-i kerime'lerde şöyle buyurulmaktadır:

**"Onlar Allah'ın nûrunu ağızlarıyla söndürmek isterler. Halbuki kâfirler istemeseler de, Allah nûrunu tamamlayacaktır."** (Saf: 8)

**"Dinini bütün dinlere üstün kılmak için Peygamber'ini hidayet ve hak din ile gönderen Allah'tır. İsterse müşrikler hoşlanmasınlar."** (Tevbe: 33)

İslâm dini'nin diğer dinlerden üstün olması sadece Asr-ı saâdet'e mahsus olmayıp, kıyamete kadar bu hüküm bâkidir.

Hâlen de hak dini bütün dinlere üstündür ve bütün dinlere hâkimdir.

Bir Âyet-i kerime'de şöyle buyuruluyor:

**"Bütün dinlerden üstün kılmak üzere Peygamber'ini hidayet ve hak din ile gönderen O'dur. Şâhid olarak Allah yeter."** (Fetih: 28)

Her zaman ve mekânda İslâm'ın geleceği gece değil gündüzdür, sönük değil parlaktır.

Ara sıra basan gece zulmetleri, İslâm'ı dinlendirip tekrar uyandırmak içindir.

Âyet-i kerime'sinde buyuruyor:

**"Allah içinizden iman edip de sâlih amel işleyenlere vâdetti ki, kendilerinden evvel gelenleri nasıl yeryüzüne hükümler kıldıysa, onları da yeryüzüne hükümler kılacak.**

**Ve onlar için seçip beğendiği dinlerini kuvvetlendirecek, korkularını üzerlerinden kaldırdıktan sonra muhakkak emniyete kavuşturacak.**

**Öyle ki, bana ibâdet etsinler, bana hiçbir şeyi ortak koşmasınlar.**

**Kim de bundan sonra inkâr eder, nankörlük ederse, işte onlar yoldan çıkmış olanlardır."** (Nûr: 55)

## **KELİME-İ ŞEHÂDET**

Kelime-i şehâdet müslümanlığın hem temel esaslarından birincisi hem de kapısıdır.

Müslüman olmanın ilk şartı iman etmektir. İman etmek için de önce Kelime-i şehâdet getirmelidir:

**"Şüphesiz şehâdet ederim ki Allah'tan başka ilâh yoktur, yine şehâdet ederim ki Muhammed Aleyhisselâm Allah'ın kulu ve peygamberidir."**

Bir kimse Kelime-i şehâdet'i gönülden ve inanarak söylerse bir anda kâfir iken müslüman olur. Allah-u Teâlâ'nın gadabına müstehak iken, rahmet ve merhametine nâil olur. Müslümanlık dairesine bu kapıdan girilir.

Resul-i Ekrem -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz, çok mühim olduğu için Kelime-i şehâdet'i İslâm'ın birinci şartı olarak bildirmiştir.

Allah-u Teâlâ'nın varlığına, birliğine, O'ndan başka ilâh bulunmadığına şehâdet edildikten sonra; Muhammed Aleyhisselâm'ın Allah'ın kulu ve peygamberi olduğuna şehâdet edilmektedir.

Allah-u Teâlâ ona inanmayı, imanın iki rüknünden birisi yaptı. Adını adı ile beraber andı. Fazilet ve meziyetini, şeref ve haysiyetini, yüceler yücesindeki değerini açık bir şekilde beşeriyete ilân etti. Onu yüceltmek için kendi isminden pay ayırdı. Kendisine mahsus "Aziz", "Rauf", "Rahim" isimlerini ona da atfetti. Âlemlere rahmet olarak gönderdi. O bir hidayet nûrudur, Hazret-i Allah'a varan hedefe onun yolundan gidilir. Allah-u Teâlâ onu, kullarının hidayete ulaşmalarına sebep kılmıştır.

Bir Hadis-i şeriflerinde şöyle buyuruyorlar:

**"Allah'ı Rabb, İslâm'ı din, Muhammed'i peygamber tanıyan kimse, imanın tadını tatmıştır."**  
(Müslim)

Sahabe-i kiram'dan Ubâde bin Sâmit -radiyallahu anh- Hazretleri ölüm döşeğinde iken ziyaret edenlere:

**"Yemin ederim ki, Resul-i Ekrem -sallallahu aleyhi ve sellem-den ne duymuşsam hepsini size haber verdim. Yalnız bir rivâyetim var, bende çok zaman kaldı. Belki de bende tamamen kalma tehlikesi vardır. Onu da bugün size haber vereyim."** buyurduktan sonra şu Hadis-i şerifi naklettiler:

**"Kim ki Kelime-i Şehâdet'i getirirse, Allah-u Teâlâ ona cehennem ateşini haram kılar."** (Müslim)

Diğer bir Hadis-i şerif'te:

**"Her kim Cenâb-ı Hakk'ın birliğine şehâdet ederse cennete dâhil olur."** buyurulmaktadır. (Münâvî)

Velev ki günahı nispetinde bir zaman azab görsün.

Enes -radiyallahu anh- şöyle buyururlar:

*Muaz İbn-i Cebel deve üstünde Resullullah Aleyhisselâm'ın terkisinde idi. "Yâ Muaz!" buyurdu. "Lebbeyk yâ Resulellah!" diye cevap verdi. Bu durum üç kere tekerrür etti. Devamla buyurdular ki:*

**"Hiç kimse yoktur ki, kalbinden tasdik ederek Allah'tan başka ilâh olmadığına, Muhammed'in Allah'ın Resul'ü olduğuna şehadet etsin de Allah onu cehenneme haram kılmasın."**

*Muaz: "Yâ Resulellah! Müjdelenip sevinmeleri için bunu insanlara haber vereyim mi?" dedi. "Hayır, söyleme, sonra buna güvenirlen." buyurdu. Fakat Muaz gûnahtan sıyrılmak için, vefatına yakın haber verdi. (Buhârî. Tecdîd-i sarîh: 105)*

**"Allah'tan başka ilâh yoktur deyip de kalbinde bir arpa ağırlığınca hayır bulunan kimse cehennemden çıkacaktır."**

**Allah'tan başka ilâh yoktur deyip de kalbinde bir buğday ağırlığınca hayır bulunan kimse cehennemden çıkacaktır."**

**Allah'tan başka ilâh yoktur deyip de kalbinde bir zerre ağırlığınca hayır (iman) bulunan kimse cehennemden çıkacaktır."** (Buhârî. Tecdîd-i sarîh: 41)

**"Bir kimse hulûs-ı kalb ile kelime-i tevhidi söylerse cennete dahil olur."** (Tirmizî)

Yani günahı nispetinde azab görse bile, nihayet afv olunur.

Cenâb-ı Fahr-i Kâinat -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz bir Hadis-i şeriflerinde de şöyle buyuruyorlar:

"Allah-u Teâlâ kıyamet günü bir kimseyi hesaba çekmek için herkesin önünde ayırır ve günahla dolu doksan dokuz defterini ortaya koyar. Her bir defterin büyüklüğü gözün uzanabileceği mesafe kadardır.

Allah-u Teâlâ 'Bu günahlardan kabul etmediğin ve meleklerin sana fazla yazdığı hususunda bir diyeceğin var mı?' diye sorar. Kul 'Hayır yâ Rabb'i!' der. Allah-u Teâlâ 'Bunlara karşı her hangi bir mazeretin var mı?' buyurur. O kimse de 'Hayır yâ Rabb'i!' diye cevap verir.

Bunun üzerine Allah-u Teâlâ 'Senin zannettiğin gibi değil. Bizim nezdimizde senin bir sevabın vardır. Bugün sana haksızlık yapılmayacaktır.' buyurur. Sonra, içinde:

""Allah'tan başka ilâh olmadığına Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-in O'nun kulu ve Resul'ü olduğuna şehâdet ederim.' Cümlesi yazılı küçük bir kâğıt parçasını çıkarır ve 'Gel kendi tartında bulun!' buyurur.

Kâğıdı gören kimse 'Yâ Rabb'i! Şu doksandokuz defterin karşısında bu kâğıdın ne kıymeti olur?' der. Allah-u Teâlâ 'Sana hiçbir haksızlık yapılmayacaktır.' buyurur ve defterler terazinin bir kefesine, Kelime-i şehâdet yazılı kâğıt da diğer kefesine konur. Şehâdet-i Celile'yi ihtiva eden kâğıt doksan dokuz defterden ağır gelir.

Hiçbir şey Allah Lâfza-i Celâl'inden daha ağır gelemez." (Tirmizî)

---

| [Hakikat'te Bu Ay](#) | [Diğer Sayılar](#) | [Ana Sayfa](#) |

## İbtîlâ ve İmtihan -3-

### PEYGAMBERLERİN İMTİHANI (2)

#### Resulullah Aleyhisselâm ve Tâif Yolculuğu:

Kureyşliler Resulullah Aleyhisselâm ve müslümanlar üzerindeki zulüm ve baskılarını kat kat artırdılar. Bunun üzerine yanına evlâtlığı Zeyd bin Hârise -radiyallahu anh-i alarak Mekke devrinin onuncu yılında Şevval ayında, Mekke'ye iki günlük mesafe olan Tâif şehrine gitti. İslâmiyet'i oralarda yaymayı düşünüyordu.

Tâiflilerle Mekke halkının büyük dedeleri Mudar olduğu için bir sülâleden idiler. Fakat aralarında rekabet vardı. Bu rekabet Resulullah Aleyhisselâm'a ümit veriyordu.

Tâif, başlık bahçelik bir yerdî. Orada bulunan Sakîf kabilesi putlara tapıyorlardı. Onları İslâm'a çağırarak ölüme gitmek demektî. Fakat o tebliğ görevini yerine getirmek istiyordu. Tâif'de on gün kaldı, oranın ileri gelen eşrâfını çağırarak onlarla konuştu. Kendisinin Allah tarafından gönderilen bir peygamber olduğunu arz ederek Allah'a imana dâvet etti. Fakat hiçbir müslüman olmadıkları gibi, kaba

ve ters sözlerle teklifi reddettiler. Gençlerin müslüman olmalarından korktular. *"Allah peygamber göndermek için senden başka kimse bulamadı mı?"* dediler. *"Kavmin senden nefret etti, onlar sözlerini kabul etmeyince bize geldin. Vallahi biz de kavmin gibi senden kaçınır, seni reddederiz!"* dediler. *"Memleketimizden çık git, nereye gidersen git!"* dediler. En çirkin bir red ile ilâhî dâveti reddettiler.

Alay etmekle başladılar, işi çirkin hakaretlere kadar vardırıdılar. Onu Tâif'ten çıkarmaya mecbur etmekle kalmadılar, içlerinden bir takım ipsiz, ayak takımından kimseleri kışkırtıp musallat ettiler. Onlar da yolun iki yanına sıralanıp taş ve sopalarla saldırdılar. Bağırıp çağırıyorlar, küfürler yağıdırıyorlardı. Resulullah Aleyhisselâm'ın mübarek ayakları ve topukları kan içinde kalmıştı. Dermansız düşüp oturdukça zorla kaldırıp yürüttüler, taşlamaya devam ederek gülüşüp eğlendiler. Evlatlığı Zeyd bin Hârise -radiyallahu anh- de kendisini korumak için çaresizlik içinde vücudunu ona siper ediyordu. Onun da başı yarılmış, ayaklarından kanlar akıyordu.

Resulullah Aleyhisselâm nihayet yorgun ve bitkin bir halde Rebiâ'nın oğulları Utbe ve Şeybe'nin yol üstündeki bağına sığınarak tâkiplerinden kurtuldu. Onlar da çekip gittiler.

Üzgün ve bitkin bir halde bir asmanın gölgesinde biraz dinlenip sükûnet bulduktan sonra ellerini semâya kaldırdı, şöyle ilticâ ve niyazda bulundu:

**"Ey Allah'ım! Kuvvetsiz ve çaresiz kaldığımı, halkın nazarında hor ve hakir görüldüğümü ancak sana arz ve şikâyet ederim.**

**Ey merhametlilerin en merhametlisi! Herkesin hor görüp de dalına bindiği biçârelerin Rabb'i sensin, benim Rabb'im sensin. Sen beni kötü huylu yüzsüz bir düşman eline düşürmeyecek, hatta hayatımın dizginlerini eline verdiği akrabamdan bir dosta bırakmayacak kadar bana merhametlisin.**

**Ey Allah'ım! Senin gadabına uğramayayım da, çektiğim belâ ve sıkıntılara hiç aldırmam. Fakat senin af ve merhametin bana bunları göstermeyecek kadar geniştir.**

**Ey Allah'ım! Senin gadabına uğramaktan, rızândan mahrum kalmaktan, sana senin o karanlıkları aydınlatan dünya ve âhîret işlerini yoluna koyan ilâhî nuruna sığınıyorum.**

**Ey Allah'ım! Sen hoşnut oluncaya kadar affını dilerim.**

**Ey Allah'ım! Her kuvvet, her kudret ancak seninle kâimdir."**

Rebia'nın oğulları Utbe ve Şeybe, Sakifliler'in yaptıklarını görmüşlerdi, ona revâ görülen bu kötü muameleyle üzüldüler. Aradaki akrabalık ilişkisi, kendilerini Resulullah Aleyhisselâm'a karşı gayrete getirdi. Hıristiyan köleleri Addas ile bir salkım üzüm gönderdiler. Resulullah Aleyhisselâm, kendisine üzüm getiren köleye İslâmiyet'i anlatarak müslüman olmasını sağladı.

Daha sonraları buraya bir mescid yapılmıştır.

.

Allah-u Teâlâ Kur'an-ı kerim'de müşriklerin Resulullah Aleyhisselâm'ı kimvurduya getirip ortadan kaldırma plânlarından şu şekilde söz etmektedir:

**"Hani o inkâr edenler, bir zamanlar seni bağlayıp bir yere kapamak veya öldürmek ya da sürmek için sana tuzak kuruyorlardı." (Enfâl: 30)**

Suikastler tertip ediyorlar, bir takım oyunlara girişiyorlardı. Hicret öncesinde ve Hicret sırasında Mekke'deki durum bu idi.

**"Onlar tuzak kurarlarken Allah da tuzaklarını bozuyordu." (Enfâl: 30)**



Allah-u Teâlâ tuzak kuranlara önce ümit verir, sonra da tuzaklarını boşa çıkarır, kendi başlarına geçirir. Onlara, tuzak kurmaları ve tertibat almaları için müsaade etti, uğraştırdı, yordu. Bütün çabalarını etkisiz bıraktı. Resul'üne yardım edip, gizlice hicret etmesini sağladı.

Sonra yine onlara ümit verip Bedir'e kadar getirdi, müslümanları gözlerine az gösterdi, onlar da ümitlenip hemen saldırıya geçtiler ve göreceklerini gördüler.

**"Allah tuzak kuranlara mukabele edenlerin en hayırlısıdır."** (Enfâl: 30)

Resul-i Ekrem -sallallahu aleyhi ve sellem-ine karşı kurulan tuzakları, hile-i desiseleri bertaraf etti, kulunu selâmete çıkardı. Hiçbir kılına halel getirmeden dilediğini lütfetti.

Allah-u Teâlâ hadd-i zâtında hile ve tuzak kurmaktan münezzehtir. O'nun tuzağı Peygamber'ine ve müminlere kurulan tuzağı savuşturmak ve geçersiz kılmak içindir. Tuzak kuranların tuzağını önlemesinde müminlere hayır olduğu gibi, tuzak kuranlara haddini bildirmek, bazılarının tevbe edip o işten vazgeçmesine sebep olmak bakımından o işi yapanlar için hayırdan başka birşey değildir. İşte bundan dolayı Allah-u Teâlâ **"Hayrül-mâkirîn"**dir.

### İfk Hadisesi:

Beni Mustalık seferinden dönüşte Medine'ye yakın bir yerde mola verilmişti. Gecenin bir kısmı orada geçirildi, daha sonra yola devam edildi.

Bu arada Hazret-i Âişe -radiyallahu anhâ- Vâlidemiz def-i hacet için kafileden dışarı çıkıp biraz uzaklaşmıştı. Geri geldiğinde Yemen'in göz boncuğundan dizilmiş gerdanlığının koptuğunu ve düştüğünü farketti. Aramaya çıktığı sırada onun hevdeçte olduğu düşünülerek orduya hareket emri verilmişti. Konak yerine geri dönünce orada kimseyi bulamadı. Nasıl olsa aramak için dönerler diye düşünerek orada bekledi ve uyuyakaldı.

Safvan bin Muattal -radiyallahu anh- isminde bir zât ordunun ardından gelir, yolda bir şey düşmüşse onu alır sahibine iade ederdi. Sabaha karşı konak yerine geldi. Hazret-i Âişe -radiyallahu anhâ- Vâlidemiz'i görür görmez tanıdı ve: **"İnnâ lillâhi ve innâ ileyhi râciûn."** dedi. Başka bir şey söylemedi. Devesini çöktürdü. Bu ses üzerine uyanan Hazret-i Âişe -radiyallahu anhâ- Vâlidemiz elbisesi ile yüzünü örttü, deveye bindi. Hızla oradan uzaklaştılar ve bir yerde konakladıkları bir sırada öğle sıcağında kafileye yetiştiler.

Durumu öğrenen münâfıkların reisi Abdullah bin Ubeyy: *"Demek Peygamberinizin âilesi bir adamla gecelemiştir."* diyerek yaygara koparmaya başladı.

Allah-u Teâlâ onları bu hadise ile büyük bir imtihana tabi tuttu. Bazı müslümanlar münâfıkların çirkin iftiralarına âlet oldular. Bazıları ise hemen kendilerine geldiler, kalplerine danıştılar, bu haberin apaçık bir iftira olduğuna daha ilk anda karar verdiler.

Meselâ Ebu Eyyûb Ensârî -radiyallahu anh- Hazretleri ile hanımının ilk andaki tutumları ne kadar arza şâyandır:

Eve geldi ve hanımına: *"Halkın Âişe -radiyallahu anhâ- hakkında söylediklerini duyuyor musun?"* buyurdu. O da: *"Evet, fakat bu yalandır."* dedi ve akabinde: *"Sen Safvan'ın yerinde olsaydın Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem-in mahremiyetine sû-i zanda bulunur muydun?"* diye sordu. Ebu Eyyûb -radiyallahu anh- Hazretleri *"Hayır!"* cevabını verince hanımı şu sözü söyledi: *"Ben Âişe -radiyallahu anhâ-nın yerinde olsaydım, vallahi Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem-e hiyanet etmezdim. Âişe -radiyallahu anhâ- benden hayırlı, Safvan -radiyallahu anh- ise senden hayırlıdır."*

Resulullah Aleyhisselâm ve Hazret-i Âişe -radiyallahu anhâ- Vâlidemiz'in ebeveyni dedikodular sebebiyle çok üzüldüler.

Hazret-i Âişe -radiyallahu anhâ- Vâlidemiz dönüŖte bir ay kadar hastalandığı için hadiseden haberi yoktu. Yirmi gün sonra tesadüfen haberi oldu, üzüntüsünden günlerce ağlayıp ıstırap çekti. Ne gözünün yaşı diniyordu, ne de gözüne uyku giriyordu.

Bu ibtilâ ile ilgili olarak der ki:

**"Yemin olsun ki ben o zaman suçsuz olduğumu biliyordum ve Allah'ın benim suçsuzluğumu teyit edeceğine inanıyordum. Fakat kesinlikle Allah'ın benim hakkımda bir vahiy indireceğini, bunun (kıyamete kadar) okunacağını hiç aklımdan geçirmezdim. Ben şahsımı ilgilendiren bir iş için Kur'an'da Allah tarafından dile getirilmekten kendimi çok uzak ve aşağı görüyordum. Şu kadar var ki Resulullah Aleyhisselâm'ın bir rüyâ göreceğini ve o rüyâ yoluyla Allah'ın beni isnatlardan uzak tutacağını ümit ediyordum.**

**Vallahi Resulullah Aleyhisselâm daha oturmuş olduğu yerden kalkmamış ve ev halkından hiç kimse dışarı çıkmamıştı ki ona vahiy geldi. Kendisini vahiy sırasında her zaman gelen hâlet istilâ etti. Vahyin ağırlığı üzerinden kalktığı zaman Resulullah Aleyhisselâm tebessüm içindeydi.**

**Bana ilk söylediği söz şu oldu:**

**'Yâ Âişe! Allah'a hamdet. Zira seni yapılan iftiradan uzak kıldı?'**

**Annem de bana:**

**'Kalk Resulullah Aleyhisselâm'a teşekkür et!' dedi.**

**Ben ise:**

**'Vallahi hayır! Ona teşekkür etmeyeceğim, sadece Allah'ıma hamdediyorum. Benim suçsuzluğumu Rabb'im vahiy buyurdu.' dedim.**" (Buhârî-Müslim-Tirmizî)

.

Allah-u Teâlâ Hazret-i Âişe -radiyallahu anhâ- Vâlidemiz hakkında indirdiği Âyet-i kerime'lerinde şöyle buyurdu:

**"Allah'ın size nimet ve rahmeti bulunmasa ve Allah tevbeleri kabul eden ve Hakîm olmasaydı suçlunun hemen cezâsını verirdi."** (Nûr: 10)

**"O uydurma haberi getirip ortaya atanlar, içinizden belirli bir zümredir. Siz, onu sizin için bir şer sanmayın. Bilakis o, sizin için hayırdır. Onlardan her kişiye, kazandığı günah(ın cezası) vardır. Onlardan o yalanın en büyüğüne elebaşılık yapana da büyük bir azap vardır."** (Nûr: 11)

**"Onu işittiğiniz vakit erkek ve kadın müminlerin kendiliklerinden hüsn-ü zanda bulunup: 'Bu apaçık bir iftiradır.' demeleri lâzım değil miydi?"** (Nûr: 12)

**"Buna karşılık dört şahit getirmeleri gerekmez miydi? Madem ki onlar bu şahitleri getiremediler, öyle ise onlar Allah katında yalancıların tâ kendileridir."** (Nûr: 13)

**"Eğer dünya ve ahirette size lütuf ve merhameti olmasaydı, içine daldığınız bu yaygaradan dolayı büyük bir azaba uğradınız."** (Nûr: 14)

**"O zaman siz o iftirayı dillerinize dolamıştınız, bilmediğiniz şeyleri ağızlarınıza alıyordunuz. Mühim bir şey değil sanıyordunuz, amma Allah katında önemi çok büyüktü."** (Nûr: 15)

"Onu duyduğunuz zaman: 'Bunu söylemek bize yakışmaz. Hâşâ bu büyük bir iftiradır.' demeniz gerekmez miydi?" (Nûr: 16)

"Eğer siz mümin kimseler iseniz, böyle bir şeye bir daha dönmemeniz için Allah size öğüt veriyor." (Nûr: 17)

"Ve işte size âyetlerini açık açık bildiriyor. Allah her şeyi hakkıyla bilendir, hüküm ve hikmet sahibidir." (Nûr: 18)

"Müminler arasında hayâsızlığın yayılmasını arzu edenlere, işte onlara dünya ve ahirette can yakıcı azap vardır. Allah bilir siz ise bilmezsiniz." (Nûr: 19)

"Allah'ın size lütuf ve merhameti bulunmasaydı, Allah şefkatli ve merhametli olmasaydı hemen cezânızı verirdi." (Nûr: 20)

Bu Âyet-i kerime'lerin nüzûlünden sonra hakikat ortaya çıktı ve münâfıklara uyup iftirayı tasrih edenlere de hadd-i şer'i tatbik edildi. İftirayı dilleriyle yaymakta en ileri giden Mıstah bin Üsâse -radiyallahu anh-, Hassan bin Sâbit -radiyallahu anh- ve Hamne bint-i Cahş -radiyallahu anhâ-ya seksener kamçı vuruldu. Vurulan bu haddler iftiracıların dünyadaki cezaları idi.

.

Hazret-i Ebu Bekir -radiyallahu anh- fakirliği ve akrabalığından dolayı Mıstah bin Üsâse -radiyallahu anh-e yardım ederdi. Hakkında şer'î ceza tatbik edildikten sonra ona hiçbir şekilde yardım etmemeye yemin etti.

Bunun üzerine Allah-u Teâlâ indirdiği Âyet-i kerime'sinde şöyle buyurdu:

"İçinizden fazilet ve servet sahibi olanlar akrabalarına, yoksullara, Allah yolunda hicret edenlere bir şey vermemeye yemin etmesinler. Kusurlarını affetsinler, aldırmasınlar. Allah'ın sizi bağışlamasını arzulamaz mısınız?"

**Allah çok bağışlayıcı, çok merhamet edicidir.**" (Nûr: 22)

Bu ilâhî beyanı duyan Hazret-i Ebu Bekir -radiyallahu anh-:

**"Vallahi ben, Allah'ın beni bağışlamasını elbette isterim!"** dedi ve Mıstah -radiyallahu anh-e daha önce yapmakta olduğu yardımı tekrar devam ettirdi. **"Vallahi bu yardımı artık ondan hiçbir zaman kesmem!"** buyurdu. (Buhârî - Müslim)

---

| [Hakikat'te Bu Ay](#) | [Diğer Sayılar](#) | [Ana Sayfa](#) |

**"İyi Günde Değiliz!"**

***"Kapitalizm" denilen fâiz düzeninde küresel sermayeyi kontrol eden küresel şebeke, çarka çomak sokan, yahut potansiyel tehlike arzeden her şeyi yutup yok etmek istiyor. Bu uğurda dünyayı ateşe vermek dahil her türlü karanlık icraatı bunlardan beklemek gerekiyor.***

Küresel sermaye, Amerika, İsrail, Vatikan, Avrupa....

Bütün dünyaya yayılmış, bütün dünyayı kontrol etmeye çalışan, bütün dünya milletlerinin her birini ayrı kavanoza doldurmaya çalışan küresel bir şebeke ile karşı karşıyayız.

Amerikan halkının kavanozu başka, Avrupa halklarının kavanozu başka, Türkiye halkının kavanozu başka. Bazı kavanozlar kırmızı, bazı kavanozlar turuncu, bazı kavanozlar yeşil renkli.

Bu küresel şebeke büyük harpler tezgâhlıyor. Irak'ta epeyce tökezlemiş olmaları dünyaya, Türkiye'ye büyük bir nefes aldırdı. Ancak bu planlar, bu tezgâhlar hâlâ masanın üzerinde duruyor. Uygun zemini bekliyorlar. Hatta uygun zemini oluşturmaya çalışıyorlar.

Her ülkenin kamuoyunu planlarındaki konumuna göre ayrı ayrı şekillendirmeye çalışıyorlar.

Meselâ Amerika bu tezgâhta saldırgan süper güç rolünde olduğundan, Amerikan halkı da ona göre bir kavanoza konuluyor. Zira harp kararlarına itiraz etmeyecek, savaşmaya gönüllü bir "kamuoyu" oluşturmak icabediyor. Bu sebeple Amerikan halkı "Terör öcüsü" ile terbiye ediliyor. Medya organları neredeyse her dakika terör alarmı veriyor. "11 Eylül psikolojisi" devamlı ayakta tutuluyor.

Biz kendi kavanozumuzda, küresel şebeke tarafından pompalanan kendi sun'i dertlerimizle başbaşa olduğumuz için bunların farkında değiliz.

Dikkat ederseniz yıllarca bizi de benzer bir kavanozun içine koymaya çalıştılar. Bazı tertiplerle, suikastlerle ve medyayı kullanarak "Öcü İran" imajı pompaladılar. Kendi işlerini bize yaptırmak için "Hadi İran'a saldıralım" kıvamında bir kamuoyu oluşturmaya çalıştılar. Ancak o günlerde (yaklaşık 10-15 yıl önce) bunda muvaffak olamadılar. Hazret-i Allah'ın takdir-i ilahi'si 1774 yılından beri İran'la sınır ihtilafımızın olmaması bu senaryoların en büyük handikapı oldu. PKK terörü süreci ile de beraber gözümüz açıldı. Dost bildiklerimizin hiç de dost olmadıklarını görmeye başladık.

Diğer taraftan 12 Eylül öncesinin sağ-sol kamplaşmasının benzerini değişik bir varyasyonda yerleştirmek istediler. O zaman bizi birbirimize düşürmekte muvaffak olamadılar.

Ancak aynı tezgâh bugün daha etkili bir şekilde yürütülüyor.

Halbuki dünya kazanı içten içe kayıyor. Ortalık sakin görünüyor. Ancak harp ateşinin çıkması bir kıvılcıma bakıyor.

**"Hiçbir memleket hariç olmamak üzere, biz onu kıyamet gününden önce ya helâk ederiz veya onu şiddetli bir azapla cezalandırırız." (İsrâ: 58)**

***"Bütün dünya harbe hazırlanıyor. Bu Âyet-i kerime'nin tecelliyatına bakıyor ve bekleniyor. İran tam hazırlık yapıyor, Rusya İran'a arka çıkıyor. Amerika da kuşatmaya çalışıyor. İyi günde değiliz. Dünyanın tutuşması bir emre bakıyor. Emr-i ilâhi olduğu zaman dünya çöp gibi yanar gider..."***

### **"Küresel Şebeke" Nedir? Kimdir?**

Bunları devletlerin ötesinde bir yapılanma olarak düşünmek lâzımdır. En büyük idelojileri de "Para"dır. Küresel düzen dedikleri şey de ekonomik değerlerin, sermayenin "Kapital" sahiplerine akmasının

garanti altına alındığı düzen demektir. "Para"yı "Put" edinenlerin düzeninde adalet beklemek, halkların iyiliğini düşündüklerini zannetmek, tabir câiz ise ahmaklıktır. Üs edindikleri ülkelerin halklarının ve hatta bu devletlerin bile bunlar için değeri "kullanılabildikleri" kadardır.

Geçtiğimiz ay ekonomi sayfalarında "Yunanistan battı, çıktı" haberleri arasında en borçlu 20 ülke listesi yayınlandı. Dünya Bankası'nın yayımladığı raporlara dayanan haberlere göre bu ülkelerin toplamda 52,5 trilyon dolar borcu olduğunu öğrendik:

İrlanda : 2.39 trilyon dolar

İngiltere : 9.26 trilyon dolar

Hollanda : 2.58 trilyon dolar

İsviçre : 1.23 trilyon dolar

Belçika : 1.32 trilyon dolar

Danimarka : 627.6 milyar dolar

İsveç : 916.42 milyar dolar

Avusturya : 869.13 milyar dolar

Fransa : 5.22 trilyon dolar

Portekiz : 538.1 milyar dolar

Hong Kong : 659.27 milyar dolar

Norveç : 577.80 milyar dolar

Finlandiya : 376.8 milyar dolar

Almanya : 5.33 trilyon dolar

İspanya : 2.53 trilyon dolar

Yunanistan : 594.60 milyar dolar

İtalya : 2.71 trilyon dolar

Macaristan : 231.33 milyar dolar

Avustralya : 891.26 milyar dolar

ABD : 13.67 trilyon dolar

Bu sıralama dış borcun GSYİH'ya oranına göre yapılmış. Bu listede olmayan Japonya'nın bile 1.5 trilyon dolar borcu var. Türkiye 250 milyar dolar borcu ile bu listeye 23. sıradan giriyor. (Döviz borcumuz daha fazla) Borcu yok denebilecek ülke sayısı ise 5-6 rakamları ile ifade ediliyor. Şimdi soru şu: "Herkes borçlu, o halde alacaklı kim?"

Bu tablo küresel sermayenin ve faiz çarkının boyutunu gösteriyor. Ve daha ötesi dizginlerin kimin elinde olduğuna dair mühim bir fikir veriyor.

Devletleri değil, halkları bile borçlandırıyorlar. Türkiye halkının borcu son 5-10 yılda 5 milyar TL'lerden 120 milyar TL'lere çıkmış durumda. Son kriz ise zaten borçlu Amerikan halkının şapa oturması ile başladı.

Bu düzen sahipleri bütün dünyayı bu çarkın içine sokmaya çalışıyor. Çarkın her dişlisinin sorunsuz bir şekilde çalışmasını istiyor. Meselâ Yunanistan'ın acizliği ayyuka çıktığında IMF'den hemen "Yunanistan güven sağlamalıdır." meâlinde bir açıklama geldi. Bizler bu tür konuşmaları, "Adamlar bak iyiliğini düşünüyor." diye algılıyoruz. Halbuki adam demek istiyor ki: "Bak sen bu borçlarını ödeyebilecek bir durumda olmazsan, bu çarkın dişlisi olmaya devam etmezsen halin dumandır."

Bu küresel çarkta çıkıntılık yapan ülkeler var. Hatta bir ülke var: İran! Hem borçları yok. Hem de "Dolar'a düşmanlık yapıyorlar. Dahası İsrail'i tehdit ediyorlar. (Çin, küresel çark içinde bir çıkıntı gibi algılanıyor, ancak kendine has ekonomik düzenine rağmen Çin "Dolar"ın -gönüllü veya gönülsüz- en büyük destekçilerinden birisidir, Amerika'nın tabir caiz ise "Düşman kardeşi"dir.)

Binaenaleyh bu çark için tehlike arzeden, küresel şebekelerin planlarına boyun bükmeyen her devlet hatta her kurum bunların boy hedefidir.

Meselâ Amerika'nın İran'ı hedef alan açıklamaları son zamanlarda özellikle İran içindeki bir kuruma yönelmiş bulunuyor:

*"ABD'nin boy hedefi Devrim Muhafızları*

*ABD Dışişleri Bakanı Hillary Clinton, Devrim Muhafızları'nın siyaset ve ekonomide artan gücünü kastederek, "İran askeri diktatörlük oluyor" dedi. İran'a sert yaptırımlar için lobi yapan ABD'nin en önemli hedefi, petrolden nükleer silahlara, inşaattan iletişime uzanan dev bir holding haline gelen Devrim Muhafızları.*

*... Clinton, "İran'da hükümet, dini lider, cumhurbaşkanı ve parlamentonun ikinci plana atıldığını düşünüyoruz. Bu da İran'ı askeri diktatörlüğe doğru götürüyor. Bizim görüşümüz bu" diye konuştu. ... Clinton, İran'a uygulanması öngörülen yeni uluslararası yaptırımların bu nedenle Devrim Muhafızları'nı hedef alması gerektiğini kaydetti." (Hürriyet, 16 Şubat 2010)*

Buna mümasil bu küresel şebekenin her ülke için ayrı bir planı ayrı bir maksadı var.

İnsanlıktan zerre nasibi olmayan bu yamyam sürülerinin, İslâm'a ve müslümanlara ayrıca hususi bir düşmanlıkları var.

Onların taşeronu olmayı sindirebilenlerin, bu fâiz ve banka çarkının tatlı zehirine büyük bir iştahla dalanların bunlardan ne farkı kalıyor? Hiç!

Binaenaleyh herkes Hazret-i Allah'ın verdiği ruhsat dairesinin içinde, süresi kadar hareket ediyor.

Âyet-i kerime'de şöyle buyruluyor:

**"De ki: Ey mülkün sahibi Allah! Sen mülkü kime dilerse ona verirsin. Kimden dilerse ondan alırsın. Kime dilerse ona izzet verirsin, yükseltirsin. Kime dilerse ona zillet verirsin, alçaltırsın. Hayır senin elindedir, sen her şeye kadırsın."** (Âl-i imrân: 26)

***Kuvvet ne bir milletle, ne bir millettir, kuvvet ruhsattadır.***

Ruhsat ise belli bir süre ile kayıtlıdır. Bu mülkün sahibi var. Dilediğini yapar. Dilerse yıkar!



## TARİHTEN SAYFALAR

**Murâd Hüdâvendigâr Adına Yazılmış Bir Eser:**

### **"Tuhfetü'l-Guzât fî Fezâ'ilü'l-Cihâd"**

Kuruluştan XV. yüzyıl başlarına kadar Osmanlı pâdişahları adına kaleme alınmış müstakil hiçbir kaynağa rastlanmamış olması; bu devirle ilgili bâzı noktaların karanlıkta kalmasına neden olmuş ve bu durumu fırsat olarak gören "târihçi" görünümündeki bâzı "tahrifçi"ler kendilerine, en basit ve kesin târihî gerçekleri bile siyâsî ve ideolojik hesaplar uğruna çarpıtacak uygun bir zemin bulmuştur.

Yaygın olarak XV. yüzyılda yazılan Osmanlı kaynaklarını, hiçbirini istisnâ etmeksizin o sonradan yazılmış birer hikâye kitabı, Osmanlı târih yazarlarını ise işleri güçleri oturduğu yerde masallar uydurmak olan birer yalancı durumuna düşürmeye kalkışan bu "tahrif" memurları, özünü İslâm kültür ve medeniyetinden alan, Türk milletinin ruh dinamizmini ayakta tutan en hassas noktaları kendilerine özellikle hedef seçerek, gerçek "târih" in üzerine eğreti birer "tahrif" kılıfı geçirmeye çalışmışlardır. Her biri farklı bir noktadan saldırırsa da, hepsinin ağızlarında geveledikleri şey aslında aynıdır: Onlara göre - devrin en sağlam râvîlerine, hattâ bizzat görgü şâhidlerine dayansa bile- Osmanlı târihçisinin söylediği her şey peşinen yanlıştır; doğru olan, kendilerinin hiçbir delile dayanmadan ortaya attıkları gülünç iddiâlardır.

Neyse ki, "tahrifçi"lerin "yok" zannedip büyük bir işstahla saldırdıkları ve ipe-sapa gelmez kulplar taktıkları Osmanlı medeniyetinin bu döneme âit kaynakları yavaş yavaş gün yüzüne çıkmakta; "tahrifçi"lerin tüm yalanlarını yüzlerine vurarak asılsız iddiâlarını birer birer ortadan kaldırmaktadır.

**Murâd Hüdâvendigâr Adına Yazılmış Bir Eser:**

### **"Tuhfetü'l-Guzât fî Fezâ'ilü'l-Cihâd":**

Osmanlı te'lif geleneğinde pâdişâha atfen eser yazma geleneğinin kuruluş yıllarına kadar indiğinde şüphe yoktur. Elde somut bir kanıt yokmuş gibi gözükse de, karşımıza çıkan bâzı yeni eser ve tespitler, Osmanlı târihçiliğinin Selçuklu saray târihçiliğinden gelme köklü bir temele dayandığını ve XIV. yüzyılın başlarına kadar uzandığını açıkça ortaya koyar.

Yakın zamâna kadar, pâdişâha atfen eser yazma geleneğinin belki II. Murâd döneminde başladığını söyleyebiliriz. Gerçekten de bu devirde **"Murâd-nâme"** adını taşıyan çeşitli sahalarda yazılmış çok sayıda esere ve onun adına yazılmış manzum ve mensur iki müstakil "Gazavât-nâme"ye rastlanır. Ancak, bugün rahatlıkla söyleyebiliriz ki, pâdişahlar adına te'lif edilmiş eserlerin târihçesi çok daha eskilere, en geç Orhan Gâzî'nin ilk cülûs yıllarına kadar uzanmaktadır. Kısa bir süre önce müstakil iki nüshasına rastladığımız **"Âşık Paşa Târihi"**nin ve yine aynı dönemde yazılmış olması gereken **"Osmân (Otmân) Târihi"**nin varlığı bu husustaki tüm şüpheleri ortadan kaldırmaktadır.

Kuruluş devri kaynaklarının, târihle alâkalı olmasa bile, o dönemle ilgili târihî gerçekleri aydınlatmada önemli ölçüde rol oynadığı bir gerçektir. Bâzen hiç umulmayan bir kaynak, beklenmedik bir biçimde içinden çıkılması mümkün gözükmeyen bir meseleyi en ince ayrıntısına kadar aydınlatacak önemli deliller içerebilir. İşte bilinen yegâne nüshası Edirne Selimiye Kütüphanesi'nde bulunan ve Murâd Hüdâvendigâr adına yazılmış yegâne kaynak niteliğindeki **"Tuhfetü'l-Guzât fi Fezâ'ilü'l-Cihâd"** bunların en önemlilerinden birisidir.<sup>(1)</sup> "Cihâd'ın üstünlükleri hakkında gâzîlere armağan" mânâsına gelen eserin mukaddimesinde yer alan çarpıcı ifâdeler, bu devir Osmanlı târih kaynaklarında verilen bilgilere birebir uygun düşmekte, onlarda yer alan terminolojik ifâdelerin târihî gerçekliğini gözler önüne sermekte ve bir asrı aşkın süredir gündemden düşmeyen "gazâ" ve "gâzîlik"le ilgili bâzı iddiaları çağdaş bir kaynak olarak kesin bir biçimde çözümlenmektedir.

Edirne Selimiye Kütüphanesi'nde bulunan "Tuhfetü'l-Guzât"ın, yukarıda belirttiğimiz üzere, bildiğimiz kadarıyla yurtiçi ve yurtdışı kütüphanelerinde başka bir nüshası yoktur. Elimizdeki yegâne nüshanın ise muhtemelen yarısından sonrası eksiktir, risâle hacmindeki eser mevcut şekliyle toplam 53 varaktan ibârettir. Unvan yapığında Selçuklu te'lif tarzını yansıtacak bir biçimde, damla figürü içinde: *"Bi-resm-i Hizânetü'l-mülk el-Muzafferü'l-Mansûrü'l-Mücâhid Hüzâvendigâr Murâd -sebbete'llâhu lehu'l-mülkü ve demmere a'dâhu bi'n-nevvâr ve's-nasâr"* kaydı vardır.<sup>(2)</sup> Kitap tasnif edilirken buradaki *"Muzafferü'l-Mansur"* ifâdesinin müellif ismi olduğu zannedilerek, kütüphane kayıtlarına eserin müellifinin adı "Muzaffer el-Mansur" şeklinde kaydedilmiştir.

Mukaddimede kim olduğuna dâir en küçük bir ipucu dahî vermeyen müellif, yalnız eseri nasıl bir zamanda ve hangi gâye ile kaleme aldığına işâret ederek, risâleyi Gâzî Hüdâvendigâr *"gazâ ve cihâddan nusret, zafer ve murâd ile mesned-i devletine ve serîr-i saltanatına döndüğü vakit, gazâ ve cihâdın fazîleti hakkında, bu murâdın tahsîli husûsunda kullara yardımcı olmak ve Cenâb-ı 'âlî'si ve meclis-i sâmişine -belegahu'llâhu ilâ'l-emânî ve muzillehü 'ale'l-kâsî ve'd-dânî- bir tuhfe (armağan) kılmak için"* yazdığını belirtmekle yetinmiştir.<sup>(3)</sup>

Burada Sultan Murâd'ın hangi gazâdan *"nusret, zafer ve murâd ile"* döndüğü belli değildir. Ancak bu kısa cümle, Sultan Murâd ve gâzîlerinin gazâyâ düşkünlüğünü ve düşmanları karşısındaki üstünlüğünü, şiddetli gazâ arzusunun içlerinde vazgeçilmez bir murâda dönüştüğünü Gâzî Hüdâvendigâr'ı yakından tanıyan bir görgü şahidinin dilinden te'yid etmektedir.

### **"Tuhfetü'l-Guzât"ın Târihî Bir Belge Niteliğindeki "Mukaddime"si:**

Murâd Hüdâvendigâr adına yazılıp da günümüze ulaşabilmiş yegâne eser olan **"Tuhfetü'l-Guzât"**ın mukaddimesi, Sultan Murâd henüz hayatta iken, onun emri ve direktifi doğrultusunda tasnif edilmiş bir eser olduğu için, hem devrin gazâ ve şehidlik anlayışını, hem de Sultan Murâd'ın gâzîliğe ve şehidliğe bakış açısını yansıtan önemli bir belge niteliğindedir.

Hamdeleden ve salât-ü selâmdan sonra eserin "Sebeb-i te'lif"ine geçen müellif, risâleyi kaleme alma gâyesini şöyle dile getirmiştir:

**"Ve ba'd: O'nun -'aleyhi's-salâtü ve's-selâm-: 'İslâm garip olarak başladı ve tekrar garipliğe avdet edecektir. Öyle ki; yeryüzünün hiçbir zerresinde mü'min için emniyetli, miskin için mesken tutacak bir yer kalmaz.'** kavli mücebince, âhir zamânda İslâm'ın za'if düşeceği bu anlarda Allâh Sübhânehü ve Te'âlâ, kudretü'l-kâmile ve hikmetü'l-bâliğasıyla **Hüzâvendigâr Murâd**'ı; el-melikü'l-mücâhid, el-muzafferü'l-mansûr, hâmî-yi hümâ-yı ravzatü bezzetü'l-İslâm ve's-suğûr, nâsır-ı elviyetü'l-



Hakk ve'l-menârihî, kâsir-i şevketü'l-küfr ve muhmed-i nârihî, dârib-i serâdifü'l-emn ve'l-emânî 'alâ ehlü'l-îmân, bâsıtu'l-yedeyn bi'l-cûd ve'l-ihsân, mâlik-i memâlikü'd-dünyâ, mazhar-ı Kelimetillâhi'l-'ulyâ', kâmi-i farku'l-kefereti'l-fecere, râfi-i ratbü'l-ittisâ'i'l-berere, mihrabu'l-li'n-nâsi ve'l-bese'e, mes'eletü ehli'l-ahvâ'-i ve'l-bede'a, musta'sıl-ı sâffeti erbâbü'l-mehâfet, nâsıb-ı râyât-ı ehli'r-râfet, meccâ'-i zulm-i zalem ve'l-inâd, müsebbil-i sınûrû'l-'adl 'ale'l-'ibâd, mutahhar-ı vechi'l-'arz 'an densi'l-küfr ve'l-ilhâd, Sultânü'l-guzât ve'l-mücâhidîn, gıyâsü'l-İslâm ve'l-müslimîn kıldı. ...Gazâ ve cihâddan nusret, zafer ve murâd ile mesned-i devletine ve serîr-i saltanatına döndüğü vakit, gazâ ve cihâdın fazîleti hakkında, bu murâdın tahsîli husûsunda kullara yardımcı olmak ve Cenâb-ı 'âlî'si ve meclis-i sâmisine -belegahu'llâhu ilâ'l-emânî ve muzillehü 'ale'l-kâsî ve'd-dânî- bir tuhfe (armağan) kılmak için, tefsîri ile berâber 'Azîz Kitâb'ın nassından ve sahîh Nebevî hadîs'lerden kırk Âyet ve kırk Hadîs'i ve Nebî '-aleyhi efdalü's-salavât ve't-tahiyyât-ın ahbârından, hikâyâtından ve gazavâtından münâsib olanını cem' eylemeyi murâd ettim ve onu **'Tuhfetü'l-Guzât fi Fezâ'ilü'l-Cihâd'** diye isimlendirdim; lutf-ı 'amîmi ve kerem-i cesîmiyle kabul etmesi üzerine onu ilkâ eyledim. O istedi, ben yalnız onun arzu ettiklerini bir araya getirdim."<sup>(4)</sup>

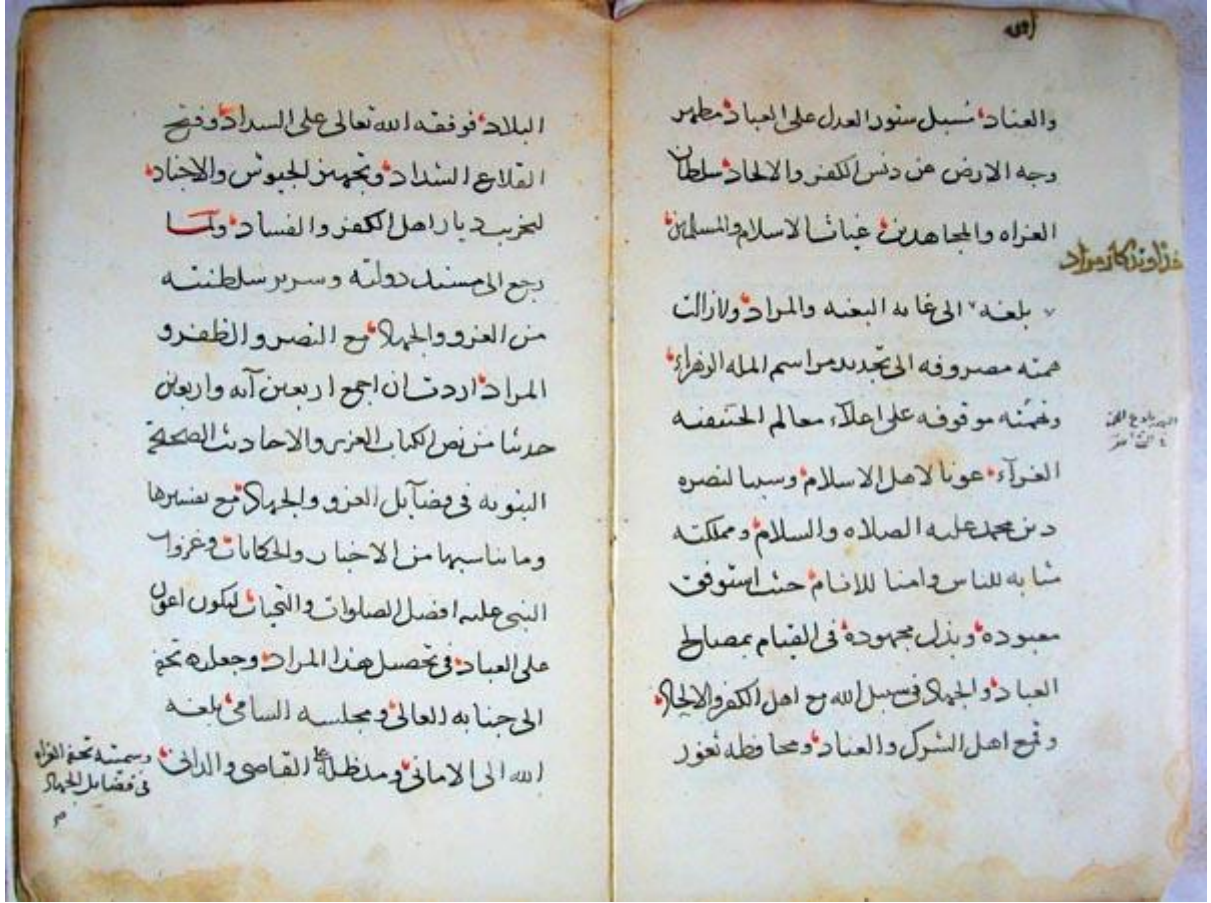
Burada "Hüdâvendigâr" vasfının Farsça söyleniş ve yazılış biçimine uygun olarak "Hüzâvendigâr" şeklinde yazılmış olması, devrin aslî üslûbunun istinsah sırasında muhâfaza edildiğini gösterir. Hüdâvendigâr Gâzî'ye olan yakınlığı üslûbundan ve yukarıdaki cümlelerinden açıkça anlaşılan müellifin bu sözleri, aynı zamanda onun eseri Sultan Murâd'ın direktifi ve yönlendirmesi doğrultusunda tasnif ettiğini bize gösterir ki, bu da bizim, Gâzî Hüdâvendigâr'ın gâzîliğe ve şehidliğe bakış açısını görmemizi ve belirlememizi sağlayacak önemli bir belge niteliğindedir.

**"Tuhfetü'l-Guzât"**ta yukarıdaki ifâdelerden hemen sonra, ilk konu olarak şehidliğin Allah katındaki değerini vurgulayan Bakarâ sûresi'nin 154. Âyet'inin tefsîrine geçilir. Bu da açıkça gösterir ki; **"Gazavât-ı Sultân Murâd bin Orhân"**da<sup>(5)</sup> tüm açıklığı ile tasvir edildiği üzere, gerçekten de Gâzî Hüdâvendigâr'ın gözünde "şehâdet" asıl amaç, "gazâ" ise ona götüren bir araçtan ibârettir ve o "gâzîlere hediye" olarak yazılan bu eserde bu uhrevî gâyeyi ön plâna çıkararak, askerlerini de açıkça şehidliğe özendirmek istemiştir. Bu onun, yalnız **"Gazavât-nâme"**ye değil, tüm Osmanlı kaynaklarına yansıyan şehâdete yönelik ilgi ve beklentisini çağdaş bir kaynağın diliyle doğrulayan kat'î ve kesin bir delildir.

**"Tuhfetü'l-Guzât"**ın ışık tuttuğu bir başka önemli nokta ise; Osman Gâzî ve Orhan Gâzî devirlerinde ilk örneklerine Tursun Fakı'nın manzûmelerinde rastladığımız Peygamber Aleyhisselâm'ın ve büyük sahâbelerin gazâ kıssalarını yazma geleneğinin, gâzîleri gazâyâ teşvik etmek ve mâneviyâtlarını coşturarak iç dünyalarını harekete geçirmek üzere kaleme alındığına kesin bir kanıt teşkil etmesidir.



"Tuhfetü'l-Guzât fî Fezâ'ilü'l-Cihâd"ın zahriyyesindeki Gâzî Hüdâvendigâr adına yazıldığını gösteren ve Sultan Murâd'ın saltanatının devâmı için duâ ifâdeleri içeren serlevha.  
Edirne Selimiye Ktp. Yzm. nr.: 858, vr. 1<sup>a</sup>.



"Tuhfetü'l-Guzât"ın mukaddimesinin "Sebeb-i te'lif" bölümünü içeren 3b-4a varakları.  
Edirne Selimiye Ktp. Yzm. nr.: 858.

### "Tuhfetü'l-Guzât"ın Günümüzdeki Bâzı Tartışmalı Meselelere Getirdiği Çözüm:

Sultan Murâd'ın 1385-1389 yılları arasındaki savaşlarını değerlendirirken "**Gazavât-ı Sultân Murâd bin Orhân**" metnini inceleyen Reinert, "**Neşri Târîhi**"nde bir ara metin (*interpolation*) niteliğindeki<sup>(6)</sup> bu çağdaş kaynakta kuvvetli bir vurgu ile işlenen Sultan Murâd'ın şehâdeti ile ilgili tasvirleri, Neşri tarafından Sultan Murad'ı büyük ve azîz bir şehid mertebesine çıkarmak, düşmanlarını ise hâin ve işbirlikçi ilân etmek için kurgulanmış hayâl ürünü bir metin gibi göstermek istemiştir.<sup>(7)</sup>

Reinert, Gâzî Hüdâvendigâr'ın şehâdetiyle ilgili bu betimlemelere, kendi ifâdesiyle "*baştan çıkarıcı bir kolaylık*"la<sup>(8)</sup> leke sürmeye çalışırken, kanıtlanması mümkün olmayan basit ve desteksiz bir iddiâ ortaya attığının bilincinde, ancak aksinin de hiçbir zaman kanıtlanamayacağından emin bir tavır içindedir. Ancak, şimdi elimizde Sultan Murâd'ın şehâdetle ilgili hâlet-i rûhiyesini açıkça yansıtacak ve Reinert'in bu yersiz iddiâsını kökünden kazıyacak kesin bir delil, onun sağlığında "Gâzilere armağan" olarak yazılmış olan "**Tuhfetü'l-Guzât**" var. Eserin içeriğini belirleyen bizzat Sultan Murâd olması ve onun bu risâleyi konusu gereği "gazâ" ve "gâzilik"le değil, doğrudan "şehidlik" ve: "**Allah yolunda öldürülenlere ölümler demeyin, bilâkis onlar diridiler.**"<sup>(9)</sup> Âyet'inin tefsiriyle başlatması; Gâzî Hünkâr'ın tüm Osmanlı kaynaklarını doğrulayacak biçimde "şehidlik" ülküsünü ulaşılabilecek yegâne hedef, gazâyı ise ona götüren bir vâsita olarak gördüğünü ortaya koymaktadır. Bu, Osmanlı gazâ erlerinin tümünün ortak hedefini yansıtan "**Ölürsek şehidiz, kalırsak gâzî**" anlayışından daha da öteye geçmiş, şehidliği kendi iç dünyasında ülküleştirilmiş bir gâzînin ona duyduğu ilgi ve iştihâkın açık bir ifâdesidir ve "**Gazavât-nâme**"deki bilgilerin doğruluğunu kesin bir dille te'yid etmektedir.

Murâd Hüdâvendigâr'ın "Cihâd'ın üstünlüğünü ön plâna çıkarmayı" amaçlayan, "Gâzilere armağan" olarak yazılmış bir kitabın konu tasnifini bizzat kendisinin üstlenmek istemesi kadar, onu yakından tanıyan yazarın eserin giriş kısmındaki onunla ilgili ifâde ve betimlemeleri de, Gâzî Hüdâvendigâr'ın gazâyâ, gâzîliğe ve şehidliğe duyduğu yakın ilgiyi açıkça göstermekte, yine bir görgü şâhidi tarafından yazılan "Gazavât-nâme"de tasvir edildiği üzere; onun gerçekten de gazânın ve gâzîliğin üstünlüğüne inanmış, ömrünü "*hasbeten li'llâh*" gazâyâ adanmış, şehidliği yürekten arzulayan ve onun özlemine gönlünde yaşatan büyük bir gâzî ve gerçek bir şehîd, yâni "Gazavât" müellifinin ifâdesiyle tam bir "*gâzî-yi mutlak*" ve "*şehîd-i muhakkak*" olduğunu netleştirmektedir.<sup>(10)</sup>

Reinert'in, Kosova Savaşı'nda Lazar, Tvrtko ve Curac'ın plânlı bir ittifak kurmadıkları şeklindeki iddiâsı da tamâmen taraflı bir yaklaşımın eseridir. Çünkü Raguza vesikaları, Bosna kralı Tvrtko ile Curac'ın bu târihlerde gizli görüşmeler yaptıklarını, hattâ toprak sorunu nedeniyle araları bozuk olan bu ikilinin, ülkelerinin güvenliği adına ısrarla ve âcilen barışmaya çağırıldıklarını kanıtlamaktadır. Hattâ bu vesikalardan birine yansıyan, senatonun "*Tvrtko'dan orduya destek için 1000 asker istediği*"ne ve "*Türkler sorunu konusunda Curac'la da temas kurulduğu*"na ilişkin önemli ayrıntı,<sup>(11)</sup> "**Gazavât-nâme**"yi doğrulayacak biçimde, yapılan bu gizli görüşmelerin Türkler'e karşı askerî bir ittifak meydana getirmeyi amaçladığını açıkça ortaya koymaktadır. Araştırmasında sözkonusu vesikaları da gündeme getiren Reinert, orada tarafların -şüpheye imkân bırakmayacak bir biçimde- ittifak kurmaya çalıştıklarını gösteren tüm bu delilleri görmezden gelerek, Tvrtko ile Curac arasındaki çekişmeyi ön plâna çıkarıp, kendince "**Gazavât-nâme**"de tasvir edilen işbirliği gerçeğini kurmaca ve asılsız bir iddiâ gibi göstermeye çalışmış; Lazar'ın her iki tarafla ittifak kurduğuna dâir herhangi bir delil bulunmadığını da özellikle gündeme getirerek, belgelere açıkça yansıyan bu târihî gerçeği ortadan kaldırdığını sanmıştır.<sup>(12)</sup>

Meseleye taraflı yaklaşan ve güneşi balçıkla sıvamaya kalkışan Reinert'in bu yersiz iddiâları, tarafların ittifak etmediğini değil, aksine plânlı bir biçimde ittifak kurduklarını gösterdiği gibi; "**Gazavât-nâme**"nin de orijinal ve gerçekçi bir kaynak olduğunu kuvvetli bir şekilde te'yid etmektedir. Bu vesikaların ispatladığı tek bir şey varsa, Tvrtko ile Curac arasında başından beri askerî bir ittifak kurma çabasının var olduğudur. Nitekim tarafların sonunda anlaşmaya vardıkları ve Lazar'ın da onlara katıldığı, bu üçlünün Kosova sahrâsında Sultan Murad'ın karşısına dikilmelerinden açıkça anlaşılmaktadır. Bunların üçü de Kosova'da Osmanlı askerine karşı saf tutmuşken, artık başka bir delil aramaya gerek var mıdır?

Bu satırlar, "*sözde tarihçi*"liğin (*pseudo historians*) yüksek temsilcilerinden olan Colin Imber'in, gâzîliğin XV. asır başlarında Ahmedî tarafından ortaya atılmış bir görüş olduğu yönündeki gülünç iddiâsını da kökünden çürütmektedir.<sup>(13)</sup> Çünkü babası Orhan ve dedesi Osman Gâzî'nin hayatlarında iken kendileri ve vârisleri adına tanzim ettirdikleri vakfiyelerde görüldüğü gibi, Gâzî Hüdâvendigâr'ın da burada unvanı: "*Sultânü'l-guzât ve'l-mücâhidîn, gıyâsü'l-İslâm ve'l-müslimîn*"dir. Ayrıca burada Sultan Murad'a hasredilen "*mutahhar-ı vechi'l-'arz 'an densi'l-küfr ve'l-ilhâd*" ifâdesi, onun hangi amaçla gazâ ettiğine de açıklık getirmekte; Gâzî Hüdâvendigâr'ın "*yeryüzünü küfür ve ilhad pislîğinden temizleme*" gâyesi güden gerçek bir İslâm hükümdârı olduğuna şehâdet etmektedir.

XV. yüzyıldan günümüze intikâl etmiş olan bu eski risâlenin, târihî gerçekleri aydınlatma konusunda Türk târihine yaptığı hizmet işte bunlardan ibârettir.

(1) "Tuhfetü'l-Guzât fî Fezâ'ilü'l-Cihâd", Edirne Selimiye Ktp., Yzm. nr.: 858.

(2) Krş. "Tuhfetü'l-Guzât", Edirne Selimiye Ktp., Yzm. nr.: 858, vr. 1<sup>a</sup>.

(3) Krş. "Tuhfetü'l-Guzât", vr. 4<sup>a</sup>.

(4) Krş. "Tuhfetü'l-Guzât", vr. 2<sup>b</sup>-4<sup>a</sup>.

(5) Onun hakkında, şimdilik bk. Hakan Yılmaz, "Târihten Sayfalar: Murâd Hüdâvendigâr'ın Seferlerine Işık Tutan En Eski 'Gazavât-nâme' Örneği: 'Gazavât-ı Sultân Murâd bin Orhân bin 'Osmân Hân'", *Hakikat AİD*, sy.: 197 [Şubat/2010], s. 44-46.

(6) Mehmed Neşrî, "*Kitâb-ı Cihân-nümâ*", c. 1, s. 210-308, haz.: F. R. Unat - M. A. Köymen. TTK, Ankara, 1949.

(7-8) S. W. Reinert, "Niş'ten Kosova'ya: I. Murad'ın Son Yıllarına İlişkin Düşünceler", *Osmanlı Beyliği (1300-1389)* içinde, s. 226-227, ed. E. Zachariadou, bas.: İstanbul, 1997.

(9) Kur'ân-ı Kerîm, Bakarâ (2): 154.

(10) Neşrî, "*Kitâb-ı Cihân-nümâ*", c. 1, s. 284-286.

(11) Krş. M. Diniç, "*Odluke veça Dubrovačke republike*", II, 437-438. Belgrad, 1964.

(12) Krş. S. W. Reinert, a.g.m., s. 207-212.

(13) C. Imber, "The Ottoman Dynastic Myth", *Turcica*, 19 (1987), p. 7-13.

---

| [Hakikat'te Bu Ay](#) | [Diğer Sayılar](#) | [Ana Sayfa](#) |

## "O Nur Hürmetine!"

"Şimdi sırada peygamberler geçidi var" dedi, spiker hanım.

Ağızına kadar dolan salonda sesler bir anda kesildi. Dikkatler tamamen sahneye odaklandı. Anneler, babalar, amcalar, teyzeler, büyükanne ve büyükbabalar hazırlanan tiyatro gösterilerini büyük bir keyifle izliyorlardı. Peygamberler geçidi programın son gösterisi idi.

Perde açıldı. Elma ağacı ile birlikte Ahmet ile Eslem geldi sahneye: "*Âdem ile Havva yaratılan ilk insan. Şeytana uyup yediler yasak elmayı. Cennetten çıkarılınca tövbe edip ağladılar. 'Allah'ım bizi başıyla affet!' dediler. Biz öğrendik ki af edilip başışıldılar, o Nur hürmetine! Selam olsun Hz. Âdem ve Havva'ya!*" deyip elma ağaçları ile birlikte sahneden ayrıldılar.

İkinci sırada sahneye gelen Tarık idi. Elinde kocaman bir ip makarası ve iğne ile şöyle seslendi: "*Hz. İdris Peygamber denilince iğne ve iplik gelir aklımıza. İlk elbise diken peygamberdir. Biz öğrendik ki 'İdris Nebi hülle biçer' dediler. O Nur hürmetine. Selam olsun İdris Peygambere.*"

Daha sonra bir gemi yüzdü geldi sahneye. Burak şöyle seslendi: "*Hz. Nuh Allah'ın emri ile bir gemi yaptı ve 'Gemiye binin!' diye emretti. Gemiye binenler saadete erdiler, binmeyenler sularda boğuldular. Selam olsun Hz. Nuh Peygambere!*"

Burak gemisi ile birlikte sahneden ayrılırken çimizden "**Yarabbi bizi de günümüzdeki fitne ve günah bataklarında boğma, imanımızı muhafaza et!**" diye niyaz ettik.

Sarı kırmızı ve siyah kâğıtlar ile yapılmış ateşler ve alevler kartonu içinde Ertuğrul geldi sahneye:

"Allah'ın varlığına inanmayan kötü insanlar Hz.İbrahim'i ateşe atmak istediler. Hz. İbrahim Rabb'ine güvendi 'Hasbiyallahû ve ni'mel vekil!' dedi. Rabbi onu unutmadı ve ateşe şöyle emretti: 'Serin ol, İbrahim'i yakma!' dedi. Gül bahçesine çevrilen ateş söndü." diyerek kartonun güllerle dolu olan arka tarafını çevirdi ve "Muhammed hürmetine selam olsun Hz. İbrahim'e" diyerek sahneden ayrıldı. Belli ki günümüzde o teslimiyeti gösteremeyenlerin vicdanları rahatsız oldu.

Elindeki kanlı (kırmızı boyalı) gömlekle Mert girdi sahneye ve şöyle seslendi seyircilere: "Hz. Yakup çok sevdiği evladı Yusuf'u kaybetti. Kenan ili ona dar geldi. 'Yusuf'um gel göresim geldi' deyip kokusunu hissetti. Yusuf'un gömleğine yüz sürünce gözleri görür oldu. Selam olsun Hz. Yakub'a!" diyerek sahneden ayrıldı.

Her gelen çocuk sanki "dünya bir imtihan sahnesi, sabredersen kazanırsın" der gibi gelip geçiyordu sahneden.

Akabinde Yusuf girdi kuyunun içinde sahneye ve şöyle seslendi: "Kalplerine kıskançlık giren kardeşler Yusuf'u kuyuya attı. Kuyuda bulunan Yusuf kurtulup onun hürmetine Mısır'a sultan oldu."

Onun peşinden, asaya sarılmış yılanla Ömer Can girdi sahneye, "Tur dağından inince Hz. Musa 'Bırak ilahlığı Allah'a inan' dedi firavuna. 'Peki öyleyse mucize göster!' dedi firavun. Hz. Musa'nın Asası yılan oldu, bütün sihirbazların iplerini yuttu." dedi. 'Selam olsun Hz. Musa'ya!' deyip sahneden ayrıldı

Furkan kocaman bir balık maketini çekerek sahneye getirdi ve şöyle seslendi: "Yunus Peygamberi denize fırlattılar. Bir balık Yunus Peygamberi yuttu. Yunus Peygamber ağlayıp tövbe etti. Biz öğrendik ki balık Yunus Peygamberi kıyıya bıraktı. O gül hürmetine selam olsun Yunus peygambere!" diyerek sahneden ayrıldı.

Son olarak Meryem girdi elindeki kundakla sahneye. Ve şöyle seslendi:

"Hz. Meryem çok asil bir kadındı. Kötü insanlar ona iftira ettiler. Çok üzülen Meryem ağlayıp Rabb'ine sığındı. Biz öğrendik ki bir mucize oldu. Kucağındaki bebek olan Hz. İsa konuşmaya başladı: 'Ben Allah'ın kuluyum bana kitap verildi ve anneme saygılı olmam emredildi' dedi. O sultan hürmetine selam olsun Hz. Meryem'e, selam olsun Hz. İsa'ya!"

Sözü spiker aldı ve şöyle dedi:

"Onun hürmetine dürüldü arş, sema. Onun hürmetine indirildi kitaplar. Onun hürmetine gönderildi peygamberler, O cennete girecek ilk insan, O şefaet kapısı O makam-ı Mahmud'un sahibi O gönüllerin tek sultanı. Amine'nin yetimi / Hatice'nin goncası / Ayşe'nin gülü / Ümmetinin göz bebeği / Nerde kaldın Ey Resul? / Nerde kaldın Ey Nebi? / Gel artık! 40 yaşındasın ve hala Ümmetinin başındasın."

Spiker sözlerini bitirdiğinde salondaki ışıklar söndü ve çağrı müziği eşliğinde çocuklar sahnede yerlerini aldılar.

Hepsi de karanlık salonda bir arayış içerisindediler. Ve: "İşte geliyoor!!" çığırıları arasında parmakları ile salonun kapısını gösteriyorlardı. Spiker salondaki misafirleri ayağa davet etti. İşte geliyordu. Üzerinde ışıklandırılmış Hz. Muhammed yazısı olan deve kafasını sallayarak sanki O'nun ümmetine selam vererek geliyordu.

Yürekler hasretle, özlem ve biraz da ona layık bir ümmet olamamanın mahcubiyeti ve utancı ile sıkıştı. Nefesler durdu, bakışlar Kusva'da dondu ve gözlerden gözyaşı: "Sana hasretiz" diyerek aktı. Kusva sahneye çıkarken Taleal bedru ilahisi çalmaya başladı. Onu coşku ile karşılayan çocukların ortasına oturdu.

Salondaki herkes artık salonda değil de sanki Medine'deydi.

Ve perde kapandı, gösteri bitti. Gözleri yaşlı seyircilerin yüreklerinde bir ümit ve dillerinde tek bir dua kaldı:

"Ne olur bize de şefa'at et Ya Resullallah!"

| [Hakikat'te Bu Ay](#) | [Diğer Sayılar](#) | [Ana Sayfa](#) |

## "ÇANAKKALE ŞEHİDLERİNE"

"Allah Yolunda Öldürülenlere Ölümler Demeyin, Bilâkis Onlar Diridirler. Fakat Siz Farkında Değilsiniz." (Bakara: 154)

*"Çanakkale Destanı"nı yazan ve tüm dünyaya "Çanakkale Geçilmez!" dedirten şehitlerimizi rahmet ve minnetle anıyoruz.*

*Şu Boğaz harbi nedir? Var mı ki dünyada eşi?  
En kesif orduların yükleniyor dördü beşi.*

*-Tepeden yol bularak geçmek için Marmara'ya-  
Kaç donanmayla sarılmış ufacık bir karaya.*

*Ne hayâsızca tehaşşüd ki ufuklar kapalı!  
Nerde -gösterdiği vahşetle "Bu: Bir Avrupalı!"*

*Dedirir- Yırtıcı, his yoksulu, sırtlan kümesi,  
Varsa gelmiş, açılıp mahbesi, yâhud kafesi!*

*Eski Dünya, yeni Dünya, bütün akvâm-ı beşer,  
Kaynıyor kum gibi, mahşer mi, hakikat mahşer.*

*Yedi iklimi cihânın duruyor karşında,  
Avusturalya'yla beraber bakıyorsun: Kanada!*

*Çehreler başka, lisanlar, deriler rengârenk;  
Sâde bir hâdise var ortada: Vahşetler denk.*

*Kimi Hindû, kimi yamyam, kimi bilmem ne belâ...  
Hani, tâuna da züldür bu rezil istilâ!*

*Ah o yirminci asır yok mu, o mahlûk-i asil,  
Ne kadar gözdesi mevcûd ise hakkıyla sefil,*

*Kustu Mehmedciğin aylarca durup karşısına;  
Döktü karnındaki esrârı hayâsızcasına.*

*Maske yırtılmasa hâlâ bize âfetti o yüz...  
Medeniyet denilen kahbe, hakikat, yüzsüz.*

*Sonra mel'undaki tahrîbe müvekkel esbâb,  
Öyle müdhiş ki: Eder her biri bir mülkü harâb.*

*Öteden sâikalar parçalıyor âfâkı;  
Beriden zelzeleler kaldırıyor a'mâkı;*

*Bomba şimşekleri beyninden inip her siperin;  
Sönüyor göğsünün üstünde o arslan neferin.*

*Yerin altında cehennem gibi binlerce lağam,  
Atılan her lağamın yaktığı: Yüzlerce adam.*

*Ölüm indirmede gökler, ölü püskürmede yer;  
O ne müdhiş tipidir: Savrulur enkâz-ı beşer...*

*Kafa, göz, gövde, bacak, kol, çene, parmak, el, ayak,  
Boşanır sırtlara vâdilere, sağnak sağnak.*

*Saçıyor zırha bürünmüş de o nâmerd eller,  
Yıldırım yayılımı tûfanlar, alevden seller.*

*Veriyor yangını, durmuş da açık sînelere,  
Sürü halinde gezerken sayısız teyyâre.*

*Top tüfekten daha sık, gülle yağan mermiler...  
Kahraman orduyu seyret ki bu tehdide güler!*

*Ne çelik tabyalar ister, ne siner hasmından;  
Alınır kal'â mı göğsündeki kat kat iman?*

*Hangi kuvvet onu, hâşâ, edecek kahrına râm?  
Çünkü te'sis-i îlâhi o metin istihkâm.*

*Sarılır, indirilir mevki-i müstahkemler,  
Beşerin azmini tevkîf edemez sun'-i beşer;*

*Bu göğüslerse Hudâ'nın ebedî serhaddi;  
"O benim sun'-i bedi'im, onu çiğnetme" dedi.*

*Âsım'ın nesli... diyordum ya... nesilmiş gerçek:  
İşte çiğnetmedi nâmusunu, çiğnetmeyecek.*

*Şühedâ gövdesi, bir baksana, dağlar, taşlar...  
O, rükû olmasa, dünyada eğilmez başlar,*

*Vurulup tertemiz alnından, uzanmış yatıyor,  
Bir hilâl uğruna, yâ Rabb, ne güneşler batıyor!*

*Ey, bu topraklar için toprağa düşmüş asker!  
Gökten ecdâd inerek öpse o pâk alını değer.*

*Ne büyüsun ki kanın kurtarıyor Tevhid'i...  
Bedr'in arslanları ancak, bu kadar şanlı idi.*



**Sana dar gelmeyecek makberi kimler kazsın?  
"Gömelim gel seni tarihe" desem, sığmazsın.**

**Herc ü merc ettiğin edvâra da yetmez o kitâb...  
Seni ancak ebediyyetler eder istiâb.**

**"Bu, taşındır" diyerek Kâ'be'yi diksem başına;  
Rûhumun vahyini duysam da geçirsem taşına;**

**Sonra gök kubbeyi alsam da, ridâ namıyla,  
Kanayan lâhdine çeksem bütün ecrâmıyla;**

**Mor bulutlarla açık türbene çatsam da tavan,  
Yedi kandilli Süreyyâ'yı uzatsam oradan;**

**Sen bu âvîzenin altında, bürünmüş kanına,  
Uzanırken, gece mehtâbı getirsem yanına,**

**Türbedârın gibi tâ fecre kadar bekletsem;  
Gündüzün fecr ile âvîzeni lebrîz etsem;**

**Tüllenen mağribi, akşamları sarsam yarana...  
Yine bir şey yapabildim diyemem hâtırana.**

**Sen ki, son ehl-i salibin kırarak savletini,  
Şarkın en sevgili sultânı Salâhaddîn'i,**

**Kılıç Arslan gibi iclâline ettin hayran...  
Sen ki, İslam'ı kuşatmış, boğuyorken hüsrân,**

**O demir çemberi göğsünde kırıp parçaladın;  
Sen ki, rûhunla beraber gezer ecrâmı adın;**

**Sen ki, a'sâra gömülse taşacaksın... Heyhât,  
Sana gelmez bu ufuklar, seni almaz bu cihât...**

**Ey şehîd oğlu şehîd, isteme benden makber,  
Sana âgûşunu açmış duruyor PEYGAMBER.**